

TEES

Yksityisen opetusalan
opetushenkilöstön työehtosopimus
28.6.2024–31.3.2027

SISÄLLYSLUETTELO

Allekirjoituspöytäkirja yksityisen opetusalan opetushenkilöstöä koskevan työehtosopimuksen vuosien 2025 ja 2026 palkantarkistuksista 1

Yksityisen opetusalan opetushenkilöstön työehtosopimusmääräykset uudistetaan seuraavin ehdoin 28.6.2024 hyväksytyssä sovintoehdotuksessa 4

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET.....25

1 § Sopimuksen ulottuvuus.....	25
2 § Työn johto, jakaminen ja järjestäytymisoikeus	25
3 § Työsuhteen alkaminen	25
4 § Työsuhteen päättyminen ja lomauttaminen	26
5 § Palkat	27
6 § Matkakustannukset ja päivärahat	28
7 § Työasu ja suojavaate.....	28
8 § Luottamusmies.....	28
9 § Koulutus.....	28
10 § Kokoontuminen työpaikalla	28
11 § Keskusjärjestösopimukset	29
12 § Jäsenmaksujen periminen	29
13 § Erimielisyyksien ratkaiseminen ja hyvityssakko	30
14 § Voimassaolevat etuudet	30
15 § Työrauhavelvoite	30
16 § Sopimuksen voimassaolo	30

2 LUKU VUOSILOMA (aiemmin 3 luku) 32

1 § Soveltamisala.....	32
2 § Määritelmät	32
3 § Vuosiloman pituus ja ansainta	33
4 § Täysi lomanmääräytymiskuukausi.....	34
5 § Vuosiloman antaminen	34
6 § Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkka	35
7 § Vuosilomapalkan laskeminen, kun työaika ja palkka muuttuvat lomanmääräytymisvuoden aikana.....	35
8 § Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkan maksaminen	35
9 § Lomakorvauksen määräytyminen	35
10 § Muun kuin kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkka	36
11 § Opetushenkilöstön laskennallinen vuosiloma.....	36

12 § Määräaikaisen opetushenkilöstön lomapäiväkorvaus.....	36
13 § Vuosiloman siirtäminen työkyvyttömyyden vuoksi.....	36
14 § Lomaraha.....	37
16 § Säästövapaa	39
3 LUKU POISSAOLOT (aiemmin 4 luku).....	41
1 § Sairauspoissaolot	41
2 § Lääkärintarkastukset	43
3 § Perhevapaat.....	45
4 § Muut poissaolot	48
4 LUKU OPETUSHENKILÖSTÖN PALKKAUS JA TYÖAIKA (aiemmin 6 luku) 51	
1 § Soveltamisala	51
2 § Palkkaperusteet	51
3 § Oppiarvon rinnastaminen tutkintoon.....	52
4 § Palkkaan tehtävä vähennys kelpoisuuden puuttuessa	52
5 § Kokemuslisä.....	53
6 § Henkilökohtainen palkanlisä	54
7 § Kielilisä	54
8 § Kielitaitolisä	55
9 § Tohtorin tutkintolisä	56
10 § Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio	56
11 § Sijaisuus	56
12 § Tentinjärjestämispalkkio.....	56
13 § Ylituntipalkkion laskeminen.....	57
14 § Yhteiset opettajat (Voimassa 31.7.2025 asti).....	58
15 § Päätoimiset tuntiopettajat.....	60
16 § Sivutoimiset tuntiopettajat	62
17 § Kokonaistyöaikaa noudattavan opetushenkilöstön työaika ja vuosiloma ...	62
18 § Opetushenkilöstön työaika.....	63
19 § Täysi palkka	63
20 § Luottamusmiehen työstä vapautus ja luottamusmieskorvaus	64
21 § Työsuojeluvaltuutetun palkkio	65
5 LUKU OPPILAITOSKOHTAISET MÄÄRÄYKSET (aiemmin 7 luku)	66
OSIO A YLEISSIVISTÄVÄ KOULU.....	66
Liite 1 Lukio ja peruskoulu.....	66
Liite 2 Aikuislukio ja lukion aikuislinja.....	89

OSIO B VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS	97
Liite 4 Vuosityöajassa olevat kansanopistot	97
Liite 5 Kansalais- ja työväenopistot	101
Liite 6 Opintokeskukset sekä kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen tuntiopettajat.....	105
Liite 7 Urheiluopistot	111
Liite 8 Musiikkioppilaitokset	116
Liite 9 Kuvataidekoulu sekä monitaiteellinen koulu.....	124
OSIO C AMMATILLISET OPPILAITOKSET	128
Liite 10 A Vuosityöajassa olevat ammatilliset oppilaitokset.....	128
6 LUKU MUUT SOPIMUKSET (aiemmin 8 luku)	135
SOPIMUS PAIKALLISESTA SOPIMISESTA.....	135
LUOTTAMUSMIESSOPIMUS	138
KOULUTUSSOPIMUS	146
YKSITYISEN OPETUSALAN PALKAT, LISÄT JA PALKKIOT.....	148

YKSITYISEN OPETUSALAN OPETUSHENKILÖSTÖN TYÖEHTOSOPIMUS JA OPPILAITOSKOHTAISET MÄÄRÄYKSET

Allekirjoituspöytäkirja yksityisen opetusalan opetushenkilöstöä koskevan työehtosopimuksen vuosien 2025 ja 2026 palkantarkistuksista

Allekirjoittaneet järjestöt ovat tällä allekirjoituspöytäkirjalla sopineet Sivistysalari ry:n jäsenenä olevien yksityisten oppilaitosten ja opintokeskusten opetushenkilöstön työehtoja ja palkkausta koskevan 28.6.2024-31.3.2027 voimassa olevan työehtosopimuksen vuosien 2025 ja 2026 palkantarkistuksista seuraavin ehdoin:

1. VOIMASSAOLO

Tämän allekirjoituspöytäkirjan mukainen palkkaratkaisu on tullut voimaan neuvottelutuloksen tultua hyväksytyksi kaikkien neuvotteluosapuolten hallinnoissa 28.3.2025.

2. PALKANTARKISTUKSET VUOSINA 2025 JA 2026

1. Yleiskorotukset vuosina 2025 ja 2026

Liitteissä 4, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10A toteutetaan opetushenkilöstölle seuraavat yleiskorotukset:

1.8.2025 1,75 %

1.7.2026 2,03 %.

Liitteissä 1 ja 2 toteutetaan opetushenkilöstölle seuraavat yleiskorotukset:

1.7.2025 1,75 %

1.8.2026 2,03 %.

Yleiskorotuksilla korotetaan henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja sekä euromääräisiä lisiä ja palkkioita.

2. Paikalliset erät vuosina 2025 ja 2026

Paikallinen erä liitteissä 4, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10A on

1.8.2025 0,75 %

1.7.2026 0,87 %.

Paikallinen erä liitteissä 1 ja 2 on

1.7.2025 0,75 %

1.8.2026 0,87 %.

Kumpikin paikallinen erä käytetään paikallisesti työnantajan päättämällä tavalla työn vaativuuden ja/tai työssä suoriutumisen perusteella. Ennen erän jakamista työnantajan on neuvoteltava erän käytön perusteista luottamusmiehen kanssa.

Paikallisen erän suuruus lasketaan vuonna 2025 opetushenkilöstön helmikuun 2025 palkkasummasta, ja vuonna 2026 opetushenkilöstön helmikuun 2026 palkkasummasta.

Liitteiden 1 ja 2 osalta vuosien 2025 ja 2026 paikalliset erät varataan käytettäväksi järjestelyerinä opetusvelvollisuustyöryhmän työhön seuraavin edellytyksin:

Vuoden 2025 erällä korotetaan liitteissä 1 ja 2 henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja sekä euromääräisiä lisiä ja palkkioita määräaikaisesti 1.7.2025-31.7.2026. 1.8.2026 alkaen vuoden 2025 paikallinen erä varataan käytettäväksi järjestelyerinä opetusvelvollisuustyöryhmän sopimista muutoksista syntyvien kustannusten kattamiseen. Mikäli työryhmä ei saavuta ratkaisua, jaetaan vuoden 2025 paikallinen erä liitteiden 1 ja 2 osalta 1.8.2026 työnantajan päättämällä tavalla työn vaativuuden ja/tai työssä suoriutumisen perusteella, ellei työehtosopimusosapuolten välillä toisin sovita. Ennen erän jakamista työnantajan on neuvoteltava erän käytön perusteista luottamusmiehen kanssa.

Vuoden 2026 erä varataan käytettäväksi järjestelyerinä opetusvelvollisuustyöryhmän sopimista muutoksista syntyvien kustannusten kattamiseen. Mikäli työryhmä ei saavuta ratkaisua, jaetaan vuoden 2026 paikallinen erä liitteiden 1 ja 2 osalta 1.8.2026 työnantajan päättämällä tavalla työn vaativuuden ja/tai työssä suoriutumisen perusteella, ellei työehtosopimusosapuolten välillä toisin sovita. Ennen erän jakamista työnantajan on neuvoteltava erän käytön perusteista luottamusmiehen kanssa.

Muiden liitteiden osalta työehtosopimusosapuolet voivat sopimuskauden aikana jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti tarkastella mahdollisia tarpeita vuoden 2026 paikallisen erän varaamiselle järjestelyeräksi. Mahdollinen päätös järjestelyerän varaamisesta on tehtävä 31.3.2026 mennessä.

3. LUOTTAMUSMIESKORVAUS JA TYÖSUOJELUVALTUUTETUN PALKKIO

Luottamusmieskorvausta ja työsuojeluvaltuutetun palkkiota korotetaan 1.8.2025 lukien 2,5 % ja 1.7.2026 2,9 %.

4. OPETUSVELVOLLISUUSTYÖRYHMÄ

Työehtosopimusosapuolet asettavat opetusvelvollisuustyöryhmän, jonka tavoitteena on alentaa opetusvelvollisuuksia 0,5 vuosiviikkotunnilla liitteissä 1 ja 2. Työryhmä tarkastelee ja selvittää 0,5 vuosiviikkotunnin alentamisen vaikutuksia. Työryhmä valmistelee tarvittavat opetusvelvollisuuksien vähentämiseen liittyvät työehtosopimusmuutokset ja neuvottelee siitä, miten muutoksesta aiheutuvat kustannukset katetaan (tekstimuutokset, verrokkialakirjauksen 2025 erän 0,75 % käyttö 1.8.2026 alkaen ja verrokkialakirjauksen 2026 paikallisen erän 0,87 % käyttö 1.8.2026 alkaen) viimeistään 31.3.2026 mennessä.

Helsingissä, 28.3.2025

SIVISTYSALA RY

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ RY

Yksityisen opetusalan opetushenkilöstön työehtosopimusmääräykset uudistetaan seuraavin ehdoin 28.6.2024 hyväksytyssä sovintoehdotuksessa

1. VOIMASSAOLO

Työehtosopimus on voimassa 28.6.2024 - 31.3.2027 saakka jatkuen sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kuutta viikkoa ennen sen päättymistä ole kumpikaan sopijapuolista kirjallisesti irtisanonut.

Työehtosopimuksen määräykset ovat voimassa, kunnes uusi sopimus on tullut voimaan tai sopijapuolten väliset neuvottelut jommankumman osapuolen toimesta on kirjallisesti todettu päättyneiksi.

2. PALKANTARKISTUKSET

2.1. Palkantarkistus vuonna 2024

Sopimuskauden aikana ensimmäisenä sopimusvuotena maksetaan seuraava korotus:

Yleiskorotus (opetushenkilöstö)

1.9.2024 2,5 %

Yleiskorotuksella korotetaan henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja sekä euromääräisiä lisiä ja palkkioita.

Paikallinen erä (opetushenkilöstö pl. liitteet 1,2 ja 8)

1.9.2024 0,4 %

Paikallisen erän jakamisesta neuvotellaan luottamusmiesten kanssa. Perusteena erän jakamiseen käytetään tehtävän vaativuutta tai työssä suoriutumista. Paikallinen erä on maksettava viimeistään lokakuun 2024 palkanmaksun yhteydessä ja se maksetaan takautuvasti 1.9.2024 lukien niille, joiden työsuhde on ollut voimassa syyskuussa 2024 ja joilla palkka on maksussa lokakuussa. Takautuvalle erälle ei makseta korkoa.

Paikallisen erän suuruus lasketaan opetushenkilöstön palkkasummasta.

Paikallisen erän suuruus määräytyy huhtikuun 2024 palkkasumman mukaan.

Liitteiden 1 ja 2 opetushenkilöstön paikallinen erä käytetään järjestelyeränä taulukoihin. Liitteessä 8 paikallista erää käytetään 0,2 prosenttiyksikköä järjestelyeränä, jolloin liitteessä 8 paikallisen erän suuruus on 0,2 prosenttia.

2.2. Palkantarkistus vuonna 2025

Palkkoja ajalle 1.4.2025 - 31.3.2026 (12 kk) korotetaan korotuksella, jonka voimaantuloajankohta (korotusajankohta) on 1.5.2025, elleivät osapuolet toisin sovi tavoiteltavan keskimääräisen kustannusvaikutuksen saavuttamiseksi.

Korotusprosentista 70 % jaetaan yleiskorotuksena ja 30 % paikallisena eränä. Paikallinen erä käytetään paikallisesti työnantajan päättämällä tavalla työn vaatavuuden ja työssä suoriutumisen perusteella. Ennen erän jakamista työnantajan on neuvoteltava erän käytön perusteista luottamusmiesten kanssa. Paikallisen erän suuruus lasketaan opetushenkilöstön Palkkasummasta. Paikallisen erän 2025 suuruus määräytyy helmikuun 2025 palkkasumman mukaan.

Yleiskorotuksella korotetaan henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja sekä euromääräisiä lisiä ja palkkioita. Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen palkkioita korotetaan koko korotusprosentilla korotusajankohdasta lukien.

Korotuksen (korotusprosentin) suuruus määritellään seuraavalla laskentamallilla:

Korotuksen prosentti lasketaan seuraavien verrokkialojen työehtosopimusten 28.2.2025 mennessä yleisesti tiedossa olevien ja 1.12.2024 - 30.11.2025 aikana toteutettujen/toteutettavien korotusten (yleiskorotus + mahdollinen yritys-kohtainen erä) aritmeettisena keskiarvona (kaksi desimaalia) ottaen huomioon korotusjaksojen (yleiskorotus + mahdollinen yritys-kohtainen erä) pituudet¹ ja korotusten (yleiskorotus + mahdollinen yritys-kohtainen erä) voimaantuloajankohdat siten, että yksityisen opetusalan opetushenkilöstön korotus ja kustannusvaikutus 12 kuukauden palkantarkistuskaudella on suhteessa yhtä suuri kuin verrokkialojen korotus ja kustannusvaikutus keskimäärin 12 kuukaudelta (2024 - 2025):

- Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry),
- Kemianalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus (Ammattiliitto Pro ry ja Kemianteollisuus ry) ja
- Teknologiateollisuuden toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus (Ammattiliitto Pro ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry).

Verrokkialojen sopimuskorotusten määrässä huomioidaan se prosenttimääräinen kustannusvaikutus, jolla kyseisen työehtosopimuksen osapuolet ovat sopineet kustannusvaikutteisista tekstimuutoksista työehtosopimukseen. Sopimuskorotuksen määrä on sovittujen palkankorotusten ja tekstimuutosten ja muiden mahdollisten työehtosopimusmuutosten kokonaiskustannusvaikutuksen suuruinen, minkä verrokkialojen osapuolet ovat todenneet työehtosopimusratkaisunaan.

Kokonaiskustannusvaikutuksessa ei huomioida mahdollisen kertaerän kustannusvaikutusta.

Mikäli verrokkialoilla toteutetaan työehtosopimuksen mukaisesti em. tarkastelujakson aikana euromääräisiä kertaeriä, jotka eivät johdu sopimuskorotusten

---

¹ Lasketaan edellisen sopimuskauden päättymisestä, jos sopimuksen voimaantulo viivästyisi.

laskennallisesta siirtämisestä myöhempään ajankohtaan,² vaan ovat niistä täysin erillisiä, lasketaan kunkin kertaerän prosentuaalinen osuus verrokkialan keskiansiosta (STA), ellei kertaerän prosenttia ole valmiiksi ilmoitettu. Kertaerän määrä työehtosopimuksen soveltamisalalla lasketaan edellä määritetyn prosentin perusteella suhteutettuna sopimuskauden pituuteen (yksityisen opetusalan opetushenkilöstön 12 kuukautta). Tämän jälkeen lasketaan kertaeristä verrokkialojen aritmeettinen keskiarvo. Laskelman mukainen kertaerä toteutetaan tämän työehtosopimuksen työntekijöille korotuksen ajankohtana (pyöritys täyteen euroon ja osa-aikaisille työajan suhteessa). Mikäli jonkin verrokkialan osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 28.2.2025, jätetään se kertaerän laskennassa pois jakajasta.

Jos jonkin tai joidenkin verrokkialana olevien työehtosopimusten osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 28.2.2025 tai sen em. periaattein laskettu korotus on miinusmerkkinen tai nolla, jätetään se/ne laskennan ulkopuolelle korotusta laskettaessa.

Jos minkään kolmen verrokkialana olevan työehtosopimuksen osalta ei ole 28.2.2025 mennessä saavutettu neuvotteluratkaisua ja/ tai niiden em. periaattein laskettu korotus on miinusmerkkinen tai nolla, osapuolet sopivat tarkasteluajankohdan ja palkantarkistusten toteuttamisajankohdan ja -tavan mahdollisista muutoksista.

Mikäli liitot eivät pääse yksimielisyyteen palkankorotuksen määrästä tai korotusajankohdasta 31.3.2025 mennessä, asetetaan riitaa ratkaisemaan jommankumman aloitteesta välityslautakunta, johon molemmat osapuolet asettavat kumpikin kolme jäsentä ja kutsuvat puheenjohtajaksi valtakunnansovittelijan tai hänen määräämänsä. Lautakunnan tulee antaa ratkaisu 15.4.2025 mennessä. Lautakunnan mahdolliset kustannukset jaetaan osapuolten välillä tasan.

2.3. Palkantarkistus vuonna 2026

Palkkoja ajalle 1.4.2026 - 31.3.2027 (12 kk) korotetaan korotuksella, jonka voimaantuloajankohta (korotusajankohta) on 1.5.2026, elleivät osapuolet toisin sovi tavoiteltavan keskimääräisen kustannusvaikutuksen saavuttamiseksi.

Korotusprosentista 70 % jaetaan yleiskorotuksena ja 30 % paikallisena eränä. Paikallinen erä käytetään paikallisesti työnantajan päättämällä tavalla työn vaativuuden ja työssä suoriutumisen perusteella. Ennen erän jakamista työnantajan on neuvoteltava erän käytön perusteista luottamusmiesten kanssa. Paikallisen erän suuruus lasketaan opetushenkilöstön palkkasummasta. Paikallisen erän 2026 suuruus määräytyy helmikuun 2026 palkkasumman mukaan.

Yleiskorotuksella korotetaan henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja sekä euromääräisiä lisiä ja palkkioita. Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen palkkioita korotetaan koko korotusprosentilla korotusajankohdasta lukien.

Korotuksen (korotusprosentin) suuruus määritellään seuraavalla laskentamallilla:

---

² Viivästyminen otetaan huomioon keskimääräistä kustannusta laskettaessa.

Korotuksen prosentti lasketaan seuraavien verrokkialojen työehtosopimusten 28.2.2026 mennessä yleisesti tiedossa olevien ja 1.12.2025 - 30.11.2026 aikana toteutettujen/toteutettavien korotusten (yleiskorotus + mahdollinen yritys-kohtainen erä) aritmeettisena keskiarvona (kaksi desimaalia) ottaen huomioon korotusjaksojen (yleiskorotus + mahdollinen yritys-kohtainen erä) pituudet³ ja korotusten (yleiskorotus + mahdollinen yritys-kohtainen erä) voimaantuloajankohdat siten, että yksityisen opetusalan opetushenkilöstön korotus ja kustannusvaikutus 12 kuukauden palkantarkistuskaudella on suhteessa yhtä suuri kuin verrokkialojen korotus ja kustannusvaikutus keskimäärin 12 kuukaudelta (2025 - 2026):

- Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry),
- Kemianalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus (Ammattiliitto Pro ry ja Kemianteollisuus ry) ja
- Teknologiateollisuuden toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus (Ammattiliitto Pro ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry).

Verrokkialojen sopimuskorotusten määrässä huomioidaan se prosenttimääräinen kustannusvaikutus, jolla kyseisen työehtosopimuksen osapuolet ovat sopineet kustannusvaikutteisista tekstimuutoksista työehtosopimukseen. Sopimuskorotuksen määrä on sovittujen palkankorotusten ja tekstimuutosten ja muiden mahdollisten työehtosopimusmuutosten kokonaiskustannusvaikutuksen suuruinen, minkä verrokkialojen osapuolet ovat todenneet työehtosopimusratkaisunaan.

Kokonaiskustannusvaikutuksessa ei huomioida mahdollisen kertaerän kustannusvaikutusta.

Mikäli verrokkialoilla toteutetaan työehtosopimuksen mukaisesti em. tarkastelujakson aikana euromääräisiä kertaeriä, jotka eivät johdu sopimuskorotusten laskennallisesta siirtämisestä myöhempään ajankohtaan,⁴ vaan ovat niistä täysin erillisiä, lasketaan kunkin kertaerän prosentuaalinen osuus verrokkialan keskiansiosta (STA), ellei kertaerän prosenttia ole valmiiksi ilmoitettu. Kertaerän määrä työehtosopimuksen soveltamisalalla lasketaan edellä määritetyn prosentin perusteella suhteutettuna sopimuskauden pituuteen (yksityisen opetusalan opetushenkilöstön 12 kuukautta). Tämän jälkeen lasketaan kertaeristä verrokkialojen aritmeettinen keskiarvo. Laskelman mukainen kertaerä toteutetaan tämän työehtosopimuksen työntekijöille korotuksen ajankohtana (pyöristys täyteen euroon ja osa-aikaisille työajan suhteessa). Mikäli jonkin verrokkialan osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 28.2.2026, jätetään se kertaerän laskennassa pois jakajasta.

Jos jonkin tai joidenkin verrokkialana olevien työehtosopimusten osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 28.2.2026 tai sen em. periaattein laskettu korotus on miinusmerkkinen tai nolla, jätetään se/ne laskennan ulkopuolelle korotusta laskettaessa.

---

³ Lasketaan edellisen sopimuskauden päättymisestä, jos sopimuksen voimaantulo viivästyi.

⁴ Viivästyminen otetaan huomioon keskimääräistä kustannusta laskettaessa.

Jos minkään kolmen verrokkialana olevan työehtosopimuksen osalta ei ole 28.2.2026 mennessä saavutettu neuvotteluratkaisua ja/ tai niiden em. periaattein laskettu korotus on miinusmerkkinen tai nolla, osapuolet sopivat tarkasteluajankohdan ja palkantarkistusten toteuttamisajankohdan ja -tavan mahdollisista muutoksista.

Mikäli liitot eivät pääse yksimielisyyteen palkankorotuksen määrästä tai korotusajankohdasta 31.3.2026 mennessä, asetetaan riitaa ratkaisemaan jomman kumman aloitteesta välityslautakunta, johon molemmat osapuolet asettavat kumpikin kolme jäsentä ja kutsuvat puheenjohtajaksi valtakunnansovittelijan tai hänen määräämänsä. Lautakunnan tulee antaa ratkaisu 15.4.2026 mennessä. Lautakunnan mahdolliset kustannukset jaetaan osapuolten välillä tasan.

3. LUOTTAMUSMIESKORVAUS JA TYÖSUOJELUVALTUUTETUN PALKKIO

Luottamusmieskorvausta ja työsuojeluvaltuutetun palkkiota korotetaan 1.9.2024 lukien 2,9 prosenttia.

4. JATKUVAN NEUVOTTELUN PERIAATE

Osapuolet neuvottelevat jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti esille tulevista työehtosopimuksen muutostarpeista sopimuskauden aikana.

5. TYÖRYHMÄT

5.1. Tilastotyöryhmä

Osapuolet asettavat työehtosopimuskaudeksi tilastotyöryhmän, jonka tehtävänä on hyödyntää palkkatilastotietoja ja kehittää tilastotietojen hyödyntämistä.

5.2. Työpäiväjakajatyöryhmä

Sopimuskauden aikana osapuolet tarkastelevat kuukausipalkanjakajan muuttamista työpäiväjakajaksi. Tarvittaessa toteutetaan kysely asian selvittämiseksi. Tarkastelussa huomioidaan jakajamuutoksen vaikutuksia sopimusmääräyksiin ja kustannuksiin.

6. MUUT TYÖEHTOSOPIMUKSEN TEKSTIMUUTOKSET

Opetushenkilöstön työehtoihin noudatetaan 9.8.2022-31.3.2024 voimassa olleen yksityisen opetusalan työehtosopimuksen opetushenkilöstöä koskevia määräyksiä alla olevin muutoksin. 3 luvun 14 §:n soveltamisohje, 4 luvun 1 §:n 8. kohdan muutokset, 4 luvun 1a §, 4 luvun 3 §:n 6. kohdan muutokset ja 6a. kohta, 4 luvun 3 §:n 9. kohdan muutokset, 6 luvun 5 §:n 7. kohdan muutokset tulevat voimaan 1.10.2024 lukien.

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Sopimuksen ulottuvuus

Tässä sopimuksessa on sovittu **Sivistysala ry:n** jäsenenä olevien yksityisten oppilaitosten ja opintokeskusten palveluksessa olevien työntekijöiden työehdot.

Sopimus ei kuitenkaan koske:

- a. sellaisia oppilaitoksen johtoon kuuluvia, kuten toimitusjohtajia ja vastaavia, jotka edustavat työnantajaa tämän työehtosopimuksen alaisten työntekijöiden työ- ja palkkaehtoja määrättäessä.

Soveltamisohje:

Tällä tarkoitetaan sellaisia yrityksen johtoon kuuluvia, joiden pääasiallisiin tehtäviin kuuluu työnantajan edustajana toimiminen sekä joilla on itsenäinen ja vastuullinen asema organisaatiossa.

- b. opetustyössä tilapäisiä luennoitsijoita.

****

3 LUKU VUOSILOMA

****

1 § Soveltamisala

1. Työntekijän vuosilomaetuudet määräytyvät voimassa olevan vuosilomalain ja tämän sopimuksen mukaan, ellei jäljempänä olevista määräyksistä muuta johdu.
2. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan hallinto- ja tukipalvelushenkilöstöön sekä sellaiseen opetushenkilöstöön, jonka työaika määräytyy opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 § mukaan.
3. Muuten opetushenkilöstöön kuuluvalla työntekijällä on oikeus vuosilomaan, jos siitä on sovittu 7 luvun oppilaitoskohtaisissa määräyksissä. Tällöin oikeus vuosilomaan, lomakorvaukseen ja lomarahaan määräytyy oppilaitoskohtaisten määräysten mukaisesti.
4. Opetusvelvollisuustyöajassa olevan opetushenkilöstön laskennallinen vuosiloma ja lomapäiväkorvaus määräytyvät tämän luvun 11 ja 12 §:n mukaisesti.

Soveltamisohje:

Opetusvelvollisuustyöajassa oleva opetushenkilöstö ei kuulu vuosilomamääräysten tai vuosilomalain piiriin, vaan heidän työaikajärjestelmänsä sisältyvät lomaa vastaavat keskeytysajat.

Vuosityöajassa olevien kansanopistojen, ja urheiluopistojen ja ammattikorkeakoulujen opetushenkilöstön oikeudesta vapaajaksoihin on erillinen määräys niitä koskevissa oppilaitoskohtaisissa määräyksissä.

5. Ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin sovittu, sovelletaan tämän luvun lomarahamääräyksiä myös opetushenkilöstöön lukuun ottamatta vuosityöajassa olevien kansanopistojen, tai urheiluopistojen tai ammattikorkeakoulujen opetushenkilöstöä ja sivutoimisia tuntiopettajia.

****

14 § Lomaraha

Lomarahan määrä

****

1. Kuukausipalkkaisen työntekijän lomaraha on

- 3 §:n 1.a -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 4 prosenttia,
- 3 §:n 1.b -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 5 prosenttia ja
- 3 §:n 1.c -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 6 prosenttia

lomarahan maksukuukautta edeltävän kuukauden kuukausipalkasta kerrottuna täysien lomanmääräytymiskuukausien lukumäärällä.

Soveltamisohje:

Jos työntekijälle lomarahan maksukuukautta edeltävänä kuukautena maksetaan 4 luvun 1 a §:n tai 4 luvun 3 §:n 6.a kohdan mukaista korvausta, luetaan se lomarahan maksupohjaan kuten kuukausipalkka.

Jos kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkka määräytyy vuosilomalain 10 §:n 4 momentin perusteella prosenttiperusteisesti, maksetaan lomaraha kuitenkin yllä olevien määräysten mukaisesti.

****

15 § Lomarahjan vaihtaminen vapaaksi (muutos voimassa 28.6.2024-31.3.2027)

1. Yleistä

~~Lomarahjan vapaaksi vaihtamisesta on sovittava paikallisesti. Lomarahjan vaihtamisesta vapaaksi voidaan sopia työntäjän ja työntekijän kesken.~~

~~Sopimusta tehtäessä noudatetaan paikallista sopimista koskevan sopimuksen 2 §, 5 §, 7 § ja 8 §:iä.~~

2. Vapaasuunnitelma

Työntekijä ja työnantaja laativat yhdessä kirjallisen suunnitelman lomarahjan vaihtamisesta vapaaksi.

3. Vapaan antaminen

~~Vapaa on annettava viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä, ellei toisin sovita tai vapaata liitetä osaksi vuosilomalain mukaisista säästövapaata.~~

Työntekijälle annetaan vapaa viitenä oppilaitoksen työpäivänä viikkoa kohti siten, että vapaa-aikana ei olisi ollut keskimääräistä vähempää oppi- tai työtunteja.

4. Sairastuminen vapaan aikana

Jos **työntekijä** ~~toimihenkilö~~ sairastuu vapaan aikana, vapaa keskeytyy ja vapaa muuttuu seuraavan kalenteripäivän alusta sairauspoissaoloksi. Pitämättä jäänyt vapaa siirtyy annettavaksi myöhemmin sovittavana ajankohtana. Jos sairauspoissaolo päättyy ennen sovittun vapaan päättymistä, vapaa jatkuu sovittun mukaisena.

Soveltamisohje:

Sairastumisesta on ilmoitettava työnantajalle välittömästi (vrt. vuosilomalain mukainen ilmoitus sairastumisesta), ellei ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ole painavaa estettä. Todistus työkyvyttömyydestä toimitetaan työnantajalle työpaikan käytännön mukaisesti.

5. Raskaus- tai vanhempainvapaa vapaan aikana

Jos työntekijän oikeus raskaus- tai vanhempainvapaaseen alkaa sovittun lomarahavapaan aikana, vapaa muuttuu raskaus- tai vanhempainvapaaksi.

6. Työsuhde-etuudet

Vapaa-aika lasketaan vuosilomaa, ~~vuosisidonnaisia lisiä~~, kokemuslisiä ja vastaavia etuuksia kartuttavaksi ajaksi kuten vuosilomapäivät.

7. Palkka

Työntekijälle maksetaan vapaan ajalta samansuuruinen palkka, jonka hän olisi saanut työssä ollessaan.

8 § Pitämättä jääneet vapaat

~~Työsuhteen päättyessä maksetaan siirretty, mutta maksamatta oleva lomarahaa tai pitämättä olevaa palkallista vapaata vastaava lomarahaa.~~ Työsuhteen päättyessä maksetaan pitämättä olevat lomarahavapaat rahana.

~~9 § Sopimuksen peruuntuminen (poistettu 9.8.2022)~~

~~10 § Määräaikaiset työ sopimukset~~

~~Lomarahaa vapaaksi vaihtamista koskevaa sopimusta ei tule tehdä koskemaan sellaista määräaikaisessa työsuhteessa olevaa työntekijää, jonka työ sopimuksen tiedetään päättyvän sopimuskauden aikana.~~

~~11 § Vaikutus eläkkeen määrään~~

~~Mikäli lomarahaa vapaaksi vaihtamisella saattaa olla vaikutusta työntekijän alkamassa olevan eläkkeen määrään, tulisi tällainen työntekijä jättää vapaaksi vaihtamista koskevan sopimuksen ulkopuolelle.~~

8. Vapaan pituus

Vapaan pituus määräytyy niin, että jokaista vapaaksi vaihdettua työpäivää kohden lomarahaa vähennetään 4,0 % laskettuna kuukausipalkasta.

Vapaaksi voidaan vaihtaa 3 §:n

- a. kohdan mukaan enintään 12 työpäivää
- b kohdan mukaan enintään 15 työpäivää
- c. kohdan mukaan enintään 18 työpäivää

15 16 § Säätövapaa (huom. pykälän numeromuutos)

***

4 LUKU POISSAOLOT

1 § Sairauspoissaolot

****

Päiväraha

****

8. Sellaisen opetushenkilöstön osalta, jolla ei ole oikeutta vuosilomaan, oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan ei siirry työnantajalle 16.6. alkavan laskennallisen vuosiloman ajalta, eikä sellaisen opetushenkilöstön osalta, joihin

sovelletaan 7 luvun ammattikorkeakoulua, urheiluopistoa tai vuosityöajassa olevia kansanopistoja koskevaa liitettä, kesävapajakson alusta 30 ensimmäiseltä arkipäivältä. **Muulta kesäkeskeytyksen/kesävapajakson ajalta päiväraha tai muu 10. kohdassa tarkoitettu korvaus suoritetaan työnantajalle.**

~~Muuna aikana, kun opetustyö on lomien johdosta keskeytynyt oppilaitoksessa, päiväraha tai muu 10. kohdassa tarkoitettu korvaus suoritetaan työnantajalle, kun työntekijä on ollut oikeutettu päivärahaan tai muuhun korvaukseen, mutta ei ole hakenut työkyvyttömyyden johdosta vapaata.~~

*****

Karanteeni ja päihdeongelmaisen laitoshoido

11. Työntekijälle, joka on tartuntatautilain **6 luvun 60 §:n 16 §:n 2 momentin** mukaan (ns. karanteenitapauksissa) **määrätty olemaan poissa työstään, ei poissaolon ajalta makseta palkkaa samalta ajalta kuin työntekijä on oikeutettu tartuntatautipäivärahaan.** ~~maksetaan poissaolon ajalta sairausajan palkkaa.~~

*****

1 a § Sairaus kesäkeskeytyksen aikana

Jos opetusvelvollisuustyöajassa olevaan opetushenkilöstöön kuuluva työntekijä on työkyvytön kesäkeskeytyksen alkaessa tai aikana, maksetaan hänelle työkyvyttömyyden ajalta 4 luvun 1 §:n mukainen palkka, jos palkallista jaksoa on jäljellä. Sairausajan palkallinen jakso kuuluu samanaikaisesti lukuun ottamatta laskennallisen vuosiloman aikaa. Laskennallisen vuosiloman ajanjaksoa ei kuitenkaan pidetä 4. luvun 1 §:n 6. kohdassa tarkoitettuna työhön paluuna.

Jos 4 luvun 1 §:n mukainen palkallinen jakso on päättynyt tai päättyy kesken kesäkeskeytyksen, maksetaan kesäkeskeytykseltä kuitenkin palkkaa vastaava korvaus siltä ajalta kuin sairausajan palkkaa ei makseta. Samoin palkkaa vastaava korvaus maksetaan laskennallisen vuosiloman ajalta. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että työntekijällä on oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen sairauspäivärahaan. Sairauspäivärahat siirtyvät työnantajalle 4 luvun 1 §:n 7. ja 8. kohtien mukaisesti. Korvaus maksetaan kuitenkin sairausvakuutuslain mukaiselta omavastuuajalta. Aika, jolta korvaus on maksettu, katsotaan työssäolonveroiseksi, mutta ei 4 luvun 1 §:n 6. kohdan tarkoittamaksi työhön palaamiseksi.

Esimerkki:

Työntekijän työkyvyttömyys on kesäkeskeytyksen alkuun mennessä kestänyt yli sairausvakuutuslain mukaisten päivien määrän. Koska työntekijällä ei ole oikeutta sairauspäivärahaan, ei tämän määräyksen mukaista korvausta makseta.

Työntekijän on ilmoitettava viipymättä työkyvyttömyydestään ja toimitettava työnantajalle riittävät todistukset sairauspäivärahan hakemiseksi. Muussa tapauksessa palkka maksetaan 4 luvun 1 §:n 9. kohdan mukaisesti.

Muilta työkyvyttömyyden ajalle osuvilta keskeytysajoilta maksetaan palkkaa ainoastaan, jos 4 luvun 1 §:n 4. kohdan mukaista palkanmaksujaksoa on jäljellä.

***

3 § Perhevapaat

*****

~~Siirtymämääräys:~~

~~Uusia perhevapaita koskevia työehtosopimuksen määräyksiä noudatetaan sopimuksen voimaantullessa niihin työntekijöihin, joihin noudatetaan 1.8.2022 voimaan tulevia sairausvakuutuslain muutoksia. Mikäli työntekijään noudatetaan 31.7.2022 voimassa olleita perhevapaita koskevia sairausvakuutuslain säännöksiä, noudatetaan työsuhteessa 31.3.2022 voimassa ollutta työehtosopimuksen 4 luvun 3 §:ää.~~

*****

Raskausvapaan ja vanhempainvapaan palkallisuus ja päiväraha

****

6. Jos raskausrahaan oikeutettu opettaja pitää palkalliset raskaus- ja vanhempainrahapäivät (kaikki 72 arkipäivää) yhdenjaksoisesti, maksaa työnantaja opettajalle korvausta siltä osin, kun palkalliset raskaus- ja vanhempainrahapäivät ajoittuvat laskennallisen vuosiloman ajalle (16.6. alkaen) tai kesävapajakson 30 ensimmäisen arkipäivän ajalle. **Siltä osin, kuin raskausrahaan oikeutetun opettajan palkallinen raskausrahakausi ajoittuu laskennallisen vuosiloman ajalle (16.6. alkaen) tai kesävapajakson 30 ensimmäisen arkipäivän ajalle, maksaa työnantaja opettajalle korvauksen.** Korvauksen suuruus kalenteripäivää kohti on opettajan päiväpalkka kerrottuna kertoimella ~~0,53~~ **0,57**. Korvaus maksetaan opettajalle tavanomaisen palkanmaksun yhteydessä. Korvausta ei huomioida, kun lasketaan 6 luvun 19 §:n mukaista täyttä palkkaa.

6.a Jos työehtosopimuksen 4 luvun 2 §:n mukaista 14 viikon suoja-aikaa sijoittuu raskausvapaaseen oikeutetun työntekijän kesäkeskeytyksen/kesävapajakson ajalle, maksetaan työntekijälle korvaus, jos työnantaja ei maksa työntekijälle samalta ajalta muulla perusteella palkkaa. Aika, jolta ko. korvaus on maksettu, on työssäolon veroista aikaa. Maksettu korvaus voidaan periä takaisin, jos ilmenee, että palkka olisi tullut muulla perusteella maksuun vastaavalta ajalta.

Soveltamisohje:

Muulla perusteella ko. ajanjaksolta maksettava palkka voi olla esim. TES:n 4 luvun 3 §:n 3. kohdan perusteella maksettavaa palkkaa.

Edellä tarkoitettu korvaus maksetaan ainoastaan siltä osin, kuin kesäkeskeytysaika/kesävapajakso on päällekkäinen raskausvapaan

ylittävän 14 viikon suoja-ajan osuuden kanssa. Korvaus on suuruudeltaan edellä kuvatulta ajalta saamatta jääneen palkan suuruinen.

Soveltamisohje:

Korvausta ei makseta 14 viikon suoja-ajan 40 ensimmäisen arkipäivän ajalta.

****

Poissaoloajan vaikutus työsuhte-etuuksiin

****

~~9. Opettajalle ei makseta oppilaitoksen lyhytaikaiselta keskeytys- tai vapaajaksolta palkkaa, kun on kyse oppilaitoksen työkaudelle sijoittuvasta keskeytys- tai vapaaajaksosta ja työntekijän raskaus- tai vanhempainvapaa päättyy välittömästi ennen keskeytys- tai vapaajaksoa eikä opettaja palaa välittömästi kyseisen keskeytys- tai vapaajakson jälkeen töihin. Työkauden aikana palkallinen vapaajakso/keskeytysjakso edellyttää 15 työpäivän työskentelyä.~~

~~Soveltamisohje:~~

~~Työskentely voi sijoittua ennen tai jälkeen em. keskeytys- /vapaajaksoa.~~

9. Poissaolotilanteissa palkan maksaminen oppilaitoksen työkaudelle sijoittuvalta lyhytaikaiselta keskeytysajalta tai vapaajaksolta edellyttää, että opetushenkilöstöön kuuluva on välittömästi ennen ja/tai jälkeen keskeytysaikaa tai vapaajaksoa työskennellyt vähintään 15 työpäivänä.

Soveltamisohje:

Tämä ei kuitenkaan poista oikeutta työkyvyttömyysajalta TES:n 4 luvun 1 §:n tai raskaus- ja vanhempainvapaan ajalta TES:n 4 luvun 3 §:n perusteella maksettavaan palkkaan.

Jos 15 työpäivän työskentely estyy äkillisesti eri poissaoloperusteesta johtuen, säilyy kuitenkin oikeus keskeytysajan/vapaajakson palkkaan.

Esimerkki:

Peruskoulun opettaja on jaksottanut vanhempainvapaansa TSL 4:1 §:n mukaisesti, ja vanhempainvapaa päättyy peruskoulun joulun keskeytysaikaan. Opettaja työskentelee joulun keskeytysajan jälkeen 10 työpäivää ja sairastuu tämän jälkeen. Keskeytysajalta maksettua palkkaa ei peritä takaisin.

***

Tilapäinen hoitovapaa

- 10. Työntekijällä on oikeus alle kymmenvuotiaan tai vammaisen lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan alle kymmenvuotiaan tai vammaisen lapsen sairastuessa äkillisesti saada palkkaa enintään 3 työpäivältä. Palkka maksetaan sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaisesti. Palkka maksetaan sellaisen lyhyen poissaolon ajalta, joka on välttämätön lapsen hoidon järjestämiseksi tai lapsen hoitamiseksi. Sama oikeus on myös lapsen vanhemmalla, joka ei asu tämän kanssa samassa taloudessa.**

Soveltamisohje:

Muulle kuin yksinhuoltajalle palkkaa maksetaan, jos toisella huoltajista ei ole ansiotyönsä, työaikansa tai muun pakottavan esteen johdosta mahdollisuutta järjestää hoitoa tai itse hoitaa lasta.

Poissaolosta on annettava tämän työehtosopimuksen sairausajan palkan maksamista koskevien määräysten mukainen selvitys. Tarvittaessa on esitettävä selvitys toisen huoltajan esteestä hoitaa lasta.

Työntekijän, joka edellä mainitun syyn takia on estynyt olemasta työssä, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan tästä työnantajalle, sekä mikäli mahdollista siitä, milloin esteen arvioidaan päättyvän.

Tilapäiseen hoitovapaaseen oikeutetut voivat käyttää tilapäistä hoitovapaata yhteensä enintään kolme työpäivää lapsen saman sairaustapauksen yhteydessä. Mikäli työntekijän on välttämätöntä lapsen hoitamiseksi olla poissa työstä yli 3 työpäivän ajan, järjestetään hänelle mahdollisuus palkattomaan poissaoloon. Tällaisen poissaolon takia ei työntekijän vuosilomaetuja vähennetä.

~~Elatusvastuussa olevana vanhempana tarkoitetaan lapsen biologista vanhempaa, jonka luona lapsi ei asu tai joka ei ole lapsen huoltaja.~~

****

4 § Muut poissaolot

****

Vihkiminen, parisuhteen rekisteröiminen ja merkkipäivä

2. Työntekijä saa palkallisen vapaapäivän omia vihkiäisiään ja parisuhteen rekisteröimistä varten, mikäli vihkimis- tai rekisteröimispäivä on hänen työpäivänsä.

****

Maanpuolustus

****

5. Jos työntekijä osallistuu reservin kertausharjoituksiin tai siviilipalveluksen täydennyspalvelukseen, **maksetaan hänelle palkan ja reserviläispalkan tai täydennyspalveluspalkan erotus kaikilta osallistumispäiviltä, mikäli ne olisivat olleet työpäiviä. Vapaaapäiviltä vähennystä ei suoriteta.**

*****

6 LUKU OPETUSHENKILÖSTÖN PALKKAUS JA TYÖAIKA

****

2 § Palkkaperusteet

****

2. uusi kappale

Mikäli työntekijä saavuttaa tehtävässään edellytetyn kelpoisuuden tai tutkintotason, työntekijän peruspalkka tarkistetaan kelpoisuusmääräyksen edellyttämälle tasolle seuraavan kuukauden alusta lukien siitä, kun hän on esittänyt todistuksen tutkinnon/kelpoisuuden saavuttamisesta.

****

4 § ~~Epäpätevyyshalennus~~ Palkkaan tehtävä vähennys kelpoisuuden puuttuessa

Soveltaminen

1. ~~Epäpätevyyshalennusta~~ **Vähennystä** ei sovelleta lukioihin ja peruskouluihin, steinerkouluihin, aikuislukioihin ja lukion aikuislinjoihin, eikä kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen tai opintokeskusten tuntiopettajiin.

Määrä

2. Opettajan, jolla ei ole tehtävän kelpoisuusehdoissa määriteltyä pätevyyttä, peruspalkka on vähintään 4 % ja enintään 25 % ko. hinnoittelukohtaan mukaista peruspalkkaa tai palkka-asteikon alarajan mukaista peruspalkkaa alempi. ~~Epäpätevyyshalennuksesta~~ **Vähennyksestä** päättää työnantaja.

Soveltamisohje:

Kelpoisuusehdoissa määritellyllä pätevyydellä tarkoitetaan laissa/asetuksessa (muissa kuin siirtymäsäännöksissä) säädettyä pätevyyttä. Jos laissa/asetuksessa säädetty johonkin tiettyyn tehtävään vaaditut tutkinnot/tutkintotasot ovat vaihtoehtoisia, epäpätevyyshalennus tehdään ao. henkilön suorittamasta

tutkintotasosta. Jos työnantaja on erikseen vahvistanut vaadittavan tutkintotason, epäpätevyysalennus tehdään tästä tutkintotasosta.

5 § Kokemuslisä

Soveltaminen

Kokemuslisää koskevia määräyksiä sovelletaan kaikkiin oppilaitoksiin. Ammattikorkeakouluihin, Urheiluopistoihin ja vuosityöajassa oleviin kansanopistoihin ei sovelleta rehtoreita lukuun ottamatta kokemuslisää koskevien määräysten 1 ja 2 kohtia.

****

Kokemuslisään luettava työssäolon veroinen aika

7. Kokemuslisään oikeuttavaksi hyväksytään myös poissaolo, jolta on maksettu palkkaa, 4 luvun 1 a §:n mukaista korvausta, 4 luvun 3 §:n 6. a kohdan mukaista korvausta tai sairausvakuutuslain mukaista päivä-, erityisäitiys-, äitiys-, isyys-, erityisraskaus-, raskaus- tai vanhempainrahaa.

****

13 § Ylituntipalkkion laskeminen

****

Ylituntipalkkiokerroin

1. Ylituntipalkkiokerroin on 1 lukuun ottamatta lukio- ja perusopetusta, ja aikuislukiota, kansanopistoja (opetusvelvollisuustyöaika) ja eräiden ammatillisten oppilaitosten erityisopettajia, joiden osalta kertoimet ovat palkkaliitteissä.

****

14 § ~~Yhteiset opettajat (Voimassa 31.7.2025 asti)~~

Soveltamisala

1. Jos työnantaja on määrännyt opettajalle eri opetuslakien mukaista opetusta ja/tai muuta työtä muussa kuin omassa oppilaitoksessa tai saman opetusalan mukaista opetusta ja/tai muuta työtä useammassa hallinnollisesti itsenäisessä oppilaitoksessa, häneen sovelletaan tämän pykälän määräyksiä yhteisistä opettajista, ellei 2. kohdasta muuta johdu. Opettajan työsuhteen ehdot määräytyvät sen koulun tai oppilaitoksen mukaan, johon toimi on perustettu tai sijoitettu (ensisijainen oppilaitos).
2. Tätä pykälää sovelletaan peruskoulun ja lukion tai lukioiden yhteiseen opettajaan vain, jos hänet on määrätty opettamaan mainittujen oppilaitosten lisäksi muussa korkeakoulutasoa alemmassa oppilaitoksessa.

Matkalisä

3. Kahdessa tai useammassa toimipaikassa, joiden välinen matka on vähintään yksi kilometri, opettavalle yhteiselle opettajalle maksetaan tästä 8 %:n suuruinen, peruspalkasta laskettava lisä.
4. Jos yhteinen opettaja oppituntien pitämistä varten joutuu vaihtamaan toimipaikkaa kesken päivän keskimäärin vähintään neljä kertaa viikossa ja toimipaikkojen etäisyys on vähintään yksi kilometri taikka jos hän joutuu oppituntien pitämistä varten kulkemaan asunnostaan tai asuntoaan lähimmästä toimipaikasta toiseen tai toisiin toimipaikkoihin lyhyintä käyttökelpoista matkareittiä käyttäen yhteensä vähintään 140 kilometriä viikossa, maksetaan hänelle tästä 12 %:n suuruinen, peruspalkasta laskettava lisä.

Opetusvelvollisuus ja muu työ

5. Jos toissijaisen ja ensisijaisen oppilaitoksen vuotuinen työviikkojen lukumäärä poikkeavat toisistaan, lasketaan opettajan opetusvelvollisuus vuotuisena opetustuntimääränä.
6. Yhteinen opettaja, joka opettaa vähintään yhden kolmasosan opetusvelvollisuudestaan toissijaisessa oppilaitoksessa, on velvollinen tekemään tuossa toissijaisessa oppilaitoksessa oppituntiansa mukaisen suhteellisen osuuden asianomaisen oppilaitoksen opettajia koskevien säännösten ja määräysten mukaista muuta työtä.

Matkakustannukset

7. Yhteisen opettajan matkakustannusten korvaukset määräytyvät 1 luvun 6 §:n mukaisesti.

Opetus peruskoulussa tai lukiossa

8. Jos yhteisen opettajan ensisijainen oppilaitos on peruskoulu tai lukio, sovelletaan lukioita ja peruskoulua koskevien oppilaitoskohtaisten määräysten 23 §:n 1. kohtaa vain mainittujen oppilaitosten opetuksen osalta, ei sen sijaan muissa oppilaitoksissa annettavan opetuksen osalta.

15 § Päätoimiset tuntiopettajat

Soveltamisala

1. Tämän pykälän määräyksiä sovelletaan lukioissa, peruskouluissa ja musiikkioppilaitoksissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa.

Päätoimisuuden määritelmä

2. Tuntiopettaja on päätoiminen, jos hän opettaa yhdessä tai useammassa valtiosuutta tai -avustusta saavassa 1. kohdan mukaisessa koulussa tai oppilaitoksessa tai ammattikorkeakoulussa yhteensä keskimäärin vähintään 16 luokkatuntia tai aikuislukiossa tai lukion aikuislinjalla keskimäärin vähintään 14 luokkatuntia. Luokkatunneiksi tässä yhteydessä katsotaan myös sellaiset luokan ulkopuoliset tehtävät, joista palkkio maksetaan vuosiviikkotuntipalkkiona.

Edellytyksenä tuntien yhteen laskemiselle on, että siitä on sovittu ennen työsuhteen alkamista. Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevan osalta laskenta aloitetaan irtisanomisajan kuluttua.

****

16 § Sivutoimiset tuntiopettajat

Soveltamisala

1. Tämän pykälän määräyksiä sovelletaan lukioissa, peruskouluissa ja musiikkioppilaitoksissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa.
2. Musiikkioppilaitoksissa sivutoimisiin tuntiopettajiin sovelletaan kuitenkin päätoimisia tuntiopettajia koskevia määräyksiä, mikäli 7 luvun musiikkioppilaitoksia koskevan 8 liitteen 17 15 §:n ehdot täyttyvät.

****

18 § Opetushenkilöstön työaika

****

2. ~~(Voimassa 31.7.2023 asti)~~ Ammatillisissa oppilaitoksissa, jos koulutuksen järjestämisen kannalta on tarpeen soveltaa kesän osalta työajan sijoittumista toisin, työnantaja laatii kesäopetuksesta suunnitelman. Suunnitelma käydään lävitse yhdessä luottamusmiehen kanssa. Tämän jälkeen, mikäli opettajan kanssa sovitaan kesäopetuksesta, poiketaan lomaopetusmääräyksistä (Osio C 8 § 2 kohta) seuraavasti:
  - vuotuinen opetus- ja koulutustyöpäivien lukumäärä säilyy muuttumattomana
  - vuotuinen opetusvelvollisuus säilyy ennallaan
  - kesäkeskeytysajalle on turvattava vähintään 4 viikon yhdenjaksoinen työstä vapaa-

- lomaopetuslisä korvataan vapaapäivillä luonnonvara-alaa lu-
kuun ottamatta

Soveltamisohje:-

Tässä kohdassa tarkoitetun sopimisen tulee tapahtua tavalla,
joka varmistaa säännöllisen opetuksen järjestämisen oppilaitok-
sen olosuhteet huomioon ottaen.

Kahdesta kesäkeskeytykseen sijoittuvasta työviikosta korvataan
yksi vapaaviikko. Edellä olevan määräyksenä tarkoituksena on,
että opettajan vuotuinen opetusvelvollisuus säilyy ennallaan.
Opetuksen sijoittuminen kesään tarkoittaa, että vuotuinen työ-
määrä tehdään lyhyemmässä ajanjaksossa kuin tavanomainen
38 opetusviikkoa.

3. Opettajan palkkioperusteen määräytyessä ylituntipalkkiona tai ope-
tusvelvollisuuteen luettavana aikana arvioidun työmäärän perus-
teella, tulee työnantajan ja opettajan yhdessä etukäteen arvioida
työhön käytettävissä oleva tuntimäärä.

*****

LUKU 7

Liite 8 Musiikkioppilaitokset

****

12 § Työaika

****

Muun työn muuntaminen opetustyöksi (voimassa 31.7.2024 saakka)

3. Muun työn asemasta opettaja voidaan määrätä opettamaan yli 35 työviikkoa.
Tällöin yksi opetustunti lyhentää muuta työtä kahdella tunnilla. Jos opettajalle
määrätään muuta työtä yli 90 tuntia, maksetaan yhdestä muun työn tunnista
yhden ylitunnin palkkio.

12 § Työaika

Muun työn muuntaminen opetustyöksi ja opetustyön muuntaminen (voimaan 1.8.2024)

3. Muun työn asemasta opettaja voidaan määrätä opettamaan yli 35 työviikkoa.
Tällöin yksi opetustunti lyhentää muuta työtä kahdella **1,5** tunnilla. **Enintään
45 opetustuntia voidaan muuntaa muuksi työksi. Tällöin yhden opetus-
tunnin muuntaminen tuottaa 1,5 muun työn tuntia.**

Jos opettajalle määrätään muuta työtä yli 90 tuntia, maksetaan yhdestä muun
työn tunnista yhden ylitunnin palkkio, **ellei muun työn määrän kasvu johdu
opetustuntien muuntamisesta muuksi työksi.**

Esimerkki: Musiikkiopiston lehtorin vuotuinen opetusvelvollisuus on 805 tuntia (23 x 35). Opetusta muunnetaan muuksi työksi 5 tuntia. Tällöin lehtorilla voi olla vuotuisia opetustunteja 800, ja muuta työtä 97,5 tuntia.

*****

Päätoimiset tuntiopettajat

13 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

****

Muu työ

Päätoimisella tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä 1 tunti lukuvuodessa. **(voimassa 31.7.2024 saakka)**

Voimassa 1.8.2024 lukien

Päätoimisella tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä 1 tunti lukuvuodessa.

Työnantaja ja päätoiminen tuntiopettaja voivat sopia, että päätoimisella tuntiopettajalla on 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä enintään 13 tuntia lukuvuodessa edellä mainitun 1 tunnin lisäksi. Sovitun muun työn tuntipalkkiot ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain.

Työnantaja ja yhteispäätoiminen tuntiopettaja (6 luku 15 §) tai sivupäätoiminen tuntiopettaja (liite 8, 15 §) voivat sopia 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä enintään 13 tuntia lukuvuodessa. Sovitun muun työn tuntipalkkiot ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain.

Muu työ voi sijoittua enintään 38 työviikon ajalle.

***

Liite 10A, vuosityöajassa olevat ammatilliset oppilaitokset

****

11 § Poissaolojen vaikutus vapaajaksoihin

****

Esimerkki palkattoman vapaan vaikutuksesta:

Opettaja on ollut palkattomalla vapaalla 1.2.-31.5.2024. Vapaaseen sisältyy 87 ammattioppilaitoksen työpäivää (ma-pe) ja yksi vapaajaksoviikko (ma-su). Hänen kuukausipalkkansa on 3800 euroa, joten päiväpalkka on 126,67 euroa (kuukausipalkan jakajana on käytetty kesäkuun kalenteripäivät). Näin ollen seuraavan vapaajakson palkasta vähennetään (0,24 x 87 - 7) x 126,67 euroa eli 1758,18 euroa.

****

PÖYTÄKIRJA

Opetushenkilöstöä koskeva paikallinen kehittämiserä

Neuvotteluosapuolet ovat yhdessä todenneet, että on tärkeää pitää yksityisen opetusalan palkkaus oikeudenmukaisena, kannustavana ja kilpailukykyisenä. Osapuolet tukevat käytettävissään olevin keinoin (esim. jakamalla hyviä käytäntöjä ja kouluttamalla) sitä, että yksityisen opetusalan työnantajilla ja henkilöstöllä on tarkoituksenmukaista tietoa ja osaamista sekä oman oppilaitoksensa taloudellisesta tilanteesta ja henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöistä että erilaisista palkitsemisen tavoista.

Edellä todetun tavoitteen edistämiseksi vuosina 2024-2026 paikallisesti rvioidaan kussakin oppilaitoksessa vuosittain erikseen tarvetta ja mahdollisuutta paikallisiin kehittämiseriin ottaen huomioon kunkin oppilaitoksen toimintaedellytykset. Paikallisen kehittämiserän tavoitteena on parantaa yksityisen opetusalan tuottavuutta, laatua, kilpailukykyä, opetushenkilöstön saatavuutta sekä ylläpitää opetushenkilöstön veto- ja pitovoimaa. Aloitteen neuvottelujen käynnistämisestä voi tehdä työnantaja tai luottamusmies.

Neuvoteltaessa kehittämiserän mahdollisuudesta ja suuruudesta luottamusmiehen kanssa merkityksellistä on mm. oppilaitoksen taloudellinen tilanne sekä investointitarpeet, opiskelijamäärät, rahoitus, kustannusrakenne sekä näiden kehitysnäkymät.

Jakamisen perusteissa kiinnitetään huomiota esimerkiksi muuttuvan työn edellyttämään laaja-alaiseen osaamiseen, joustavuuteen, kehittymishaluun ja työn tuloksiin. Tarkastelussa huomioidaan myös esimerkiksi henkilöstön pito- ja vetovoimaan vaikuttavia tekijöitä sekä muita alan tai oppilaitoksen toimintaedellytysten näkökulmasta tarkoituksenmukaisia seikkoja.

Kehittämiserän jakamisen perusteista ja kohdentamisesta neuvotellaan luottamusmiehen kanssa edellä kerrottujen tavoitteiden mukaisesti, ellei paikallisesti toisin sovita.

Esimerkki 1: Paikalliset osapuolet käyvät yhdessä läpi oppilaitoksen tilannetta ottaen huomioon tekstissä mainitut tekijät. Osapuolet toteavat yhdessä, että oppilaitoksen toimintaedellytykset ja taloustilanne mahdollistavat 0,4 %:n kehittämiserän maksamisen vuonna 2024. Erän suuruus lasketaan opetushenkilöstön tavanomaisen kuukauden palkkasummasta.

Esimerkki 2: Paikalliset osapuolet käyvät yhdessä läpi oppilaitoksen tilannetta ottaen huomioon tekstissä mainitut tekijät. Osapuolet toteavat yhdessä, että oppilaitoksessa maksetaan jo nyt kilpailukykyistä palkkaa eikä veto- tai pitovoimahaasteita ole tunnustettu. Näin ollen perusteita ja tarvetta kehittämiserän maksamiselle ei tänä vuonna ole.

Jos paikallisesti neuvoteltaessa ei päästä yhteisymmärrykseen kehittämiserän maksamisesta, suuruudesta, jakamisen perusteista ja kohdentamisesta tai osapuolet eivät ole neuvotelleet, tekee työnantaja päätöksen

ja perustelee sen luottamusmiehelle. Mikäli luottamusmiestä ei ole, tekee työnantaja päätöksen ja kertoo päätöksestään perusteluineen henkilöstölle.

Jos työnantaja katsoo, että paikallisen kehittämiserän jakamiselle ei ole perusteita ottaen huomioon oppilaitoksen toiminta, talous, kehitysnäkyvät, kehittämiserän tavoitteet tai oppilaitoksessa käytössä olevat palkitsemisjärjestelmät, ei erää jaeta.

Erän maksuajankohdasta sovitaan paikallisesti.

TYÖEHTOSOPIMUS

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Sopimuksen ulottuvuus

Tässä sopimuksessa on sovittu **Sivistysala ry:n** jäsenenä olevien yksityisten oppilaitosten ja opintokeskusten palveluksessa olevien työntekijöiden työehdot.

Sopimus ei kuitenkaan koske:

- a. sellaisia oppilaitoksen johtoon kuuluvia, kuten toimitusjohtajia ja vastaavia, jotka edustavat työnantajaa tämän työehtosopimuksen alaisten työntekijöiden työ- ja palkkaehtoja määrättäessä.

Soveltamisohje:

Tällä tarkoitetaan sellaisia yrityksen johtoon kuuluvia, joiden pääasiallisiin tehtäviin kuuluu työnantajan edustajana toimiminen sekä joilla on itsenäinen ja vastuullinen asema organisaatiossa.

- b. opetustyössä tilapäisiä luennoitsijoita.

2 § Työn johto, jakaminen ja järjestäytymisoikeus

1. Työnantajalla on oikeus johtaa ja jakaa työtä sekä palkata ja erottaa työntekijöitä.
2. Järjestäytymisoikeus on molemmin puolin loukkaamaton.

3 § Työsuhteen alkaminen

Työsopimus ja työntekijälle annettavat tiedot

1. Työsopimus tulee tehdä kirjallisena ottaen huomioon työsopimuslain 1. luvun 3 §:n ja 2. luvun 4 §:n määräykset.
2. Määräaikainen työsopimus voidaan tehdä kulloinkin voimassa olevassa työsopimuslaissa mainituin perustein. Jos määräaikainen työsopimus on tehty muutoin kuin edellä mainituin perustein tai määräaikaisia

työsopimuksia on ilman pätevää syytä toistuvasti solmittu peräkkäin, pidetään sopimusta toistaiseksi voimassa olevana työsopimuksena.

3. Työnantajan edustaja selvittää työhön tulevalle uudelle työntekijälle alan järjestö- ja neuvottelusuhteet ja ilmoittaa ketkä toimivat luottamusmiehinä ja missä luottamusmiehet ovat tavattavissa. Luottamusmiehellä on oikeus tarkastaa asianomaiseen järjestöön kuuluvien kirjalliset työsopimukset.

Koeaika

4. Koeajan osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevan työsopimuslain määräyksiä. Koeaikamääräykset eivät tule osaksi työehtosopimusta.

4 § Työsuhteen päättymisen ja lomauttaminen

Määräaikainen työsopimus

1. Määräaikainen työsopimus päättyy määräajan päättyessä tai sovitun työn valmistuessa ilman irtisanomisaikaa. Jos sopimuksen pituutta ei ole määritetty kalenteriajan mukaan, työnantajan on ilmoitettava työntekijälle sopimuksen päättymisen ajankohta viipymättä, kun se tulee hänen tietoonsa.

Irtisanomisajat ja –menettely

2. Ellei tässä työehtosopimuksessa ole toisin sovittu, noudatetaan työnantajan irtisanoessa työsopimuksen alla mainittuja, työsuhteen keskeyttämättömästä kestoajasta riippuvia irtisanomisaikoja:
  - 14 päivää, jos työsuhde on jatkunut enintään yhden vuoden
  - 1 kuukausi, jos työsuhde on jatkunut yli vuoden, mutta enintään 4 vuotta
  - 2 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 4 vuotta, mutta enintään 8 vuotta
  - 4 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 8 vuotta, mutta enintään 12 vuotta
  - 6 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 12 vuotta.

Työntekijän irtisanoessa työsopimuksen on irtisanomisaika, ellei tässä työehtosopimuksessa ole toisin sovittu, seuraava:

- 14 pv, jos työsuhde on jatkunut enintään 5 vuotta
- 1 kuukausi, jos työsuhde on jatkunut yli 5 vuotta

Irtisanomisaika alkaa irtisanomista seuraavana päivänä.

3. Työsuhteen irtisanomisessa noudatetaan työsopimuslain ja yhteistoimintalain mukaista menettelyä.

4. Työnantajan on suoritettava irtisanominen todistettavasti, vaadittaessa kirjallisesti ja tällöin siinä on ilmoitettava syy irtisanomiseen.

Irtisanomisajan noudattamatta jättäminen

5. Jos toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen otettu työntekijä päättää työsuhteensa irtisanomisaikaa noudattamatta, hän on velvollinen suorittamaan työnantajalle noudattamatta jätetyn irtisanomisajan palkkaa vastaavan määrän. Tämä ei koske niitä tapauksia, joissa työntekijällä lain tai tämän sopimuksen mukaan on oikeus purkaa työnsopimus tai muutoin lopettaa työsuhte ilman irtisanomisaikaa.

Lomauttaminen

6. Toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen otettu työntekijä voidaan lomauttaa 14 päivän lomautusilmoitusaikaa noudattaen.
7. Lomautusperusteet sekä -menettely määräytyvät työnsopimuslain ja yhteistoimintalain mukaan.

5 § Palkat

Palkan maksaminen

1. Palkkaperusteista, palkasta ja sen maksamisesta on sovittu palkkausta koskevissa luvuissa ja oppilaitoskohtaisissa määräyksissä.
2. Palkka maksetaan työntekijän osoittamalle pankkitilille, jossa sen tulee erääntymispäivänä olla työntekijän käytettävissä. Palkka voidaan maksaa käteisenä vain pakottavista syistä.

Jos työntekijän palkka erääntyy sellaisena päivänä, jolloin pankit pidetään suljettuina, erääntymispäivänä pidetään lähinnä edeltävää arkipäivää.

Sellaiset lisät, jotka määräytyvät laskentakautena tehdyn työn mukaan, maksetaan viimeistään laskentakautta seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.

3. Jos työntekijällä on työsuhteeseen tullessaan kokemuslisään oikeuttavaa työkokemusta, myönnetään kokemuslisä heti työsuhteen alusta. Uudet kokemuslisät maksetaan oikeuden saavuttamista seuraavan kuukauden alusta.

Päiväpalkka ja osa-aikatyöntekijän palkka

4. Päiväpalkkaa kuukausipalkasta laskettaessa käytetään jakajana kunkin kuukauden kalenteripäivien lukumäärää.
5. Osa-aikatyötä tekevän työntekijän palkka määräytyy sovitun työajan ja enimmäistyöajan suhteessa.

6 § Matkakustannukset ja päivärahat

Työntekijälle, joka matkustaa työnantajan määräyksestä, korvataan syntyneet matkakustannukset noudattaen verohallinnon kulloinkin voimassa olevaa päätöstä verovapaista matkakustannusten korvauksista.

Työmatka tulee suorittaa edullisinta käytettävissä olevaa kulkuneuvoa ja kulkutapaa käyttäen.

7 § Työasu ja suojavaate

Mikäli työnantaja tai työ edellyttää, että työntekijä käyttää työssään tietynlaista asua, suojavaatetta tai jalkineita, työnantaja hankkii ja huoltaa ne.

8 § Luottamusmies

Luottamusmieheen noudatetaan 6 luvun luottamusmiessopimusta.

9 § Koulutus

Henkilöstökoulutuksen, yhteisen koulutuksen ja ammattiyhdistyskoulutuksen osalta noudatetaan 6 luvun koulutussopimusta.

10 § Kokoontuminen työpaikalla

Tämän työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton rekisteröidyllä alayhdistyksellä ja sen työpaikalla olevalla osastolla, työhuonekunnalla tai vastaavalla on mahdollisuus työajan ulkopuolella (ennen työajan alkamista, ruokatauolla tai välittömästi työajan päätyttyä, sekä erikseen sovittaessa myös viikkolepoon kuuluvana aikana) järjestää kokouksia työpaikan työsuhteita koskevista kysymyksistä seuraavin edellytyksin:

- a. Kokouksen pidosta työpaikalla tai tässä pykälässä tarkoitetussa muussa paikassa on työnantajan kanssa sovittava, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen aiottua kokousta.

- b. Työnantaja osoittaa kokouspaikan, joka on joko työpaikalla tai sen läheisyydessä työnantajan hallinnassa oleva tarkoitukseen soveltuva paikka. Ellei tällaista ole, on kysymyksestä tarvittaessa neuvoteltava tarkoituksenmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Kokouspaikkaa valittaessa on huomiota kiinnitettävä mm. siihen, että työturvallisuudesta, työhygieniasta ja paloturvallisuudesta annettuja määräyksiä voidaan noudattaa ja että kokous ei häiritse liike- tai tuotantotoimintaa.
- c. Pidettävän kokouksen järjestyksestä ja kokoustilojen siisteydestä vastaavat kokoustilojen varauksen tehnyt järjestö ja järjestäjä. Järjestön luottamushenkilön tulee olla kokouksessa saapuvilla.
- d. Kokouksen järjestäjillä on oikeus kutsua kokoukseen työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton ja sen alayhdistyksen sekä asianomaisten keskusjärjestöjen edustajia.

Työntekijäliiton ja 1. momentissa mainitun alaosaston ilmoituksia ja tietoja saadaan työpaikalla kiinnittää sitä varten asetetulle ilmoitustaululle.

11 § Keskusjärjestösopimukset

1. Työehtosopimuksen osana noudatetaan seuraavia voimassa olevia keskusjärjestösopimuksia:
  - Suositus päihdeongelmien ennaltaehkäisystä, päihdeasioiden käsittelystä ja hoitoonohjauksesta työpaikoilla
  - Ryhmähenkivakuutusopimus
2. Jos näihin sopimuksiin tehdään muutoksia, on muutosten voimaansaattamisesta neuvoteltava erikseen.

12 § Jäsenmaksujen periminen

Työnantaja perii työntekijän antamalla valtuutuksella allekirjoittajajärjestöjen jäsenmaksut palkanmaksun yhteydessä ja tilittää ne liiton ilmoittamalle pankkitilille annettujen ohjeiden mukaisesti.

Työntekijälle annetaan vuoden päätyttyä verotusta varten todistus pidätyksestä summasta.

13 § Erimielisyyksien ratkaiseminen ja hyvityssakko

1. Tämän sopimuksen tulkintaa, soveltamista tai rikkomista koskevista erimielisyyksistä on neuvoteltava ao. työnantajan ja työntekijöiden luottamusmiehen välillä.
2. Niissä tapauksissa, jolloin paikalliset neuvottelut johtavat tulokseen, on asiasta laadittava muistio, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat ja jossa on lyhyesti mainittu neuvoteltu asia. Jos paikalliset neuvottelut eivät johda tulokseen ja toinen osapuoli haluaa saattaa asian liittojen ratkaistavaksi, on asiasta laadittava muistio, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat ja jossa on lyhyesti mainittu erimielisyyttä koskeva asia ja tosiseikat ja molempien osapuolten kanta.
3. Paikalliset neuvottelut tulee aloittaa kahden viikon kuluessa, ellei toisin sovita ja allekirjoittajajärjestöjen välillä käytävät neuvottelut kolmen viikon kuluessa siitä, kun jompikumpi sopijapuoli on asiasta ilmoittanut, ellei asiasta toisin sovita.
4. Ellei järjestöjen välisissä neuvotteluissa saavuteta yhteisymmärrystä, voidaan asia saattaa työtuomioistuimen ratkaistavaksi.
5. Työehtosopimuslain (436/1946) 7–9 §:ien mukaisen yksityiselle oppilaitokselle/opintokeskukselle ja paikalliselle ammattiyhdistykselle tuomittavan hyvityssakon enimmäismäärä on 2 590 euroa.

14 § Voimassaolevat etuudet

Tämä työehtosopimus ei koske sellaisia työnantajan ja työntekijän väliin sopimukseen tai työnantajan yksipuoliseen päätökseen perustuvia etuisuuksia, jotka eivät perustu tai ole perustuneet työehto- tai toimiehtosopimukseen.

15 § Työrauhavelvoite

Kaikki tähän työehtosopimukseen tai sen yksittäiseen määräykseen kohdistuvat työtaistelutoimenpiteet ovat kiellettyjä.

16 § Sopimuksen voimassaolo

1. Tämä työehtosopimus on voimassa allekirjoituspöytäkirjan mukaisesti jatkuen sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kuutta viikkoa ennen sen päättymistä ole kumpikaan sopijapuolista kirjallisesti irtisanoanut.

2. Työehtosopimuksen irtisanojan on irtisanomisen yhteydessä jätettävä muutosesityksiä koskeva muistio toiselle sopijapuolelle.
3. Työehtosopimuksen määräykset ovat voimassa, kunnes uusi sopimus on tullut voimaan tai sopijapuolten väliset neuvottelut jommankumman osapuolen toimesta on kirjallisesti todettu päättyneiksi.

2 LUKU VUOSILOMA (aiemmin 3 luku)

1 § Soveltamisala

1. Työntekijän vuosilomaetuudet määräytyvät voimassa olevan vuosilomalain ja tämän sopimuksen mukaan, ellei jäljempänä olevista määräyksistä muuta johdu.
2. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan sellaiseen opetushenkilöstöön, jonka työaika määräytyy opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 § mukaan.
3. Muuten opetushenkilöstöön kuuluvalla työntekijällä on oikeus vuosilomaan, jos siitä on sovittu 5 luvun oppilaitoskohtaisissa määräyksissä. Tällöin oikeus vuosilomaan, lomakorvaukseen ja lomarahaan määräytyy oppilaitoskohtaisten määräysten mukaisesti.
4. Opetusvelvollisuustyöajassa olevan opetushenkilöstön laskennallinen vuosiloma ja lomapäiväkorvaus määräytyvät tämän luvun 11 ja 12 §:n mukaisesti.

Soveltamisohje:

Opetusvelvollisuustyöajassa oleva opetushenkilöstö ei kuulu vuosilomamääräysten tai vuosilomalain piiriin, vaan heidän työaikajärjestelmäänsä sisältyvät lomaa vastaavat keskeytysajat.

Vuosityöajassa olevien kansanopistojen, ja urheiluopistojen opetushenkilöstön oikeudesta vapaaajaksoihin on erillinen määräys niitä koskevissa oppilaitoskohtaisissa määräyksissä.

5. Ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin sovittu, sovelletaan tämän luvun lomarahamääräyksiä myös opetushenkilöstöön lukuun ottamatta vuosityöajassa olevien kansanopistojen tai urheiluopistojen opetushenkilöstöä ja sivutoimisia tuntiopettajia.

2 § Määritelmät

1. Lomanmääräytymisvuosi on 1.4. alkava ja 31.3. päättyvä ajanjakso.
2. Lomavuosi on se kalenterivuosi, jonka aikana lomanmääräytymisvuosi päättyy.
3. Lomakausi on 2.5. alkava ja 30.9. päättyvä ajanjakso.

4. Lomapäivä on arkipäivä. Arkipäiväksi ei tätä sopimusta sovellettaessa lueta lauantaita, sunnuntaita, kirkollisia juhlapäiviä, jouluaattoa, juhannusaattoa, itsenäisyyspäivää eikä vapunpäivää.
5. Kokonainen kalenteriviikko kuluttaa vuosilomaa viisi päivää. Arkipyhät eivät kuluta vuosilomapäiviä. Niissä vuosilomalain kohdissa, joissa käytetään 12, 18 tai 24 arkipäivän käsitettä, tarkoitetaan tässä sopimuksessa vastaavasti 10, 15 tai 20 arkipäivää.
6. Täysi lomanmääräytymiskuukausi on vuosilomaan oikeuttava kalenterikuukausi.
7. Säästövapaa on lomavuoden lomapäivistä myöhemmin pidettäväksi siirretty loman osa.

3 § Vuosiloman pituus ja ansainta

1. Vuosiloman pituus määräytyy seuraavasti:

- a. Työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä keskeytymättä jatkunut alle vuoden, vuosilomapäivien lukumäärä on kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien lukumäärä	2	4	5	7	9	10	12	14	15	17	19	20

- b. Työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä keskeytymättä jatkunut vähintään vuoden, vuosilomapäivien lukumäärä on kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien lukumäärä	3	5	7	9	11	13	15	18	20	24	26	30

- c. Työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä keskeytymättä jatkunut vähintään vuoden ja jolla on kokemuslisiin oikeuttavaa palvelusaikaa maaliskuun loppuun mennessä vähintään 15 vuotta, vuosilomapäivien lukumäärä on kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien lukumäärä	3	5	8	10	13	16	19	23	25	30	33	38

2. Työntekijän todellinen vuosiloma-ajan pituus on aina vähintään sama kuin mikä se olisi vuosilomalain mukaan.

Soveltamisohje:

Vuosilomapalkka ja lomakorvaus lasketaan kuitenkin aina tämän luvun taulukoiden sekä vuosilomapalkkaa ja lomakorvausta koskevien määräysten mukaan.

4 § Täysi lomanmääräytymiskausi

Täysi lomanmääräytymiskausi määräytyy vuosilomalain 6 §:n mukaisesti.

Soveltamisohje:

Opetushenkilöstön osalta työssäoloon rinnastetaan ne päivät, joilta työnantaja maksaa palkan lukuun ottamatta lauantaita ja sunnuntaita.

5 § Vuosiloman antaminen

1. Vuosiloma annetaan työnantajan määräämänä aikana.
2. Jos kalenteriviikon kaikki työpäivät ovat vuosilomapäiviä, loma-ajaksi määrätään koko kalenteriviikko maanantaista sunnuntaihin. Täydellä kalenteriviikolla kuluu viisi vuosilomapäivää. Arkipyhät eivät kuluta vuosilomapäiviä.
3. Kukin vuosilomapäivä kuluttaa viikon tai jakson säännöllistä työaikaa keskimääräisen päivittäisen tuntimäärän verran.
4. Osa-aikaisessa työsuhteessa työskentelevälle työntekijälle, joka työskentelee keskimäärin vähemmän kuin viisi päivää kalenteriviikossa, annetaan vuosiloma siten, että lomaan sisältyvien työpäivien ja vapaan osuus muodostuvat yhtä suuriksi.

6 § Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkka

Palkan määrä

1. Työntekijälle maksetaan vuosiloman ajalta työsopimuksen mukainen normaali kuukausipalkka.

7 § Vuosilomapalkan laskeminen, kun työaika ja palkka muuttuvat lomanmääräytymisvuoden aikana

Vuosilomapalkka lasketaan vuosilomalain 12 §:n mukaan silloin, kun työntekijän työsopimuksen mukainen työaika ja vastaavasti palkka ovat muuttuneet lomanmääräytymisvuoden aikana ja muutos on kestänyt yhteensä vähintään yhden kalenterikuukauden tai yhdessä tai useammassa osassa 30 kalenteripäivää.

Kuukausipalkkaisen työntekijän prosenttiperusteinen vuosilomapalkka lasketaan käyttäen seuraavia prosentteja:

- 3 §:n 1.a -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 9 prosenttia,
- 3 §:n 1.b -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 13 prosenttia; ja
- 3 §:n 1.c -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 16 prosenttia

Jos muutokset tapahtuvat vasta lomanmääräytymisvuoden päättymisen jälkeen ennen vuosiloman tai sen osan alkamista, vuosilomapalkka lasketaan lomanmääräytymisvuoden aikaisen työajan perusteella määrätyn kuukausipalkan mukaan.

8 § Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkan maksaminen

Vuosilomapalkka maksetaan varsinaisena palkanmaksupäivänä.

9 § Lomakorvauksen määräytyminen

Kuukausipalkkaisen työntekijän lomakorvaus vuosilomapäivää kohti on 1/21 kuukausipalkasta.

Kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkan määräytyessä 7 §:n prosenttiperusteisen laskennan mukaan, lomakorvaus vuosilomapäivää kohti on vuosilomapalkan määrä jaettuna lomanmääräytymisvuonna ansaittujen lomapäivien lukumäärällä.

10 § Muun kuin kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkka

Muun kuin kuukausipalkalla työskentelevän henkilön vuosilomapalkka määräytyy työehtosopimuksen 2 luvun 7 §:n mukaan, ellei opetushenkilöstön osalta (ts. tuntiopettajat) ole oppilaitoskohtaisissa määräyksissä toisin sovittu.

11 § Opetushenkilöstön laskennallinen vuosiloma

1. Opetusvelvollisuustyöajassa olevalla opettajalla ja päätoimisella tuntiopettajalla ei ole oikeutta vuosilomaan. Sairausvakuutuslain etuuksien kohdentamiseksi on sovittu laskennallisesta vuosilomasta, joka alkaa 16.6. Laskennallisen vuosiloman pituus lasketaan kertomalla lomanmääräytymisvuoden täydet lomanmääräytymiskuukaudet 14 §:n 1 kohdassa olevalla prosenttilukua vastaavalla kokonaisluvulla. Saatu tulo jaetaan kahdella. Jos tulokseksi ei saada kokonaislukua, se pyöristetään lähimpään kokonaislukuun.
2. Laskennallisen vuosiloman päiviä ovat kaikki arkipäivät (ma-la, lukuun ottamatta juhannusaattoa).

12 § Määräaikaisen opetushenkilöstön lomapäiväkorvaus

Jos määräaikainen opettaja tai päätoiminen tuntiopettaja on ollut palvelussuhteessa lukuvuoden tai lukukauden koko työajan, maksetaan palvelussuhteen päättyessä lomapäiväkorvauksena kutakin täyttä lomanmääräytymiskuukautta kohden kahden päivän täysi palkka. Lomapäiväkorvausta vähentävät palvelussuhteeseen sisältyvät kesäkeskeytyspäivät.

Soveltamisohje:

Edellisen kohdan mukainen täysi palkka maksetaan työsuhteen päättymishetken mukaisena.

13 § Vuosiloman siirtäminen työkyvyttömyyden vuoksi

Jos työntekijä on vuosilomansa tai säästövapaan alkaessa tai sen aikana sairauden, synnytyksen tai tapaturman johdosta työkyvytön, siirretään työkyvyttömyysajalle sijoittuvat vuosiloma- tai säästövapaapäivät myöhäisempään ajankohtaan, mikäli työntekijä pyytää siirtoa ilman aiheutonta viivytystä ja mikäli mahdollista ennen loman alkua. Työntekijällä on vastaava oikeus vuosiloman tai säästövapaan siirtämiseen myös, jos tiedetään, että työntekijä joutuu lomansa aikana sellaiseen sairaanhoitoon tai muuhun siihen rinnastettavaan hoitoon, jonka aikana hän on työkyvytön.

Työntekijän on loman siirtoa pyytäessään esitettävä työkyvyttömyydestään lääkärintodistus tai muu työnantajan määrittelemä luotettava selvitys.

Jos työntekijä ei pyydä loman siirtämistä, oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan ei siirry työnantajalle.

14 § Lomaraha

Lomarahen määrä

1. Kuukausipalkkaisen työntekijän lomaraha on

- 3 §:n 1.a -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 4 prosenttia,
- 3 §:n 1.b -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 5 prosenttia ja
- 3 §:n 1.c -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 6 prosenttia

lomarahan maksukuukautta edeltävän kuukauden kuukausipalkasta kerrottuna täysien lomanmääräytymiskuukausien lukumäärällä.

Soveltamisohje:

Jos työntekijälle lomarahan maksukuukautta edeltävänä kuukautena maksetaan 3 luvun 1 a §:n tai 3 luvun 3 §:n 6.a kohdan mukaista korvausta, luetaan se lomarahan maksupohjaan kuten kuukausipalkka.

Jos kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkka määräytyy vuosilomalain 10 §:n 4 momentin perusteella prosenttiperusteisesti, maksetaan lomaraha kuitenkin yllä olevien määräysten mukaisesti.

2. Muissa palkkausmuodoissa työntekijän lomaraha on 50 prosenttia vuosilomapalkasta.

Lomarahan maksaminen

3. Lomaraha maksetaan heinäkuun palkan yhteydessä.
4. Lomaraha maksetaan myös työsuhteen päättyessä siten kuin palkan maksamisesta työsuhteen päättyessä on sovittu.
5. Työntekijällä, jonka työsuhde on kestänyt yhdenjaksoisesti vähemmän kuin neljä kuukautta, ei ole oikeutta lomaraahan. Lomarahaan ei ole oikeutta työntekijällä, joka jättää irtisanomisajan noudattamatta tai purkaa määräaikaisen työsuhteen.

15 § Lomarahjan vaihtaminen vapaaksi (muutos voimassa 28.6.2024-31.3.2027)

1. Yleistä

Lomarahjan vaihtamisesta vapaaksi voidaan sopia työnantajan ja työntekijän kesken.

2. Vapaasuunnitelma

Työntekijä ja työnantaja laativat yhdessä kirjallisen suunnitelman lomarahjan vaihtamisesta vapaaksi.

3. Vapaan antaminen

Vapaa on annettava viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä, ellei toisin sovita.

Työntekijälle annetaan vapaa viitenä oppilaitoksen työpäivänä viikkoa kohti siten, että vapaa-aikana ei olisi ollut keskimääräistä vähempää oppi- tai työtunteja.

4. Sairastuminen vapaan aikana

Jos **työntekijä** sairastuu vapaan aikana, vapaa keskeytyy ja vapaa muuttuu seuraavan kalenteripäivän alusta sairauspoissaoloksi. Pitämättä jäänyt vapaa siirtyy annettavaksi myöhemmin sovittavana ajankohtana. Jos sairauspoissaolo päättyy ennen sovittua vapaan päättymistä, vapaa jatkuu sovittun mukaisena.

Soveltamisohje:

Sairastumisesta on ilmoitettava työnantajalle välittömästi (vrt. vuosilomalain mukainen ilmoitus sairastumisesta), ellei ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ole painavaa estettä. Todistus työkyvyttömyydestä toimitetaan työnantajalle työpaikan käytännön mukaisesti.

5. Raskaus- tai vanhempainvapaa vapaan aikana

Jos työntekijän oikeus raskaus- tai vanhempainvapaaseen alkaa sovittun lomarahavapaan aikana, vapaa muuttuu raskaus- tai vanhempainvapaaksi.

6. Työsuhde-etuudet

Vapaa-aika lasketaan vuosilomaa, kokemuslisiä ja vastaavia etuuksia kartuttavaksi ajaksi kuten vuosilomapäivät.

7. Palkka

Työntekijälle maksetaan vapaan ajalta samansuuruinen palkka, jonka hän olisi saanut työssä ollessaan.

8. Vapaan pituus

Vapaan pituus määräytyy niin, että jokaista vapaaksi vaihdettua työpäivää kohden lomarahaa vähennetään 4,0 % laskettuna kuukausipalkasta.

Vapaaksi voidaan vaihtaa 3 §:n

a. kohdan mukaan enintään 12 työpäivää

b kohdan mukaan enintään 15 työpäivää

c. kohdan mukaan enintään 18 työpäivää

16 § Säästövapaa

Sopiminen

1. Säästövapaajärjestelmä määräytyy vuosilomalain 27 §:n ja seuraavien määräysten mukaan. Säästövapaan käyttäminen edellyttää työnantajan ja työntekijän välistä kirjallista sopimusta. Sopimuksessa tulee todeta säästettävien päivien enimmäislukumäärä sekä milloin säästövapaa viimeistään on pidettävä. Sopimus voidaan solmia kuitenkin enintään 5 vuodeksi.
2. Lomapäivien siirtämisestä säästövapaaksi on sovittava viimeistään silloin kun työntekijälle varataan tilaisuus esittää mielipiteensä lomansa ajankohdasta.

Siirrettävät päivät

3. Säästövapaaksi voidaan siirtää 15 päivää ylittävä osuus 3 §:n 1. kohdan mukaan määräytyvästä vuosilomasta
  - a. -kohdan osalta enintään 5 päivää
  - b. -kohdan osalta enintään 10 päivää ja
  - c. -kohdan osalta enintään 15 päivää.

Vapaan pitäminen

4. Säästövapaat pidetään erikseen sovittavana ajankohtana. Jollei säästövapaan ajankohdasta voida sopia, on työntekijän ilmoitettava säästövapaan pitämisestä viimeistään neljä kuukautta ennen sen alkamispäivää. Säästövapaa annetaan täysinä päivinä, ellei muuta sovita.
5. Säästövapaa voidaan kokonaan tai osittain sopia yhdistettäväksi työaika-pankkivapaaseen.

Pitämättä jääneet säästövapaat

6. Työsuhteen päättyessä on korvaus pitämättä jääneestä säästövapaasta maksettava lomakorvausta koskevien määräysten mukaisesti.

Työkyvyttömyys säästövapaan alkaessa ja aikana

7. Työntekijällä on oikeus siirtää säästövapaa työkyvyttömyyden vuoksi tämän luvun 13 §:n mukaisesti.

3 LUKU POISSAOLOT (aiemmin 4 luku)

1 § Sairauspoissaolot

Palkanmaksun edellytykset

1. Sairausajan palkka maksetaan työntekijän ollessa sairauden tai tapaturman vuoksi työkyvytön, mikäli työntekijä ei ole aiheuttanut työkyvyttömyyttä tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella.

Työntekijän ilmoitusvelvollisuus

2. Työntekijän on viipymättä ilmoitettava työnantajalle työkyvyttömyydestä ja sen arvioidusta kestosta.
3. Työntekijän on pyydettäessä esitettävä työkyvyttömyydestään lääkärintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys. Mikäli työntekijä käyttää työnantajan nimeämää lääkäriä, suorittaa työnantaja lääkärintodistuksen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset. Ensisijaisesti on käytettävä työterveyshuollon lääkäriä.

Soveltamisohje:

Työnantaja voi hyväksyä poissaoloajan palkanmaksun perusteeksi myös työntekijän oman ilmoituksen. Työnantaja määrittelee ajanjakson pituuden, jonka osalta näin menetellään. Työnantajalla on kuitenkin aina oikeus vaatia jokaisesta poissaolosta lääkärintodistus.

Sairausajan palkallisen jakson pituus

4. Sairausajan palkka maksetaan kunkin työkyvyttömyystapauksen yhteydessä seuraavasti:

Työsuhteen yhdenjaksoinen kesto	Sairausajan palkan kesto
alle kuukausi	enintään sairausvakuutuslain tarkoittamalta karensiajalta
vähintään 1 kuukausi, ei kuitenkaan 3 vuotta	enintään 28 kalenteripäivältä (4 viikkoa)
vähintään 3 vuotta, ei kuitenkaan 5 vuotta	enintään 35 kalenteripäivältä (5 viikkoa)
vähintään 5 vuotta, ei kuitenkaan 10 vuotta	enintään 42 kalenteripäivältä (6 viikkoa)
vähintään 10 vuotta	enintään 56 kalenteripäivältä (8 viikkoa)

Milloin poissaolon syy on työntekijän työtehtävissä sattunut työtapa-
turma, työntekijää työtehtävissä kohdannut väkivalta tai ammattitauti,
maksetaan sairausajan palkkaa 84 kalenteripäivältä (12 viikkoa).

Sairauden uusiutuminen (aiemmin 6. kohta)

5. Jos työntekijä sairastuu uudelleen samaan sairauteen 30 päivän kulu-
essa työhön palaamisestaan, lasketaan aika, jolta työnantaja on velvol-
linen suorittamaan sairausajan palkkaa, ikään kuin kysymyksessä olisi
yksi sairastumisajanjakso. Sairausajan palkka maksetaan kuitenkin sa-
man sairauden näin uusiutuessa vähintään sairausvakuutuslain tarkoit-
tamalta karenssiajalta.

Päiväraha (aiemmin 7.–12. kohdat)

6. Oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan siirtyy sairaus-
ajalta työnantajalle siltä osin kuin tämä päivärahan määrä ei ylitä työn-
tekijän samalta ajalta saamaa palkkaa.
7. Sellaisen opetushenkilöstön osalta, jolla ei ole oikeutta vuosilomaan,
oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan ei siirry työnanta-
jalle 16.6. alkavan laskennallisen vuosiloman ajalta, eikä sellaisen ope-
tushenkilöstön osalta, joihin sovelletaan 5 luvun urheiluopistoa tai vuo-
sityöajassa olevia kansanopistoja koskevaa liitettä, kesävapaajakson
alusta 30 ensimmäiseltä arkipäivältä. **Muulta kesäkeskeytyksen/ke-
sävapaajakson ajalta päiväraha tai muu 9. kohdassa tarkoitettu
korvaus suoritetaan työnantajalle.**
8. Jos sairausvakuutuslain tarkoittamaa päivärahaa ei työntekijästä itses-
tään johtuvasta syystä makseta, tai jos se maksetaan vähäisempänä
kuin mihin hänellä sairausvakuutuslain 11 luvun 1 §:n - 4 §:n nojalla
olisi oikeus, on työnantajalla oikeus vähentää sairausajan palkasta se
osa, joka työntekijän menettelyn johdosta on jäänyt kokonaan tai osit-
tain päivärahana suorittamatta.
9. Mikäli työntekijä saa työkyvyttömyyden takia muuta päivärahaa tai sii-
hen verrattavaa korvausta lain tai työnantajan kustantaman vakuutuk-
sen perusteella, siirtyy oikeus korvaukseen tai päivärahaan sairaus-
ajalta työnantajalle siltä osin kuin tämä päivärahan määrä ei ylitä työn-
tekijän samalta ajalta saamaa palkkaa.

Jos sairausajan palkka on maksettu ennen kuin jokin edellä maini-
tuista korvauksista on suoritettu, työnantajalla on oikeus saada kor-
vaus tai periä sen määrä takaisin työntekijältä siltä osin kuin korvaus ei
ylitän samalta ajalta maksettua palkkaa.

Karanteeni ja päihdeongelmaisen laitoshoido

10. Työntekijälle, joka on tartuntatautilain 6 luvun 60 §:n mukaan (ns. ka-
ranteenitapauksissa) **määrätty olemaan poissa työstään, ei**

poissaolon ajalta makseta palkkaa samalta ajalta kuin työntekijä on oikeutettu tartuntatautipäivärahaan

11. Sairausajan palkkaa maksetaan myös silloin, kun päihdeongelmainen työntekijä on hakeutunut vapaaehtoisesti laitoshoitoon sovittuaan tällaisesta hoidosta työnantajansa kanssa.

1 a § Sairaus kesäkeskeytyksen aikana

Jos opetusvelvollisuustyöajassa olevaan opetushenkilöstöön kuuluva työntekijä on työkyvytön kesäkeskeytyksen alkaessa tai aikana, maksetaan hänelle työkyvyttömyyden ajalta 3 luvun 1 §:n mukainen palkka, jos palkallista jaksoa on jäljellä. Sairausajan palkallinen jakso kuuluu samanaikaisesti lukuun ottamatta laskennallisen vuosiloman aikaa. Laskennallisen vuosiloman ajanjaksoa ei kuitenkaan pidetä 3. luvun 1 §:n 5. kohdassa tarkoitettuna työhön paluuna.

Jos 3 luvun 1 §:n mukainen palkallinen jakso on päättynyt tai päättyy kesken kesäkeskeytyksen, maksetaan kesäkeskeytykseltä kuitenkin palkkaa vastaava korvaus siltä ajalta kuin sairausajan palkkaa ei makseta. Samoin palkkaa vastaava korvaus maksetaan laskennallisen vuosiloman ajalta. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että työntekijällä on oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen sairauspäivärahaan. Sairauspäivärahat siirtyvät työnantajalle 3 luvun 1 §:n 6. ja 7. kohtien mukaisesti. Korvaus maksetaan kuitenkin sairausvakuutuslain mukaiselta omavastuuajalta. Aika, jolta korvaus on maksettu, katsotaan työsäolonveroiseksi, mutta ei 3 luvun 1 §:n 5. kohdan tarkoittamaksi työhön palaamiseksi.

Esimerkki:

Työntekijän työkyvyttömyys on kesäkeskeytyksen alkuun mennessä kestänyt yli sairausvakuutuslain mukaisten päivien määrän. Koska työntekijällä ei ole oikeutta sairauspäivärahaan, ei tämän määräyksen mukaista korvausta makseta.

Työntekijän on ilmoitettava viipymättä työkyvyttömyydestään ja toimittava työnantajalle riittävät todistukset sairauspäivärahan hakemiseksi. Muussa tapauksessa palkka maksetaan 3 luvun 1 §:n 8. kohdan mukaisesti.

Muilta työkyvyttömyyden ajalle osuvilta keskeytysajoilta maksetaan palkkaa ainoastaan, jos 3 luvun 1 §:n 4. kohdan mukaista palkanmaksujaksoa on jäljellä.

2 § Lääkärintarkastukset

Palkanmaksun edellytykset

1. Määräysten soveltamisen edellytyksenä on, että tarkastukset ja tutkimukset on järjestetty työajan tarpeetonta menetystä välttäten, ettei

tarkastuksia ole voitu hoitaa työajan ulkopuolella ja että niistä on ilmoitettu etukäteen työnantajalle.

Palkkaa ei vähennetä seuraavissa tapauksissa:

- a. Sairauden toteaminen
Työntekijän käydessä sairauden toteamiseksi välttämättömässä lääkärintarkastuksessa ja tarkastukseen liittyvässä lääkärin määräämässä laboratorio- ja röntgentutkimuksessa. Tämä koskee myös lääkärintutkimuksesta aiheutuvaa työkyvyttömyyttä sekä sairausoiden vuoksi tapahtuvaa tarkkailua tai tutkimusta sairaalassa.
- b. Sairauden jatkohoito
Työntekijän käydessä aikaisemmin todetun sairauden johdosta lääkärintarkastuksessa silloin, kun
  - sairaus jatkuu ja työntekijän on tarpeen hakeutua lääkärintarkastukseen
  - krooninen sairaus edellyttää ao. erikoisalan lääkärin suorittamaa tarkastusta hoidon määrittämiseksi
  - kyseessä on muun aikaisemmin todetun sairauden hoidon määrittämiseksi tarpeellinen lääkärintarkastus, jos vastaanottoaika ei ole saatavissa työajan ulkopuolella
  - kyseessä on syöpäsairauden edellyttämän hoitotoimenpiteen aiheuttama työkyvyttömyys.
- c. Äkillinen hammassairaus
Äkillisen hammassairauden hoitotoimenpiteiden ajalta, jos hammas-sairaus aiheuttaa työntekijän työkyvyttömyyden, joka vaatii samana päivänä tai saman työvuoron aikana annettavaa hoitoa. Edellytyksenä on, että työkyvyttömyys ja hoidon kiireellisyys osoitetaan hammaslääkärin antamalla todistuksella.
- d. Synnytystä edeltävät tutkimukset
Raskaana olevan työntekijän käydessä synnytystä edeltävissä lääketieteellisissä tutkimuksissa, mikäli työntekijä ei ole saanut vastaanottoaika työajan ulkopuolella.
- e. Lakisääteiset tarkastukset ja työterveyshuollon tutkimukset
Työntekijän osallistuessa lakisääteiseen, työterveyshuollon toimitasuunnitelmassa hyväksytyyn tai työnantajan edellyttämään terveystarkastukseen tai näihin liittyviin jälkitarkastuksiin. Tällöin palkkaa ei vähennetä myöskään matkojen ajalta. Lisäksi työnantaja suorittaa korvauksen välttämättömistä matkakustannuksista. Mikäli tutkimukset tai jälkitarkastus tehdään muulla paikkakunnalla, maksaa työnantaja myös päivärahan.

3 § Perhevapaat

Osapuolet ovat laatineet 1.8.2022 voimaan tulleeseen perhevapaauudistukseen liittyvät työehtosopimustekstit siten, että ne vastaavat pakottavaa lainsäädäntöä ja kohtelevat työntekijöitä ja heidän erilaisia perheitään yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Mikäli osapuolten arvio osoittautuisi myöhemmin virheelliseksi, sitoutuvat osapuolet korjaamaan työehtosopimuksen tekstit siten, etteivät työehtosopimuksen kustannukset nouse.

1. Työntekijän raskaus- ja vanhempainvapaat sekä hoitovapaa määräytyvät työehtosopimuslain ja sairausvakuutuslain perusteella.

Pöytäkirjamerkintä:

Opetusvelvollisuustyöajassa olevan opettajan osittainen hoitovapaa toteutetaan siten kuin työnantaja ja opettaja siitä sopivat. Jos sopimukseen ei päästä, opettajan opetustuntimääräksi vahvistetaan 4/5 hänen opetusvelvollisuudestaan.

Kokonaistyöajassa olevalle opettajalle osittainen hoitovapaa myönnetään samassa suhteessa opetustunneista ja muusta työajasta kuin mitä mainitut työajan osat ovat viikoittaisesta kokonaistyöajasta.

Raskausvapaan ja vanhempainvapaan palkallisuus ja päiväraha

2. Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain 9 luvun (28/2022) 1 §:n mukaiseen raskausrahaan, maksetaan täysi palkka raskausrahakauden alusta lukien yhteensä enintään 40 yhdenjaksoiselta arkipäivältä.
3. Työntekijälle, jolla on oikeus vanhempainrahaan sairausvakuutuslain 9 (28/2022) luvun 5 §:n 1–3 momentin tai 9 luvun 9 §:n nojalla, maksetaan täysi palkka enintään 32 ensimmäiseltä vanhempainrahapäivältä. Työntekijä voi kuitenkin jakaa palkallisen vanhempainvapaan enintään kahteen jaksoon.
4. Palkallisen raskaus- ja vanhempainvapaan edellytyksenä on, että työntekijä on ollut työsuhteessa välittömästi ennen edellä tarkoitettujen vapaiden alkamista vähintään kolme kuukautta.

Lisäksi edellytyksenä palkan maksamiselle on, että työntekijä on oikeutettu ko. ajalta raskaus- tai vanhempainrahaan.

Mikäli ennen raskausvapaata alkanut palkaton poissaolo jatkuu raskaus- tai vanhempainvapaan aikana, ei työnantajalla ole tältä ajalta palkanmaksuvelvollisuutta. Tämä ei koske raskauteen liittyvää palkatonta poissaoloa.

5. Siltä ajalta, jolta työnantaja maksaa raskaus- tai vanhempainvapaan ajalta palkkaa, suoritetaan raskaus- tai vanhempainraha sairausvakuutuslain 7 luvun 4 §:n perusteella työnantajalle.
  6. **Siltä osin, kuin raskausrahaan oikeutetun opettajan palkallinen raskausrahakausi ajoittuu laskennallisen vuosiloman ajalle (16.6. alkaen) tai kesävapaajakson 30 ensimmäisen arkipäivän ajalle, maksaa työnantaja opettajalle korvauksen.** Korvauksen suuruus kalenteripäivää kohti on opettajan päiväpalkka kerrottuna kertoimella **0,57**. Korvaus maksetaan opettajalle tavanomaisen palkanmaksun yhteydessä. Korvausta ei huomioida, kun lasketaan 4 luvun 19 §:n mukaista täyttä palkkaa.
- 6.a Jos työsopimuksen 4 luvun 2 §:n mukaista 14 viikon suoja-aikaa sijoittuu raskausvapaaseen oikeutetun työntekijän kesäkeskeytyksen/kesävapaajakson ajalle, maksetaan työntekijälle korvaus, jos työnantaja ei maksa työntekijälle samalta ajalta muulla perusteella palkkaa. Aika, jolta ko. korvaus on maksettu, on työssäolon veroista aikaa. Maksettu korvaus voidaan periä takaisin, jos ilmenee, että palkka olisi tullut muulla perusteella maksuun vastaavalta ajalta.**

Soveltamisohje:

Muulla perusteella ko. ajanjaksolta maksettava palkka voi olla esim. TES:n 3 luvun 3 §:n 3. kohdan perusteella maksettavaa palkkaa.

Edellä tarkoitettu korvaus maksetaan ainoastaan siltä osin, kuin kesäkeskeytysaika/kesävapaajakso on päällekkäinen raskausvapaan ylittävän 14 viikon suoja-ajan osuuden kanssa. Korvaus on suuruudeltaan edellä kuvatulta ajalta saamatta jääneen palkan suuruinen.

Soveltamisohje:

Korvausta ei makseta 14 viikon suoja-ajan 40 ensimmäisen arkipäivän ajalta.

7. Jos raskausrahaa tai vanhempainrahaa ei makseta työntekijän laiminlyönnin johdosta, vähennetään palkasta menetettyä raskausrahaa tai vanhempainrahaa vastaava osa.

Poissaoloajan vaikutus työsuhde-etuksiin

8. Työntekijän ollessa poissa työstä pidempään kuin lakisääteisen äitiys-, isyys-, raskaus- tai vanhempainvapaan ajan, ei tällaista poissaoloaikaa oteta huomioon työssäoloajan veroisena määriteltäessä työsuhteen kesto-aikaan sidottuja etuuksia, ellei muuta ole laissa säädetty tai erikseen sovittu.

Tilapäinen hoitovapaa (aiemmin 10. kohta)

- 9. Työntekijällä on oikeus alle kymmenvuotiaan tai vammaisen lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan alle kymmenvuotiaan tai vammaisen lapsen sairastuessa äkillisesti saada palkkaa enintään 3 työpäivältä. Palkka maksetaan sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaisesti.** Palkka maksetaan sellaisen lyhyen poissaolon ajalta, joka on välttämätön lapsen hoidon järjestämiseksi tai lapsen hoitamiseksi. **Sama oikeus on myös lapsen vanhemmalla, joka ei asu tämän kanssa samassa taloudessa.**

Soveltamisohje:

Muulle kuin yksinhuoltajalle palkkaa maksetaan, jos toisella huoltajista ei ole ansiotyönsä, työaikansa tai muun pakottavan esteen johdosta mahdollisuutta järjestää hoitoa tai itse hoitaa lasta.

Poissaolosta on annettava tämän työehtosopimuksen sairausajan palkan maksamista koskevien määräysten mukainen selvitys. Tarvittaessa on esitettävä selvitys toisen huoltajan esteestä hoitaa lasta.

Työntekijän, joka edellä mainitun syyn takia on estynyt olemasta työssä, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan tästä työnantajalle, sekä mikäli mahdollista siitä, milloin esteen arvioidaan päättyvän.

Tilapäiseen hoitovapaaseen oikeutetut voivat käyttää tilapäistä hoitovapaata yhteensä enintään kolme työpäivää lapsen saman sairaustapauksen yhteydessä. Mikäli työntekijän on välttämätöntä lapsen hoitamiseksi olla poissa työstä yli 3 työpäivän ajan, järjestetään hänelle mahdollisuus palkattomaan poissaoloon. Tällaisen poissaolon takia ei työntekijän vuosilomaetuja vähennetä.

Vaikeasti sairas lapsi (aiemmin 11. kohta)

10. Työntekijällä, joka on oikeutettu sairausvakuutuslain 10 luvun mukaiseen vaikeasti sairaan lapsen hoitoa ja kuntoutusta varten myönnettävään erityishoitorahaan, on oikeus olla poissa työstä osallistuakseen ko. päätöksen mukaiseen lapsen hoitoon, kuntoutukseen tai hoidon opastukseen sovittuaan poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa. Poissaolo on palkatonta.

Poissaolo pakottavista perhesyistä (aiemmin 12. kohta)

11. Jos perheessä sattuu äkillinen sairaustapaus, työntekijälle järjestetään mahdollisuus lyhyeen tilapäiseen palkattomaan poissaoloon. Tällaisen poissaolon takia vuosilomaetuja ei vähennetä.

4 § Muut poissaolot

Lähiomaisen kuolema ja hautajaiset

1. Lähiomaisen kuoleman tai hautajaisten johdosta järjestetään työntekijälle mahdollisuus lyhyeen enintään yhden päivän poissaoloon. Tällaisen poissaolon takia ei työntekijän vuosilomaetuja eikä ansiota vähennetä.

Soveltamisohje:

Lähiomaisella tarkoitetaan tässä yhteydessä lähinnä vanhempia, iso- ja appivanhempia, lapsia, puolisoa, avopuolisoa sekä veljiä ja sisaria.

Appivanhemmilla tarkoitetaan myös avopuolison vanhempia, jos avopuolisoihin sovelletaan lakia avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta.

Vihkiminen ja merkkipäivä

2. Työntekijä saa palkallisen vapaapäivän omia vihkiäisiään varten, mikäli vihkimispäivä on hänen työpäivänsä.
3. Työntekijä saa palkallisen vapaapäivän 50- ja 60-vuotispäivinänsä, jos merkkipäivä sattuu hänen työpäiväkseen.

Maanpuolustus

4. Ansiota ei vähennetä asevelvollisen työntekijän osallistuessa asevelvollisten kutsuntatilaisuuteen.
5. Jos työntekijä osallistuu reservin kertausharjoituksiin tai siviilipalveluksen täydennyspalvelukseen, **maksetaan hänelle palkan ja reserviläispalkan tai täydennyspalveluspalkan erotus kaikilta osallistumispäiviltä.**
6. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen astuvalle naispuoliselle työntekijälle annetaan palkatonta vapaata asepalvelun ajaksi. Tältä ajalta ei kerry työsuhteeseen perustuvia etuuksia.

Yhteiskunnallinen ja ammattiyhdistystoiminta

7. Kunnanvaltuuston tai -hallituksen, valtiollisia tai kunnallisia vaaleja varten lain mukaan asetetun vaalilautakunnan tai -toimikunnan jäsenenä olevalle työntekijälle maksetaan palkan ja kunnan maksaman ansionmenetyksen korvauksen erotus, mikäli edellä mainittujen elinten kokous pidetään hänen työaikanaan. Erotus maksetaan, kun työntekijä on esittänyt selvityksen kunnan suorittamasta ansionmenetyksen korvauksesta. Kokoukseen osallistuminen ei vähennä vuosilomaetuja.

8. Työntekijälle järjestetään mahdollisuus osallistua työehtosopimuksen allekirjoittajajärjestön sekä keskusjärjestön päättävien elinten kokouksiin. Tällainen poissaolo ei aiheuta ansion alenemista.

Poissaolosta sopiminen

9. Tämän pykälän mukaisesta poissaolosta työntekijän on sovittava työnantajan kanssa.

Poissaoloajan vaikutus työsuhte-etuuksiin

10. Jos peruskoulun, lukion, aikuislukion tai lukion aikuislinjan tai musiikkioppilaitoksen oppilaitoksen opettaja on ollut työvuoden aikana palkattomalla vapaalla, vuorotteluvapaalla tai opintovapaalla, hänen kesäkeskeytysjaksonsa palkkaa vähennetään vapaan keston suhteessa.

Keskeytysjakson palkkaa vähentävien päivien määrä saadaan laske-
malla palkattomaan vapaaseen sisältyneiden oppilaitoksen työpäivien
(ma-pe) lukumäärä. Palkan vähennys lasketaan kertomalla päiväpalkka
työstä poissa oltujen työpäivien määrällä ja kertomalla näin saatu luku lu-
vulla 0,1.

Palkattomalla vapaalla ei tarkoiteta perhevapaita tai sairauslomaa,
vaikka nämä olisivat palkattomia.

Soveltamisohje:

*Tämän pykälän mukaista vähennystä ei tehdä, mikäli työntekijä
on ollut palkattomalla vapaalla kokonaisen vuoden (12 kk).*

11. **Poissaolotilanteissa palkan maksaminen oppilaitoksen työkaudelle sijoittuvalta lyhytaikaiselta keskeytysajalta tai vapaajaksoilta edellyttää, että opetushenkilöstöön kuuluva on välittömästi ennen ja/tai jälkeen keskeytysaikaa tai vapaajaksoa työskennellyt vähintään 15 työpäivänä.**

Soveltamisohje:

Tämä ei kuitenkaan poista oikeutta työkyvyttömyysajalta TES:n 3 luvun 1 §:n tai raskaus- ja vanhempainvapaan ajalta TES:n 3 luvun 3 §:n perusteella maksettavaan palkkaan.

Jos 15 työpäivän työskentely estyy äkillisesti eri poissaoloperusteesta johtuen, säilyy kuitenkin oikeus keskeytysajan/vapaajakson palkkaan.

Esimerkki:

Peruskoulun opettaja on jaksottanut vanhempainvapautensa TSL 4:1 §:n mukaisesti, ja vanhempainvapaa päättyy peruskoulun joulun keskeytysaikaan. Opettaja työskentelee joulun keskeytysajan jälkeen 10 työpäivää ja sairastuu tämän jälkeen. Keskeytysajalta maksettua palkkaa ei peritä takaisin.

4 LUKU OPETUSHENKILÖSTÖN PALKKAUS JA TYÖAIKA (aiemmin 6 luku)

1 § Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan opetushenkilöstön työsuhteissa. Lisäksi noudatetaan 5 luvun oppilaitoskohtaisia määräyksiä.
2. Lukujen 4 ja 5 määräyksiä sovelletaan, mikäli opettaja on määrätty tekemään vastaavaa tehtävää, jota paikallisesti kutsutaan tästä luvusta poikkeavalla nimellä.

2 § Palkkaperusteet

Peruspalkka

1. Opetushenkilöstön palkkaus määräytyy tämän luvun ja 5 luvun määräysten mukaisesti.
2. Peruspalkalla tarkoitetaan työehtosopimuksen oppilaitoskohtaisissa liitteissä olevia, kelpoisuuteen tai tutkintoon liittyviä euromääräisiä palkkoja (tai palkka-asteikon perusteella määriteltä palkkaa) ilman mitään lisä.

Mikäli työntekijä saavuttaa tehtävässään edellytetyn kelpoisuuden tai tutkintotason, työntekijän peruspalkka tarkistetaan kelpoisuuseräilyksen edellyttämälle tasolle seuraavan kuukauden alusta lukien siitä, kun hän on esittänyt todistuksen tutkinnon/kelpoisuuden saavuttamisesta.

3. Jos työntekijän peruspalkka määräytyy palkka-asteikon puitteissa, on peruspalkkaa määriteltäessä otettava huomioon tehtävien vaativuus ja vastuullisuus, asema organisaatiossa sekä oppilaitoksen/koulun koko, toimipisteiden/oppilaitosten lukumäärä ja paikalliset olosuhteet. Lisäksi peruspalkkaa määriteltäessä on otettava huomioon työntekijän taito ja kyky suoriutua tehtävistään.

Soveltamisohje:

Sopimusmääräystä tulee soveltaa myös silloin, kun työntekijän tehtävien vaativuus tai vastuullisuus, hänen asemansa organisaatiossa, oppilaitoksen/koulun koko taikka hänen taitonsa ja kykynsä suoriutua tehtävistään kasvavat työsuhteen aikana.

Tarkoituksenmukaista ei ole käyttää pelkästään palkka-asteikon alarajaa vaan koko palkka-asteikkoa. Tarkoituksena on, että vaativimmissa tehtävissä toimivat ja/tai osaavat työntekijät sijoitetaan palkka-asteikossa lähemmäksi asteikon ylärajaa.

Palkka-asteikon yläraja voidaan ylittää.

4. Erivapauden saaneen opettajan peruspalkka määräytyy erivapauden saamisajankohtana voimassa olleiden kelpoisuusehtojen (ei siirtymäsäännösten) mukaisen kelpoisuustason peruspalkan perusteella.

Osa-aikaisen palkka

5. Osa-aikaisen opettajan palkka on samassa suhteessa alempi kuin hänen työaikansa on asianomaista täyttä työaikaa alempi.

Soveltamisohje:

Opetusvelvollisuustuntimäärä vastaa täyttä työaikaa.

Kuntien kalleusluokitus

6. Toimipaikkojen sijainnin mukaisesta jaosta noudatetaan valtioneuvoston asetusta kuntien yleisestä kalleusluokituksesta (1055/2003).

Soveltamisohje:

Siinä tapauksessa, että kuntaliitosten tai muiden vastaavien muutosten vuoksi kunnan kalleusluokka muuttuu, noudatetaan kuitenkin sitä paikkakuntakalleusluokitusta, jota henkilöstöön sovellettiin ennen muutosta.

7. Kalleusluokan mukainen peruspalkka määräytyy opettajan pääasiallisen toimipisteen (oppilaitos, jossa eniten tunteja) mukaan.

3 § Oppiarvon rinnastaminen tutkintoon

Peruspalkan määrittelyssä humanististen tieteiden ja luonnontieteiden kandidaatin arvo rinnastetaan humanististen tieteiden ja luonnontieteiden kandidaatin tutkintoon.

4 § Palkkaan tehtävä vähennys kelpoisuuden puuttuessa

Soveltaminen

1. **Vähennystä** ei sovelleta lukioihin ja peruskouluihin, steinerkouluihin, aikuislukioihin ja lukion aikuislinjoihin, eikä kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen tai opintokeskusten tuntiopettajiin.

Määrä

2. Opettajan, jolla ei ole tehtävän kelpoisuusehdoissa määriteltyä pätevyyttä, peruspalkka on vähintään 4 % ja enintään 25 % ko.

hinnoittelukohdan mukaista peruspalkkaa tai palkka-asteikon alarajan mukaista peruspalkkaa alempi- **Vähennyksestä** päättää työnantaja.

Soveltamisohje:

Kelpoisuusehdoissa määritellyllä pätevyydellä tarkoitetaan laissa/asetuksessa (muissa kuin siirtymäsäännöksissä) säädettyä pätevyyttä. Jos laissa/asetuksessa säädetty johonkin tiettyyn tehtävään vaaditut tutkinnot/tutkintotasot ovat vaihtoehtoisia, epäpätevyysalennus tehdään ao. henkilön suorittamasta tutkintotasosta. Jos työnantaja on erikseen vahvistanut vaadittavan tutkintotason, epäpätevyysalennus tehdään tästä tutkintotasosta.

5 § Kokemuslisä

Soveltaminen

Kokemuslisää koskevia määräyksiä sovelletaan kaikkiin oppilaitoksiin. Urheiluopistoihin ja vuosityöajassa oleviin kansanopistoihin ei sovelleta rehtoreita lukuun ottamatta kokemuslisää koskevien määräysten 1 ja 2 kohtia.

Kokemuslisän määrä

1. Päätoimiselle opettajalle maksetaan kokemuslisää siten kuin jäljempänä oppilaitoskohtaisissa määräyksissä on erikseen sovittu.
2. Kokemuslisä määräytyy peruspalkan ja päätoimisen tuntiopettajan osalta enintään asianomaisen aineen opettajan opetusvelvollisuutta vastaavan palkan sekä edellisten kokemuslisien yhteismäärän perusteella.

Kokemuslisään oikeuttava aika

3. Kokemuslisään oikeuttaa päätoimiseksi katsottava kotimainen ja ulkomainen palvelus opettajan/rehtorin tehtävissä tai tehtävissä, joista on olennaista hyötyä nykyisissä tehtävissä.
4. Kokemuslisää laskettaessa otetaan huomioon ne kalenterikuukaudet, joiden aikana opettaja/rehtori on ollut saman työnantajan palveluksessa vähintään 18 kalenteripäivää.
5. Palvelusvuoden jakautuessa kahteen tai useampaan lukukauteen on yhden kuukauden palvelus niin mones osa koko vuoden palveluksesta kuin oppilaitoksessa on yhden lukuvuoden aikana kuukausia.
6. Oikeus kokemuslisään alkaa seuraavan kuukauden alusta oikeuden saavuttamisesta.

Kokemuslisään luettava työssäolon veroinen aika

7. Kokemuslisään oikeuttavaksi hyväksytään myös poissaolo, jolta on maksettu palkkaa, **3 luvun 1 a §:n mukaista korvausta, 3 luvun 3 §:n 6. a kohdan mukaista korvausta** tai sairausvakuutuslain mukaista päivä-, erityisraskaus-, raskaus- tai vanhempainrahaa.
8. Opintovapaalain (273/79) mukaisesta opintovapaasta hyväksytään kokemuslisään enintään 30 kalenteripäivää lomanmääräytymisvuoden ajalta. Edellytyksenä on, että työntekijä on opintovapaan jälkeen palannut välittömästi saman työnantajan palvelukseen.

6 § Henkilökohtainen palkanlisä

Henkilökohtaisen palkanlisän määräytyminen ja maksaminen

1. Työntekijälle voidaan maksaa henkilökohtaista lisää, jonka perusteena on henkilökohtainen osaaminen ja työtulokset tai laaja-alainen kelpoisuus. Lisän maksamisesta päättää työnantaja. Lisälle ei ole määrätty alatai ylärajaa.

Henkilökohtaisen palkanlisän kesto ja muuttaminen

2. Henkilökohtainen lisä myönnetään toistaiseksi tai määräajaksi kuitenkin enintään siksi aikaa, kun työntekijä työskentelee saman työnantajan palveluksessa samassa tehtävässä. Toistaiseksi myönnetty henkilökohtainen lisä säilyy osana kokonaispalkkaa ja sen maksaminen voidaan lopettaa maksamisperusteiden poistuessa. Kokemuslisiin oikeuttavan palvelusajan täytyessä vähenee henkilökohtainen lisä vastaavasti.

7 § Kielilisä

1. Kaksikielisessä kunnassa voidaan opettajalle, jonka työtehtävät edellyttävät molempien kotimaisten kielten hallintaa ja jolla on hyvä kielitaito siinä kotimaisessa kielessä, joka ei ole hänen äidinkielensä, suorittaa kielilisänä

1.9.2024 lukien seuraavasti:

21,06 euroa
kuukaudessa hyvästä suullisesta taidosta ja

27,02 euroa
kuukaudessa hyvästä suullisesta ja kirjallisesta taidosta.

1.8.2025 lukien seuraavasti:

21,43 euroa
kuukaudessa hyvästä suullisesta taidosta ja

27,49 euroa
kuukaudessa hyvästä suullisesta ja kirjallisesta taidosta

1.7.2026 lukien seuraavasti:

21,87 euroa
kuukaudessa hyvästä suullisesta taidosta ja

28,05 euroa
kuukaudessa hyvästä suullisesta ja kirjallisesta taidosta

2. Opettajalle, joka täydellisesti hallitsee molemmat kotimaiset kielet, voidaan kielilisänä suorittaa kuukaudessa

1.9.2024 lukien seuraavasti:

42,06 euroa

1.8.2025 lukien seuraavasti:

42,80 euroa

1.7.2026 lukien seuraavasti:

43,67 euroa

8 § Kielitaitolisä

1. Kielitaitolisää suoritetaan, jos asianomaiselle opettajalle kuuluvien tehtävien hoitamiselle on huomattavaa etua muun kuin äidinkielen taidosta. Kielitaitolisää ei kuitenkaan suoriteta, jos tehtävä nimenomaisesti edellyttää vieraan kielen taitoa.
2. Lisää maksetaan kielitutkinnon tasosta riippuen (L yleisestä kielitutkinnosta 964/2004 ja asetus 1163/2004)

1.9.2024 lukien seuraavasti:

Tutkinnon taso	Lisä / kk
perustaso	21,06 €
keskitaso	42,06 €
ylin taso	81,82 €

1.8.2025 lukien seuraavasti:

Tutkinnon taso	Lisä / kk
perustaso	21,43 €
keskitaso	42,80 €
ylin taso	83,25 €

1.7.2026 lukien seuraavasti:

Tutkinnon taso	Lisä / kk
perustaso	21,87 €
keskitaso	43,67 €
ylin taso	84,94 €

9 § Tohtorin tutkintolisä

Rehtorille, opettajalle ja päätoimiselle tuntiopettajalle, joka on suorittanut tohtorin tutkinnon, maksetaan tutkintolisä, joka on 4 % laskettuna työehtosopimuksen mukaisesta peruspalkasta.

10 § Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio

Jos opettaja määrätään oman oppituntinsa tai muun työtehtävänsä kanssa samanaikaisesti huolehtimaan toisen opettajan luokasta, maksetaan hänelle tunnilta 30 prosenttia oman tehtävänsä ylituntipalkkiosta.

11 § Sijaisuus

Korkeampipalkkaista tehtävää sijaisena hoitavalle maksetaan palkkauksen erotus sijaisuusajalta.

12 § Tentinjärjestämispalkkio

Yksityisopiskelijoiden tentin järjestävälle opettajalle maksetaan 34,52 euron (1.9.2024 lukien), 35,12 euron (1.8.2025 lukien) ja **35,83 euron (1.7.2026 lukien)** suuruinen palkkio. Palkkio sisältää korvauksen tentin valmistelemisesta, korjaus- ja arviointityöstä sekä tarvittaessa valvonnasta. Tentti käsittää kirjallisen ja suullisen kyselyn, työnäytteen sekä uusintakokeen. Jos samassa tilaisuudessa tentittävänä on useampi kuin yksi yksityisopiskelija, maksetaan tentin järjestävälle opettajalle täysi palkkio kolmesta ensimmäisestä opiskelijasta, 1/2 palkkiosta neljännessä opiskelijasta yhdeksänteen ja 1/4 palkkiosta kymmenennestä opiskelijasta lukien.

13 § Ylituntipalkkion laskeminen

1. Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan ylituntipalkkio.

Ylituntipalkkioperuste

2. Opettajan ylituntipalkkio lasketaan ylituntipalkkioperusteesta, joka saadaan, kun 2 §:n mukaiseen peruspalkkaan lisätään ylituntipalkkion määrään vaikuttavat pätevyysisät ja vähennetään mahdollinen epäpätevyysalennus.

Soveltamisohje:

Ylituntipalkkioperuste = peruspalkka + pätevyysisät - epäpätevyysalennus

Ylituntipalkkiokerroin

3. Ylituntipalkkiokerroin on 1 lukuun ottamatta lukio- ja perusopetusta ja aikuislukiota, joiden osalta kertoimet ovat palkkaliitteissä.

Vuosiviikkoylituntipalkkio (voimassa 31.7.2026 asti)

4. Yhtä ylituntia vastaava kuukausipalkkio (vuosiviikkoylituntipalkkio) saadaan kertomalla ylituntipalkkioperuste oppilaitoskohtaisissa määräyksissä peruspalkan yhteydessä olevalla ylituntipalkkiokertoimella, ja saatu tulo jaetaan opettajan opetusvelvollisuudeksi vahvistetulla vähentämättömällä viikkotuntimäärällä. Näin saatu luku pyöristetään sentin tarkkuudella.

Soveltamisohje:

$$\text{Vuosiviikkoylituntipalkkio} = \frac{\text{ylituntipalkkioperuste} \times \text{ylituntipalkkiokerroin}}{\text{opetusvelvollisuus}}$$

Ylituntipalkkiokerroin on 1, mikäli oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ei ole muuta mainittu.

Vuosiviikkoylituntipalkkio (voimassa 1.8.2026 alkaen)

4. Yhtä ylituntia vastaava kuukausipalkkio (vuosiviikkoylituntipalkkio) saadaan kertomalla ylituntipalkkioperuste oppilaitoskohtaisissa määräyksissä peruspalkan yhteydessä olevalla ylituntipalkkiokertoimella, ja saatu tulo jaetaan opettajan opetusvelvollisuudeksi vahvistetulla vähentämättömällä viikkotuntimäärällä (**yleissivistävissä oppilaitoksissa jakaja on opetusvelvollisuus + 0,5 tuntia**). Näin saatu luku pyöristetään sentin tarkkuudella.

Soveltamisohje:

$$\text{Vuosiviikkoylituntipalkkio} = \frac{\text{ylituntipalkkioperuste} \times \text{ylituntipalkkiokerroin}}{\text{opetusvelvollisuus}}$$

Yleissivistävissä oppilaitoksissa laskennassa käytettävään opetusvelvollisuuteen lisätään 0,5. Ylituntipalkkiokerroin on 1, mikäli oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ei ole muuta mainittu.

Yksittäisen ylitunnin palkkio

5. Yksittäiseltä ylitunnilta maksettava palkkio (yhden tunnin hinta) saadaan kertomalla kuukausipalkkio luvulla 12 ja jakamalla se asianomaisen oppilaitoksen työviikkojen lukumäärällä 38. Musiikkioppilaitoksissa jakajana on kuitenkin luku 35, peruskoulun opetuksen ohjauksen jakajana luku 30 ja aikuislukiossa 33.

Soveltamisohje:

$$\text{Yksittäisen ylitunnin palkkio} = \frac{\text{vuosiviikkoylituntipalkkio} \times 12}{\text{työviikot}}$$

Osalukuvuoden ylituntipalkkio

6. Jos ylitunteina hoidettava opetus ei kestä lukuvuoden koko työaika, maksetaan palkkio pidettyjen tuntien mukaan, jolloin oppilaitoksen työviikkojen lukumäärän suuruinen tuntimäärä oikeuttaa yhteen vuosiviikko-ylituntipalkkioon ja pienempi tuntien määrä vastaavaan osaan siitä.

Soveltamisohje:

Opettajan opetusvelvollisuus on 22 tuntia. Opettaja opettaa tämän lisäksi 10 viikon ajan yhden ylitunnin. Ylituntipalkkion määrä lasketaan seuraavasti: 10 tuntia / oppilaitoksen työviikkojen lukumäärä = vuosiviikkoylituntipalkkion osuus kk-palkassa.

7. Pitämättä jääneiden ylituntien osuus vähennetään opettajan palkkauksesta edellä määrättyä perustetta noudattaen.

14 § Yhteiset opettajat (Voimassa 31.7.2025 asti)

Soveltamisala

1. Jos työnantaja on määrännyt opettajalle eri opetuslakien mukaista opetusta ja/tai muuta työtä muussa kuin omassa oppilaitoksessa tai saman opetusalan mukaista opetusta ja/tai muuta työtä useammassa hallinnollisesti itsenäisessä oppilaitoksessa, häneen sovelletaan tämän pykälän määräyksiä yhteisistä opettajista, ellei 2. kohdasta muuta johdu.

Opettajan työsuhteen ehdot määräytyvät sen koulun tai oppilaitoksen mukaan, johon toimi on perustettu tai sijoitettu (ensisijainen oppilaitos).

2. Tätä pykälää sovelletaan peruskoulun ja lukion tai lukioiden yhteiseen opettajaan vain, jos hänet on määrätty opettamaan mainittujen oppilaitosten lisäksi muussa korkeakoulutasoa alemmassa oppilaitoksessa.

Matkalisä

3. Kahdessa tai useammassa toimipaikassa, joiden välinen matka on vähintään yksi kilometri, opettavalle yhteiselle opettajalle maksetaan tästä 8 %:n suuruinen, peruspalkasta laskettava lisä.
4. Jos yhteinen opettaja oppituntien pitämistä varten joutuu vaihtamaan toimipaikkaa kesken päivän keskimäärin vähintään neljä kertaa viikossa ja toimipaikkojen etäisyys on vähintään yksi kilometri taikka jos hän joutuu oppituntien pitämistä varten kulkemaan asunnostaan tai asuntoaan lähimmästä toimipaikasta toiseen tai toisiin toimipaikkoihin lyhyintä käyttökelpoista matkareittiä käyttäen yhteensä vähintään 140 kilometriä viikossa, maksetaan hänelle tästä 12 %:n suuruinen, peruspalkasta laskettava lisä.

Opetusvelvollisuus ja muu työ

5. Jos toissijaisen ja ensisijaisen oppilaitoksen vuotuinen työviikkojen lukumäärä poikkeavat toisistaan, lasketaan opettajan opetusvelvollisuus vuotuisena opetustuntimääränä.
6. Yhteinen opettaja, joka opettaa vähintään yhden kolmasosan opetusvelvollisuudestaan toissijaisessa oppilaitoksessa, on velvollinen tekemään tuossa toissijaisessa oppilaitoksessa oppituntiansa mukaisen suhteellisen osuuden asianomaisen oppilaitoksen opettajia koskevien säännösten ja määräysten mukaista muuta työtä.

Matkakustannukset

7. Yhteisen opettajan matkakustannusten korvaukset määräytyvät 1 luvun 6 §:n mukaisesti.

Opetus peruskoulussa tai lukiossa

8. Jos yhteisen opettajan ensisijainen oppilaitos on peruskoulu tai lukio, sovelletaan lukioita ja peruskoulua koskevien oppilaitoskohtaisten määräysten 23 §:n 1. kohtaa vain mainittujen oppilaitosten opetuksen osalta, ei sen sijaan muissa oppilaitoksissa annettavan opetuksen osalta.

15 § Päätoimiset tuntiopettajat

Soveltamisala

1. Tämän pykälän määräyksiä sovelletaan lukioissa, peruskouluissa ja musiikkioppilaitoksissa.

Päätoimisuuden määritelmä

2. Tuntiopettaja on päätoiminen, jos hän opettaa yhdessä tai useammassa valtionosuutta tai -avustusta saavassa 1. kohdan mukaisessa koulussa tai oppilaitoksessa yhteensä keskimäärin vähintään 16 luokkatuntia tai aikuislukiossa tai lukion aikuislinjalla keskimäärin vähintään 14 luokkatuntia. Luokkatunneiksi tässä yhteydessä katsotaan myös sellaiset luokan ulkopuoliset tehtävät, joista palkkio maksetaan vuosiviikkotuntipalkkiona.

Edellytyksenä tuntien yhteen laskemiselle on, että siitä on sovittu ennen työsuhteen alkamista. Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevan osalta laskenta aloitetaan irtisanomisajan kuluttua.

3. Jos tuntiopettaja opettaa kahdessa tai useammassa oppilaitoksessa siten, että täysi opetusvelvollisuus tulee täyteen yhdessä näistä oppilaitoksista, on hän muissa oppilaitoksissa sivutoiminen tuntiopettaja.

Peruspalkka

4. Päätoimisen tuntiopettajan palkka määräytyy kuten opettajalla tässä pykälässä mainituin poikkeuksin.
5. Päätoimisen tuntiopettajan peruspalkka on vastaavan opettajan tehtävän peruspalkka, ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin määrätty. Jos päätoiminen tuntiopettaja opettaa aineita, joissa on eri peruspalkka, lasketaan hänelle palkkauksen määräämistä varten painotettu peruspalkka. Päätoimisen tuntiopettajan peruspalkasta tehdään sovitut epäpätevyysalennukset ja hänelle maksetaan, ellei peruspalkassa ole jo otettu huomioon, sovitut pätevyyslisät.

Kokemuslisät

6. Päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan kokemuslisiä samojen perusteiden mukaan kuin vastaavassa opettajan tehtävässä. Jos päätoiminen tuntiopettaja opettaa aineita, joiden osalta hänellä on oikeus erisuuruiseen kokemuslisään, määräytyy hänen kokemuslisänsä sen mukaan, mitä tunteja hän opettaa eniten. Jos tunteja on yhtä paljon, määräytyy kokemuslisien lukumäärä tuntiopettajalle edullisimman mukaan.

Painotettu opetusvelvollisuus ja suhteutettu palkka

7. Päätoimisen tuntiopettajan opetusvelvollisuus on sama kuin vastaavan opettajan opetusvelvollisuus. Jos tuntiopettaja opettaa aineita, joiden opetusvelvollisuus on erilainen, lasketaan hänelle painotettu opetusvelvollisuus.
8. Jos päätoimisen tuntiopettajan tuntien lukumäärä jää alle vastaavan opettajan opetusvelvollisuustuntimäärän, määräytyy palkka tuntimäärän suhteessa täyteen opetusvelvollisuuteen.

Ylituntipalkkio

9. Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan ylituntipalkkio, joka lasketaan 13 §:n mukaisesti ja jonka palkkioperuste määräytyy kussakin oppilaitoksessa 5. kohdan mukaisesti ja muutoin samojen perusteiden mukaan kuin opettajalla.

Yhteispäätoimisen tuntiopettajan palkka

10. Kahden tai useamman eri oppilaitoksen tuntien perusteella päätoimiseksi tulevalle tuntiopettajalle määrätään peruspalkka ja opetusvelvollisuus kuten edellä on määrätty. Kussakin oppilaitoksessa lasketaan se oppilaitoksen tuntien osuus, jolta maksetaan täysi palkka.

Lomarahha

11. Päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan lomarahha samojen perusteiden mukaan kuin vastaavalle opettajalle.

Työsuhteen yhdenjaksoisuus

12. Päätoimisen tuntiopettajan määräaikainen työsuhde katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos se päättyy lukukauden lopussa tai sitä seuraavan loman aikana ja alkaa seuraavan lukukauden työkauden alussa samassa oppilaitoksessa.

16 § Sivutoimiset tuntiopettajat

Soveltamisala

1. Tämän pykälän määräyksiä sovelletaan lukioissa, peruskouluissa **ja** musiikkioppilaitoksissa.
2. Musiikkioppilaitoksissa sivutoimisiin tuntiopettajiin sovelletaan kuitenkin päätoimisia tuntiopettajia koskevia määräyksiä, mikäli 5 luvun musiikkioppilaitoksia koskevan 8 liitteen **15 §:n** ehdot täyttyvät.

Palkkaus ja opetusvelvollisuus

3. Sivutoimiselle tuntiopettajalle maksetaan palkkio kultakin pidetyltä tunnilta. Tuntiopettajan palkkioperuste on sama kuin opettajan palkkauksen perusteena oleva painottamaton peruspalkka. Tuntipalkkio lasketaan 13 §:n mukaisesti, ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin määrätty.
4. Opetusvelvollisuus on vastaavan opettajan palkkauksen perusteena oleva painottamaton opetusvelvollisuus, ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin määrätty.

Palkanmaksu eräissä poissaolotilanteissa

5. Jos sivutoiminen tuntiopettaja osallistuu reservin kertausharjoitukseen, väestönsuojelukoulutukseen tai työnantajan määräyksestä täydennyskoulutukseen, maksetaan hänelle tältä ajalta työsuunnitelman mukainen palkka.

17 § Kokonaistyöaika noudattavan opetushenkilöstön työaika ja vuosiloma

Soveltamisala

Oppilaitoksen rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön tehtävässä noudatetaan kokonaistyöaika, mikäli siitä on sovittu

oppilaitoskohtaisissa määräyksissä. Tällöin noudatetaan soveltuvin osin rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön työn erikoisluonne huomioon ottaen **toimistotyöaika**, jossa säännöllinen työaika on keskimäärin enintään 7 tuntia ja 15 minuuttia vuorokaudessa ja enintään 36 tuntia 15 minuuttia viikossa.

Työaika

1. Työn erikoisluonteesta johtuen rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön tehtäväkokonaisuus muodostuu osittain tehtävistä, joiden sijoittaminen tarkasti rajattuun työaikajärjestelmään tai päivittäiseen työaikaan on vaikeaa sekä osittain tehtävistä, jotka voidaan suorittaa muuallakin kuin varsinaisella työpaikalla. Lisäksi työmäärä vaihtelee lukuvuoden eri aikoina huomattavasti. Näistä syistä rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön työaika muodostuu joustavaksi lukuvuoden eri aikoina ja päivittäinkin poiketen tältä osin edellä mainitusta työajasta.

Vuosiloma

2. Rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön oikeus vuosilomaan määräytyy vuosilomaa koskevan luvun mukaisesti.

18 § Opetushenkilöstön työaika

1. Opetus- ja koulutustyöpäivien lukumäärä, oppitunnin pituus, opettajan opetus- ja muun työajan sijoitus määräytyvät 31.12.1998 voimassa olleen lainsäädännön ja työsuunnitelmasta tai vastaavasta asiakirjasta ilmenevän vakiintuneen käytännön mukaisesti, ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin sovittu.

Soveltamisohje:

Määräys ei koske vuosityöaikajärjestelmissä olevia opettajia. Oppitunnin pituus on 60 min.

2. Opettajan palkkioperusteen määräytyessä ylituntipalkkiona tai opetusvelvollisuuteen luettavana aikana arvioidun työmäärän perusteella, tulee työnantajan ja opettajan yhdessä etukäteen arvioida työhön käytävissä oleva tuntimäärä.

19 § Täysi palkka

1. Opettajan täydellä palkalla tarkoitetaan peruspalkkaa sekä kaikkia kuukausittain säännöllisesti toistuvia palkanlisiä, lisäpalkkioita ja korvauksia ylituntipalkkiot mukaan luettuna.

2. Opettajan palkallisen poissaolon palkka sekä lomaraha lasketaan opettajan täydestä palkasta.

20 § Luottamusmiehen työstä vapautus ja luottamusmieskorvaus

1. Luottamusmiehenä toimivalle varataan opetustyöhön kuuluvasta ajasta vapautusta ja hänelle maksetaan luottamusmieskorvausta

1.9.2024 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk	Huojennus opv / vko	Vapautus /vuosi
-19	72,27 €	2	160
20-59	90,90 €	2	160
60-129	106,08 €	3	240
130-159	106,08 €	4	320
160-	118,88 €	5	400

1.8.2025 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk	Huojennus opv / vko	Vapautus /vuosi
-19	74,08 €	2	160
20-59	93,17 €	2	160
60-129	108,73 €	3	240
130-159	108,73 €	4	320
160-	121,85 €	5	400

1.7.2026 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk	Huojennus opv / vko	Vapautus /vuosi
-19	76,23 €	2	160
20-59	95,87 €	2	160
60-129	111,88 €	3	240
130-159	111,88 €	4	320
160-	125,38 €	5	400

Edustettavien lukumäärä todetaan lukuvuosittain.

2. Jos luottamusmiehen varamies työnantajalle tehdyn ilmoituksen nojalla luottamusmiehen estyneenä ollessa hoitaa luottamusmiestehtävää pääosan kalenterikuukaudesta, maksetaan korvaus kyseisen kuukauden ajalta varamiehelle.

21 § Työsuojeluvaltuutetun palkkio

Työsuojeluvaltuutetulle maksetaan työsuojeluvaltuutetun palkkiota

1.9.2024 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk
10–100	38,46 €
101–200	50,11 €
201–	68,77 €

1.8.2025 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk
10–100	39,42 €
101–200	51,36 €
201–	70,49 €

1.7.2026 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk
10–100	40,56 €
101–200	52,85 €
201–	72,53 €

Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus lain mukaiseen vapautukseen säännöllisistä työtehtävistä. Opetusvelvollisuustyöajassa olevan opettajan osalta vapautus on 30 opetusvelvollisuustuntia lukuvuodessa. Jos työsuojeluvaltuutetun toimikausi ei kestä koko lukuvuotta, lasketaan vapautus opetusviikkojen suhteessa.

Työsuojeluvaltuutetun vapautus voidaan korvata ylituntipalkkiolla.

Työsuojeluvaltuutettuna toimivalle opettajalle maksetaan hänen työaikansa ulkopuolella (esim. kokoukset ja tarkastukset) tehdystä työstä säännöllisen työajan palkka tai opetusvelvollisuustyöajassa olevalle opettajalle ylituntipalkkio.

Soveltamisohje:

Korvauksen perustana olevaa tuntimäärää päätettäessä on otettava huomioon se, että kyseessä on muu kuin luokkaopetustyö, jolloin yhtä ylituntipalkkiota vastaava työmäärä on 1,5 tuntia.

5 LUKU OPPILAITOSKOHTAISET MÄÄRÄYKSET (aiemmin 7 luku)

OSIO A YLEISSIVISTÄVÄ KOULU

Liite 1 Lukio ja peruskoulu

1 § Soveltamisala

Tätä liitettä sovelletaan perusopetukseen ja lukio-opetukseen.

2 § Määritelmiä

Perusopetuksen jaottelu

Tätä liitettä sovelletaan peruskouluissa annettavaan opetukseen:

- vuosiluokilla 1–6 ja esiopetukseen, jota annetaan muille kuin pidentyn oppivelvollisuuden piirissä oleville
- vuosiluokilla 7–9 ja lisäopetukseen (10 luokka)
- erityisopetukseen perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitetun opetuksen mukaisesti

Sekaryhmä

Sekaryhmä on joko ala-asteen, yläasteen tai lukion ryhmä sen mukaan, onko ryhmässä enemmän 1–6 vuosiluokkien, 7–9 vuosiluokkien vai lukion oppilaita. Jos oppilaita on yhtä paljon, sovelletaan ylempää palkka-perustetta koskevia määräyksiä.

Rehtorit

3 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat

1. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

011064	Peruspalkka peruskoulu
011065	Peruspalkka lukio

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	9 %	6 %

Rehtorin opetusvelvollisuus

2. Peruskoulun rehtorin opetusvelvollisuus on 2–11 viikkotuntia.
3. Lukion rehtorin opetusvelvollisuus on 2–9 viikkotuntia.

Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

4. Rehtorin opetusvelvollisuuteen voidaan lukea oppituntien, demonstraatio-
tuntien ja tukiopetustuntien lisäksi muitakin tehtäviä.

Opetustuntimäärän ja peruspalkan määräytymisperuste

5. Opetustuntimäärää ja peruspalkkaa vahvistettaessa otetaan huomioon mitä opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 2 §:n 3. kohdassa on sovittu.

4 § Oppivelvollisuuden edistymisen tutkiminen

Rehtorille maksetaan oppivelvollisuuden edistymisen tutkimisesta opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 12 §:n mukaisesti.

5 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Rehtorin työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaisesti. Lomanmääräytymiskausia määrättäessä otetaan huomioon myös päätoimisena opettajana omassa oppilaitoksessa palveltu aika.

Apulaisrehtorit

6 § Apulaisrehtorin opetusvelvollisuuskerroin ja palkkio

Apulaisrehtorilisä

1. Apulaisrehtorina toimivalle opettajalle maksetaan apulaisrehtorilisä (tilastokoodi 011151), joka on 16–24 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

Edellä mainittua korotusta ei oteta huomioon ylituntipalkkioperusteessa.

Apulaisrehtorin opetusvelvollisuus

2. Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuutta huojennetaan seuraavasti: opv-kerroin 0,3–0,8.
3. Jos apulaisrehtorin opetusvelvollisuudeksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään opetusvelvollisuus puolen tunnin tarkkuudella. Jos kaksi lukua on yhtä lähellä, pyöristäminen tapahtuu pienempään lukuun.

Opetustuntimäärän ja peruspalkan vahvistaminen

4. Opetustuntimäärää ja peruspalkkaa vahvistettaessa otetaan huomioon mitä opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 2 §:n 3. kohdassa on sovittu.

7 § Rehtorin hallinnollisia tehtäviä hoitavan apulaisrehtorin palkkio

Jos apulaisrehtori määrätään oman tehtävänsä ohella hoitamaan rehtorin tehtävään kuuluvat hallinnolliset tehtävät rehtorin työnteon keskeytyksen aikana, maksetaan hänelle palkkio kuten opettajalle 31 §:n mukaan.

8 § Koulukodinjohtajat ja koulunjohtajat

Soveltamisala

1. Tätä pykälää sovelletaan koulukodeissa.

Peruspalkat

2. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

011261 Johtaja

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	6 %

Erityisluokkaa opettavan koulunjohtajan opetusvelvollisuus ja palkka

3. Koulunjohtajana toimivan erityisluokan opettajan opetusvelvollisuutta alennetaan 6–8 tunnilla viikossa ja hänelle maksetaan palkka 20 % peruspalkkaa korkeampana.

Johtajan työaika, vuosiloma ja ylitunnit

4. Johtajan työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaan.

Sidonnaisuuskorvaus

5. Johtajien ja koulunjohtajien sidonnaisuuskorvaus

1.9.2024 lukien:

Arkipäivä	14,54 €
Lauantai	29,34 €
Sunnuntai	43,89 €

1.7.2025 lukien:

Arkipäivä	14,90 €
Lauantai	30,07 €
Sunnuntai	44,99 €

1.8.2026 lukien:

Arkipäivä	15,33 €
Lauantai	30,94 €
Sunnuntai	46,29 €

Korvausta tarkistetaan yleiskorotusta vastaavasti.

9 § Koulunjohtaja (Steinerkoulu, Rinnekoti)

Steinerkoulu

Jos koulussa ei ole rehtoria, opettajakunnan varapuheenjohtajana tai vastaavana toimivan opettajan opetusvelvollisuutta vähennetään enintään seuraavasti: opv-kerroin 0,3–0,8.

Kerrointa määriteltäessä sovelletaan mitä 6 §:n 3. ja 4. kohdassa on määrätty.

Rinnekoti

Koulunjohtajana toimivalle erityisopettajalle maksetaan koulun johtamisesta palkkaus 16 % korkeampana peruspalkasta laskettuna ja opetusvelvollisuutta alennetaan kahdella viikotunnilla.

10 § Johtaja ja apulaisjohtaja (Toivolakoti, Pipola)

1. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

011259	Johtaja
011154	Apulaisjohtaja

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	6 %

Koulunjohtajana toimivan apulaisjohtajan opetusvelvollisuus

2. Apulaisjohtajan, joka toimii koulun johtajana tai jolla on opettajan pätevyys, opetusvelvollisuus on 6–8 tuntia viikossa.

Apulaisjohtajan työaika, vuosiloma ja ylitunnit

3. Apulaisjohtajan työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaan.

Opettajat

11 § Peruspalkat, ylituntipalkkiokertoimet ja kokemuslisät

Peruspalkat

1. Peruspalkat ja ylituntipalkkiokertoimet ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

1. Lehtori ja opinto-ohjaaja (lukio)

012151	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
012150	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
012145	c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto
012139	d. Muu kuin edellä mainittu

2. Lehtori (peruskoulu)

012249	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus tai aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
012248	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi peruskoulun/lukion opettajan kelpoisuus
012244	c. Ylempi korkeakoulututkinto
012242	d. Alempi korkeakoulututkinto
012239	e. Muu kuin edellä mainittu

3. Erityisopettaja ja erityisluokanopettaja

012349	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
012348	b. Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
012347	c. Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
012346	d. Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
012344	e. Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot
012341	f. Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto

4. Lukion erityisopettaja

- 012649** a. Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012648** b. Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012647** c. Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus- /lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012646** d. Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012644** e. Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot
- 012641** f. Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto

5. Luokanopettaja

- 012449** a. Ylempi korkeakoulututkinto, aineenopettajan kelpoisuus sekä perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012448** b. Aineenopettajan kelpoisuus ja perus/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012446** c. Perus/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012435** d. Muu kuin edellä mainittu

Kokemuslisät

2. Peruskoulu ja lukio (lukuun ottamatta Steinerkoulut)

Kokemuslisävuodet	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	6 %	7 %	8 %	6 %

3. Steinerkoulut

Kokemuslisävuodet	7 vuotta	10 vuotta	15 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	6 %	7 %	8 %	6 %

Soveltuvan korkeakoulu- tai opistoasteen tutkinnon suorittaneelle Steinerkoulun opettajalle luetaan kaksi vuotta koulutusaikaa kokemuslisiin oikeuttavaksi ajaksi.

Esiluokan opettaja

8. Lastentarhanopettajan, sosionomin (amk), sosiaalikasvattajan tai sosiaalialan ohjaajan tutkinnon suorittaneelle esiluokkaa opettavalle opettajalle maksetaan palkka samojen perusteiden mukaan kuin peruskoulun/lukion kelpoisuuden omaavalle luokanopettajalle.

Steinerkoulun opettaja

9. Peruskoulun lehtorin tehtävää vastaavan toimen haltija on oikeutettu tietyn tutkinnon suorittamisen perusteella määräytyvään korkeampaan palkkaukseen, paitsi tässä sopimuksessa mainittujen tutkintojen, myös Steinerkoulujen opettajankoulutuslaitoksessa suoritettujen opetushallituksen riittäviksi katsomien opintojen perusteella.

Erikoistumislisäpalkkio

10. Luokanopettajana toimivalle opettajalle, joka on suorittanut toisessa kotimaisessa tai vieraassa kielessä, äidinkielessä taikka matematiikassa säädetyt erikoistumisopinnot ja joka antaa mainitun kielen tai erikoistumisaineensa opetusta, maksetaan erikoistumislisäpalkkio, joka on 4 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta. Lisää ei makseta opettajalle, jonka peruspalkka määräytyy 11 §:n 4a tai 4b kohdan mukaisesti.

Alkuopetuslisä

11. Luokanopettajalle tai erityisluokanopettajalle, jonka perusopetusryhmään kuuluu yhteensä vähintään 2/3 esiopetusta saavia esiasteen oppilaita tai ensimmäisen tai toisen vuosiluokan oppilaita, maksetaan alkuopetuslisä, joka on 3 % 11 §:n mukaisesta peruspalkasta laskettuna. Lisää ei makseta opettajalle, jonka peruspalkka määräytyy 11 §:n 4a tai 4b kohdan mukaisesti.

Peruskoulun opinto-ohjaaja

12. Mitä tässä sopimuksessa on sanottu lehtorista, koskee myös peruskoulun opinto-ohjaajaa.

12 § Opetusvelvollisuudet (voimassa 31.7.2026 asti)

opetusvelvollisuus viikossa

1. Lehtori (lukio)

äidinkieli, kirjallisuus ja suomi toisena kielenä	16,5
toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, tietotekniikka – A1-, A2- ja B1-kielen opetusvelvollisuus on yhtä viikkotuntia alempi kuin edellä on sovittu	19,5
matematiikka, fysiikka, kemia, kuvaamataide, musiikki	20,5
uskonto, filosofia, elämäntutkimus, psykologia, historia, yhteiskuntaoppi, biologia ja maantieto, terveystieto	21,5

kotitalous, tekstiilityöt, tekniset työt, oppilaanohjaus liikunta tai yllä mainittuihin aineisiin välittömästi liittymättömät valinnaisaineet	22,5 23,5
---	--------------

2. Lehtori (peruskoulu)

äidinkieli, kirjallisuus ja suomi toisena kielenä	18,5
toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet	20,5
tietotekniikka	19,5
matematiikka, fysiikka, kemia, kuvaamataide, musiikki	21,5
oppilaanohjaus	22,5
uskonto, elämäkatsomustieto, filosofia, historia, yhteiskuntaoppi, biologia, maantieto, kotitalous, kaupalliset aineet, terveystieto	23,5
tekstiilityö, tekninen työ, liikunta, maa- ja metsätalous ja puutarhanhoito	24,5
muut aineet	23,5

3. Erityisopetus

erityisluokan opettaja tai erityisopettaja (kehitysvammaiset)	22,5
erityisopettaja	24,5

4. Luokanopetus

luokanopettaja	24,5
esiluokan opettaja	24,5

5. Steinerkoulu

Steinerkoulun eurytmia	19,5
------------------------	------

12 § Opetusvelvollisuudet (voimassa 1.8.2026 alkaen)

opetusvelvollisuus viikossa

1. Lehtori (lukio)

äidinkieli, kirjallisuus ja suomi toisena kielenä	16
toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, tietotekniikka – A1-, A2- ja B1-kielen opetusvelvollisuus on yhtä viikkotuntia alempi kuin edellä on sovittu	19
matematiikka, fysiikka, kemia, kuvaamataide, musiikki	20
uskonto, filosofia, elämäkatsomustieto, psykologia, historia, yhteiskuntaoppi, biologia ja maantieto, terveystieto	21
kotitalous, tekstiilityöt, tekniset työt, oppilaanohjaus	22
liikunta tai yllä mainittuihin aineisiin välittömästi liittymättömät valinnaisaineet	23

2. Lehtori (peruskoulu)

äidinkieli, kirjallisuus ja suomi toisena kielenä	18
toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet	20
tietotekniikka	19
matematiikka, fysiikka, kemia, kuvaamataide, musiikki	21
oppilaanohjaus	22
uskonto, elämäkatsomustieto, filosofia, historia, yhteiskuntaoppi, biologia, maantieto, kotitalous, kaupalliset aineet, terveystieto	23
tekstiilityö, tekninen työ, liikunta, maa- ja metsätalous ja puutarhanhoito	24
muut aineet	23

3. Erityisopetus

erityisluokan opettaja tai erityisopettaja (kehitysvammaiset)	22
erityisopettaja	24

4. Luokanopetus

luokanopettaja	24
esiluokan opettaja	24

5. Steinerkoulu

Steinerkoulun eurytmia	19
------------------------	----

Opetusvelvollisuuden täyttyminen ja painotettu opetusvelvollisuus

1. Mikäli opettajan opetusvelvollisuus tai päätoimisen tuntiopettajan päätoimisuuteen tarvittava tuntimäärä ei tule lukuvuoden aikana täyteen, opettajalle maksetaan kuitenkin täysi peruspalkka tai vuosipalkka kokemusliseen sekä päätoimiselle tuntiopettajalle päätoimisuusrajaa vastaava palkka koko lukukaudesta.
2. Jos lehtori opettaa samalla työnantajalla samassa koulumuodossa kahta tai useampaa ainetta, joissa opetusvelvollisuus on erilainen tai toimii sekalehtorina (15 §), on hänen opetusvelvollisuutensa opettamiinsa aineisiin käyttämällä viikkotuntimäärillä painotettu keskimääräinen opetusvelvollisuus. Jos keskimääräiseksi opetusvelvollisuudeksi ei tule kokonaisluokua, pyöristetään opetusvelvollisuus puolen tunnin tarkkuudella. Jos kaksi lukua on yhtä lähellä, pyöristäminen tapahtuu pienempään lukuun.

Soveltamisohje:

Perusopetus (alakoulu, yläkoulu ja erityisopetus) katsotaan samaksi koulumuodoksi, jonka tuntien osalta lasketaan painotettu opetusvelvollisuus. Lukion tuntien osalta painotus tehdään erikseen.

13 § Opinto-ohjauksen lehtori

1. Opinto-ohjauksen lehtorin työaikaan ja palkkaukseen voidaan soveltaa tämän pykälän mukaisia määräyksiä, jos siitä sovitaan opinto-ohjauksen lehtorin ja työnantajan edustajan välillä.

Työaika

2. Opinto-ohjauksen lehtorin työaika jakaantuu sidottuun työaikaan ja luotto-työaikaan. Vuotuisesta sidotusta työajasta vähintään 40 ja enintään 80 tuntia (opinto-ohjaustyötä) on sijoitettava muuhun ajankohtaan kuin oppilaiden koulupäiviksi.

Vuotuinen sidottu työaika on 1200 tuntia. Tästä työajasta opinto-ohjauksen lehtori voidaan määrätä pitämään enintään 494 luokkaopetustuntia lukuvuodessa. Mikäli sidottu työaika opettajan suostumuksella työnantajan määräyksestä ylittää 1200 tuntia, maksetaan jokaiselta tunnilta kuukausipalkan 1/153.

Palkkaus

3. Peruskoulun opinto-ohjauksen lehtorin peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

015156	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
015155	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
015143	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, muu kuin edellä mainittu

4. Lukion opinto-ohjauksen lehtorin peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

015256	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
---------------	--

015255 Opinto-ohjaajan kelpoisuus, perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus

015243 Opinto-ohjaajan kelpoisuus, muu kuin edellä mainittu

5. Jos opettajalta puuttuu edellä 3. tai 4. kohdassa vaadittu asetuksessa mainittu opinto-ohjaajan koulutus, tehdään opettajan palkkaan 4 %:n vähennys.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	15 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	8 %

6. Lehtorin peruspalkkaa määrättäessä muodostaa hänen edellisen lukuvuoden palkkansa kokonaisuudessaan vertailupalkan siten, että palkallisten tuntien ja tehtävien määränä käytetään edellisen lukuvuoden tuntien ja tehtävien määrää ja niistä maksettavaa palkkaa. Uutena kokonaispalkkana maksetaan vähintään entistä euromääräistä palkkaa kokonaisuudessaan vastaavaa peruspalkkaa.

13 b § Erityis- ja erityisluokanopettajan vuosityöaika (muutokset voimassa 1.8.2026 alkaen)

1. Erityis- ja erityisluokanopettajan työaikaan voidaan soveltaa tämän pykälän mukaisia määräyksiä, jos siitä sovitaan erityis- tai erityisluokanopettajan ja työnantajan edustajan välillä.
2. Erityis- tai erityisluokanopettajan työaika jakaantuu sidottuun työaikaan ja luottotyöaikaan. Vuotuisesta sidotusta työajasta vähintään 40 ja enintään 80 tuntia on sijoitettava muuhun ajankohtaan kuin oppilaiden koulupäiviksi.

Vuotuinen sidottu työaika on 1200 tuntia. Tästä työajasta erityis- tai erityisluokanopettaja voidaan määrätä pitämään enintään 494 luokkaopetustuntia lukuvuodessa. Mikäli sidottu työaika opettajan suostumuksella työnantajan määräyksestä ylittää 1200 tuntia, maksetaan jokaiselta tunnilta kuukausipalkan 1/153.

3. Peruskoulun erityis- ja erityisluokanopettajan peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

015349 Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus

015348 Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus

015347	Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
015346	Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
015344	Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot
015341	Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto

4. Lukion erityisopettajan peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

015449	Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
015448	Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
015447	Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
015446	Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
015444	Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot
015441	Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto

14 § Lukion opettajakohtainen kerroin

1. Opettajan luokkaopetustuntimäärä kerrotaan luvulla 1,10 palkanmaksun perusteena olevan kokonaistuntimäärän saamiseksi.
2. Luokkaopetustunnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä oppiaineen luokkatunteja, oppilaan ohjauksen luokkatunteja, tukiopetustunteja sekä demonstraatioiden valmistelutunteja.

3. Demonstraatioiden kerrointunnit lasketaan 1,10:llä korottamattomasta demonstraatioiden tuntimäärästä. Demonstraatioiden valmistelutunnit määräytyvät 23 §:n mukaisesti.
4. Jos peruskoulun opettaja tai peruskoulun ja lukion yhteinen opettaja opettaa lukiossa, koskee edellä oleva myös häntä lukion tuntien osalta.

15 § Sekalehtorilisä

Lehtorille, jonka opetusvelvollisuuteen kuuluu tunteja sekä lukiossa että aikuislukiossa, maksetaan sekalehtorilisä, joka on 3 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

16 § Peruskouluasteen lisä

Lukion lehtorille, jolla on opetusvelvollisuuteen luettavia tunteja peruskouluasteella, maksetaan lisä, joka on 4 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

17 § Lukioasteen lisä

Peruskoulun lehtorille, jolla on opetusvelvollisuuteen luettavia tunteja lukioasteella, maksetaan lisä, joka on 4 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

18 § Esiopetuslisä

Luokanopettajalle, jonka opetusryhmässä on ala-asteen oppilaiden lisäksi yksi tai useampi esiluokan oppilas, maksetaan lisä, joka on 3 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

19 § Koulukohtaiset lisätehtävät

1. Opettajalle, jolle erikseen määrätään koulukohtaisen opetuksen kehittämiseen, suunnitteluun tai hallintoon liittyvä tehtävä, maksetaan tehtävän vaativuuden ja vastuullisuuden perusteella erillinen euromääräinen lisä.
2. Koulukohtaisesti edellä mainittua tarkoitusta varten käytetään kuukausittain seuraava määrä

1.9.2024 lukien:

Oppilasmäärä	I kalleusluokka	II kalleusluokka
–200	395,95 €	385,33 €
201–400	660,38 €	642,24 €
401–600	923,33 €	899,14 €
601–800	1 187,77 €	1 156,04 €
801–1000	1 452,22 €	1 412,95 €
1001–	1 583,70 €	1 541,40 €

1.7.2025 lukien:

Oppilasmäärä	I kalleusluokka	II kalleusluokka
-200	405,85 €	394,96 €
201-400	676,89 €	658,30 €
401-600	946,41 €	921,62 €
601-800	1 217,46 €	1 184,94 €
801-1000	1 488,53 €	1 448,27 €
1001-	1 623,29 €	1 579,94 €

1.8.2026 lukien:

Oppilasmäärä	I kalleusluokka	II kalleusluokka
-200	413,44 €	402,35 €
201-400	689,55 €	670,61 €
401-600	964,11 €	938,85 €
601-800	1 240,23 €	1 207,10 €
801-1000	1 516,37 €	1 475,35 €
1001-	1 653,65 €	1 609,48 €

3. Jos peruskoulu ja lukio toimivat yhdessä, määräytyy kiintiö yhteenlasketun oppilasmäärän mukaisesti.

20 § Taito- ja taideaineiden hankinta- ja hoitotehtävät

Taito- ja taideaineiden opettajille maksetaan kuukausittain tarvikkeiden ja materiaalin hankinta- ja hoitotehtäviin koulua kohti (peruskoulu ja lukio yhteensä)

1.9.2024 lukien

I kalleusluokassa 415,07 €
II kalleusluokassa 403,74 €
jos perusopetusryhmien lukumäärä on alle 9 ja

I kalleusluokassa 622,59 €
II kalleusluokassa 603,72 €
jos perusopetusryhmien lukumäärä on 9 tai yli.

1.7.2025 lukien

I kalleusluokassa 425,45 €
II kalleusluokassa 413,83 €
jos perusopetusryhmien lukumäärä on alle 9 ja

I kalleusluokassa 638,15 €
II kalleusluokassa 618,81 €
jos perusopetusryhmien lukumäärä on 9 tai yli.

1.8.2026 lukien

I kalleusluokassa   **433,41 €**
II kalleusluokassa   **421,57 €**
jos perusopetusryhmien lukumäärä on alle 9 ja

I kalleusluokassa   **650,08 €**
II kalleusluokassa   **630,38 €**
jos perusopetusryhmien lukumäärä on 9 tai yli.

21 § Opetusvelvollisuuden huojennukset

Yhdysluokan huojennus

1. Luokanopettajan, jonka opetusryhmään kuuluu kahden tai useamman vuosiluokan oppilaita, vuosittaisesta opetusvelvollisuudesta vähennetään yksi viikkotunti.
2. Lisäksi milloin opetusryhmässä on yksi tai useampi esiluokan oppilas, vähennetään opetusvelvollisuutta yhdellä tunnilla.

Steinerkoulun eräät hallintotehtävät

3. Opettajakunnan puheenjohtajan tai sihteerin tehtäviä hoitavan opettajan opetusvelvollisuutta voidaan vähentää näistä tehtävistä enintään yksi viikkotunti.

22 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät lukiossa

1. Varsinaisten luokkatuntien lisäksi suoritettavasta työstä luetaan lukiossa opetusvelvollisuuteen tunteja seuraavien perusteiden mukaan.

Lukioresurssi

2. Opettajakohtaisen kertoimen lisäksi osoitetaan työsuunnitelmassa opettajien palkanmaksun perusteeksi 17 viikkotuntia lukiota kohden ja 0,18 viikkotuntia opiskelijaa kohden. Työsuunnitelmassa osoitettavien tuntien määräämisessä otetaan huomioon työn vaativuus ja vastuullisuus sekä opettajan osallistuminen lukion päättötutkintoon liittyviin suullisiin kuulumisiin ja ylioppilaskirjoituksiin kuuluvien kokeiden valmistavaan tarkistamiseen sekä opettajille määrättäviin erityistehtäviin. Edellä mainituista tehtävistä maksettavan palkkion perusteena on kuukausipalkkio, joka on yhdeltä täydeltä viikkotunnilta 149,74 € kuukaudessa 1.9.2024 lukien, 153,48 € kuukaudessa 1.7.2025 lukien ja **156,35 €** kuukaudessa **1.8.2026** lukien. Palkkiota korotetaan yleiskorotuksella.

Ryhmänohjaajan palkkio

Ryhmänohjaajan palkkion perusteena on kuukausipalkkio, joka on yhdeltä täydeltä viikkotunnilta 155,74 € kuukaudessa 1.9.2024 lukien,

159,63 € kuukaudessa 1.7.2025 lukien ja **162,62 €** kuukaudessa **1.8.2026** lukien. Palkkiota korotetaan yleiskorotuksella.

Demonstraatio- ja laborointituntien laskentatapa

3. Fysiikan ja kemian lehtorin opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden demonstraatioiden viikoittaisina valmistelutunteina viidesosa pidetyistä fysiikan ja kemian opetustunneista.
4. Biologiaa, maataloutta, metsätaloutta ja puutarhanhoitoa opettavan opettajan opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden opetuksessa käytettyjen demonstraatioiden ja laborointien viikoittaisina valmistelutunteina kahdeskymmenesosa näiden aineiden pidetyistä tunneista.

Alakoulun luokanhoitaja

5. Jos lehtori tai päätoiminen tuntiopettaja on määrätty huolehtimaan alakoulun luokasta ja hän opettaa vähintään puolet luokan tunneista, vähennetään hänen opetusvelvollisuuttaan yhdellä viikotunnilla.

Oppilaanohjaukseen liittyvät tehtävät

6. Luokkaopetuksen ulkopuolella suoritettavista oppilaanohjaukseen liittyvistä yhdysopettajan tehtävistä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen $\frac{1}{2}$ tuntia viikossa jokaista alkavaa 16 oppilaan muodostamaa ryhmää kohti.

Lukiodiplomi ja suulliset kokeet

7. Lukiodiplomin ja suullisten kokeiden aiheuttama työ korvataan siten, että 1,5 tuntia vastaa yhtä oppituntia.

Tuntimäärän pyöristäminen

8. Jos opetusvelvollisuuteen luettavaksi viikkotuntimääräksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään laskennallinen luku lähimpään kokonaislukuun. Jos kaksi kokonaislukua on yhtä lähellä, tapahtuu pyöristäminen ylöspäin.

Peruskoulun ja lukion yhteinen opettaja

9. Peruskoulun ja lukion yhteiselle opettajalle luetaan tässä pykälässä mainitut tehtävät opetusvelvollisuuteen kuten lukion opettajalle.

23 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät peruskoulussa

Kirjaston hoito

1. Kirjaston hoidosta maksetaan 1-4 vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus.

Kokoelmien hoito

2. Biologian sekä fysiikan ja kemian kokoelmien hoidosta maksetaan yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus.

Musiikkiesitysten hoito

3. Koulun yhteisten musiikkiesitysten hoidosta maksetaan lehtorille vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus. Vastaava korvaus maksetaan myös luokanopettajalle, erityisluokanopettajalle tai erityisopettajalle silloin, kun tehtävä on määrätty työsuunnitelmassa ja koulussa on vähintään kuusi opettajaa.

Luokanvalvojan palkkio

4. Luokanvalvojan tehtävästä lehtorille maksetaan kuukausipalkkio, joka on 130,54 € kuukaudessa 1.9.2024 lukien ja 133,80 € kuukaudessa 1.7.2025 ja **136,30 €** kuukaudessa **1.8.2026** lukien.

AV-välineiden hoito

5. Audiovisuaalisten välineiden hoidosta maksetaan tehtävään määrättylle opettajalle 1-2 vuosiviikkotuntia.

Tietoteknisten laitteiden hoito ja valvonta

6. Tietoteknisten laitteiden hoidosta ja valvonnasta maksetaan tehtävään määrättylle opettajalle yhden viikkotunnin korvaus opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaan ja yläasteella, jossa opiskellaan tietotekniikkaa valinnaisaineena, kahden viikkotunnin suuruinen korvaus.

Oppilaskunnan ohjaaja

7. Yläasteen oppilaskunnan ohjaajan tehtävästä maksetaan tehtävään määrättylle opettajalle 0,5-2 viikkotunnin suuruinen korvaus oman ylituntipalkkioperusteen mukaan.

Kotitehtävien valvonta

8. Koulukuljetuksen vuoksi tai muusta koulutyön järjestelystä johtuvasta syystä koululla odottamaan joutuvalle oppilaalle järjestettävästä kotitehtävien tai muun opiskelun valvontatunnista maksetaan opettajalle

luokanopettajan yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus, mikäli valvonta ei tapahdu muun palkallisen tehtävän yhteydessä.

Oppilaskodin oppilaiden ohjaus

9. Oppilaskodin oppilaiden vapaa-ajan ohjaustunnista maksetaan opettajalle luokanopettajan yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus.

Yksityisoppilaan kuulustelu ja oppivelvollisuuden edistymisen tutkiminen

10. Rehtorille ja opettajalle maksetaan perusopetuslain 38 §:ssä tarkoitetun tutkinnon kuulustelusta ja perusopetuslain 25 §:ssä tarkoitetun oppivelvollisuuden edistymisen tutkimisesta 39,69 € palkkio kuulustelua kohti 1.9.2024 lukien, 40,96 € palkkio kuulustelua kohti 1.7.2025 lukien ja **41,73 €** palkkio kuulustelua kohti **1.8.2026** lukien.

Mikäli samassa kuulustelussa on useampi kuulusteltava, maksetaan opettajalle täysi palkkio kolmen ensimmäisen opiskelijan osalta, puolet palkkiosta neljännessä opiskelijasta yhdeksänteen ja 1/4 palkkiosta kymmenennestä opiskelijasta lukien.

Oppilaanohjaukseen liittyvät tehtävät

11. Oppilaanohjaukseen liittyvästä henkilökohtaisesta tai pienryhmän ohjauksesta sekä tiedotus- ja muista tehtävistä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen yhteensä kaksi tuntia viikossa koulun yläasteen jokaista perusopetusryhmää kohden kuuden ensimmäisen perusopetusryhmän osalta ja ½ tuntia jokaista alkavaa 16 oppilaan muodostamaa ryhmää kohti.

Oppilaanohjaukseen liittyvistä yhdysopettajan tehtävistä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen ½ tuntia viikossa koulun yläasteen jokaista alkavaa 16 oppilaan muodostamaa ryhmää kohti.

Työelämään tutustuttamisen järjestelytehtävistä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen ½ tuntia viikossa jokaista tutustumisjaksoon osallistuvaa alkavaa 16 oppilaan ryhmää kohti.

Demonstraatioiden valmistelutunnit

12. Biologiaa, maa- ja metsätaloutta ja puutarhanhoitoa opettavan lehtorin ja yläastetta vastaavilla luokilla opettavan erityisluokanopettajan opetusvelvollisuuteen luetaan kahdeskymmenesosa em. oppiaineiden opetukseen sisältyvän demonstraatio- ja laborointityön tunneista.

Fysiikkaa ja kemiaa opettavan lehtorin ja yläastetta vastaavilla luokilla olevia oppilaita opettavan erityisluokanopettajan opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden demonstraatioiden viikoittaisten valmistelutuntien johdosta viidesosa fysiikan ja kemian opetustunneista viikossa.

Eräiden korvausten ristikkäiskäyttö

13. Jos työnantaja katsoo tarkoituksenmukaiseksi, voidaan edellä 2-, 3-, 7-, 8-, 9 ja 10-kohdissa mainituista korvauksista muodostaa yhteistuntimäärä. Työnantaja voi jakaa tämän tuntimäärän näiden tehtävien hoitamiseksi toisin kuin em. kohdissa on määrätty.

24 § Opetusvelvollisuuden lukeminen

Jos opettajalle ei voida osoittaa hänen opetusvelvollisuuttaan vastaavaa oppituntimäärää, luetaan 22 ja 23 §:ssä mainitut tehtävät tarpeellisin osin opetusvelvollisuuden kuuluviksi tunneiksi.

25 § Erikseen korvattavat tehtävät

Kerhopalkkio

1. Opettajalle maksetaan kerhotunneista oman ylituntipalkkioperusteen mukainen palkkio.

Jäävin rehtorin tehtävien hoito

2. Opettajalle, joka määrätään hoitamaan rehtorin ylioppilaskirjoituksiin liittyviä tehtäviä rehtorin ollessa näihin jäävi, maksetaan palkkiota kultakin tunnilta täysi palkka jaettuna 150:llä.

26 § Erikseen korvattavat tehtävät koulukodissa

Erityistehtäväkiintiö

1. Koulun työsuunnitelmassa hyväksytyjen erityistehtävien suorittamisesta maksetaan opettajalle ylituntipalkkion perusteen mukainen palkkio. Koululla on käytettävissä erityistehtävien korvaamiseksi enintään 20 tuntia viikossa sekä lisäksi yksi tunti jokaista alkavaa kahdeksaa oppilasta kohti.

Kerhotoiminta

2. Koulun päivittäisen työajan ulkopuolella oppilaille järjestetyn, koulun työsuunnitelmassa hyväksytyyn, vapaaehtoisen kerhon johtamisesta opettajalle maksetaan yhtä vuosiviikkotuntipalkkiota vastaavan korvauksen lukuvuoden työviikkojen määrän mukaisesta tuntimäärästä.

Opetusvelvollisuuden lukeminen

3. Jos opettajalle ei voida osoittaa hänen opetusvelvollisuutensa edellyttämää tuntimäärää, voidaan edellä mainitut tehtävät tarpeellisilta osin lukea opettajan opetusvelvollisuuden kuuluviksi siten, että lukuvuoden työviikkojen määrän mukainen tuntimäärä vastaa opettajan vuosiviikkotuntia.

27 § Koulutus ja suunnittelutyö (voimassa 31.7.2026 asti)

1. Opettajalla on velvollisuus osallistua työnantajan kanssa sovittuun täydennyskoulutukseen tai suunnittelutyöhön 18 tuntia lukuvuodessa. Jos koulutus- ja suunnittelutyö toteutetaan kokonaisina työpäivinä (vähintään 6 tuntia), kaksi työpäivää voidaan sijoittaa koulun työkauden ulkopuolelle välittömästi ennen tai jälkeen lukukauden ja enintään yksi voi olla lauantai-työpäivä lukuvuoden työajan aikana. Lisäksi opettaja voidaan koulun työkauden aikana määrätä enintään kuudeksi tunniksi opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työnkykyä ja työhyvinvointia parantavaan toimintaan.
2. Opettajalle määräytyvien opetus- ja muiden tehtävien lisäksi opettajan tulee osallistua koulussa koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen 45-100 tuntia lukuvuodessa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen. Työajan käyttö suunnitellaan ja sitä seurataan.
3. Työnantaja voi määrätä opettajalle koulun kehittämistyötä muun siihen sopimuksessa varatun työajan lisäksi siten, että 1,5 tunnin työ määrä vastaa yhtä ylituntipalkkiota.

27 § Koulutus ja suunnittelutyö (voimassa 1.8.2026 alkaen)

1. Opettajalla on velvollisuus osallistua työnantajan kanssa sovittuun täydennyskoulutukseen tai suunnittelutyöhön 18 tuntia lukuvuodessa. Jos koulutus- ja suunnittelutyö toteutetaan kokonaisina työpäivinä (vähintään 6 tuntia), kaksi työpäivää voidaan sijoittaa koulun työkauden ulkopuolelle välittömästi ennen tai jälkeen lukukauden ja enintään yksi voi olla lauantai-työpäivä lukuvuoden työajan aikana. Lisäksi opettaja voidaan koulun työkauden aikana määrätä enintään kuudeksi tunniksi opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työnkykyä ja työhyvinvointia parantavaan toimintaan.
2. Opettajalle määräytyvien opetus- ja muiden tehtävien lisäksi opettajan tulee osallistua koulussa koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen **53-108** tuntia lukuvuodessa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen. Työajan käyttö suunnitellaan ja sitä seurataan.
3. Työnantaja voi määrätä opettajalle koulun kehittämistyötä muun siihen sopimuksessa varatun työajan lisäksi siten, että 1,5 tunnin työ määrä vastaa yhtä ylituntipalkkiota.

28 § Rehtorin hallinnollisia tehtäviä hoitavan opettajan palkkio

Jos opettaja määrätään oman tehtävänsä ohella lyhytaikaisesti, vähintään kolmen päivän ajaksi, hoitamaan rehtorin tehtävään kuuluvat hallinnolliset tehtävät rehtorin työnteon keskeytyksen ajalta, maksetaan hänelle kyseisten tehtävien vähentämättömien opetusvelvollisuuksien välyksen keskikohdan mukaan laskettu tuntimäärien välinen erotus ylitunteina opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaisesti.

29 § Opettajan sijaisen palkkaus

1. Enintään viisi koulun työpäivää kestävänsä sijaisuuden ajalta maksetaan sijaiselle palkkio pidettyjen tuntien mukaan tuntipalkkiona sijaisen oman kelpoisuuden mukaisesti.
2. Jos sijaisuus kestää enemmän kuin viisi koulun työpäivää ja osuu ajaksi, jolloin opetettava tuntimäärä on pienempi kuin opetusvelvollisuus, maksetaan sijaiselle hänen pitämiään tunteja vastaava osuus täyttä opetusvelvollisuutta vastaavasta palkasta seuraavan kaavan mukaan:

$$= \frac{\text{pidettyjen tuntien ja erityistehtävien määrä} \times \text{sijaisuusajan täysi palkka}}{\text{kyseisen tehtävän opetusvelvollisuustuntien kokonaismäärä sijaisuusaikana}}$$

3. Jos opettajan sijaisen hoitama tuntimäärä on opetusvelvollisuutta suurempi, hänelle maksetaan täyden palkan lisäksi ylituntipalkkio opetusvelvollisuuden yli meneviltä tunneilta.

30 § Ylitunnit

1. Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan opettajille ylituntipalkkio.
2. Peruskoulun opettajalle peruskoulun tuntien lisäksi määrätyt lukion tunnit luetaan peruskoulun tuntien jälkeen opetusvelvollisuuteen. Vastaavasti lukion opettajalle lukion tuntien lisäksi määrätyt peruskoulun tunnit luetaan lukion tuntien jälkeen opetusvelvollisuuteen.
3. Luokanopettajan yläkoulussa tai erityisopetuksessa antamien ylituntien palkkioperuste on sama kuin lehtorin tai erityisopetuksen palkkioperuste.
4. Erityisopettajan ala- tai yläkoulussa antamien ylituntien palkkioperuste on sama kuin luokanopettajalla tai lehtorilla.

31 § Opetus lomien aikana

Peruskoulun ja lukion oppilaitosten lomien aikana tapahtuvat opetustunnit kerrotaan kokonaistuntimäärää ja palkanlaskemista varten luvulla 2 ja ne voidaan lukea opetusvelvollisuuteen.

Tuntiopettajat

32 § Päätoimiset tuntiopettajat

Tuntiopettajan palvelussuhteen ehdot ovat samat kuin opettajan, ellei tässä liitteessä ole toisin sovittu.

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain vastaavasti kuin lehtorilla / opettajalla: kun lehtorin koodi on 012151, on tuntiopettajan koodi 012551.

32A § Sivutoimiset tuntiopettajat

Sivutoimisen tuntiopettajan palkkio määräytyy 4 luvun 16 §:n 3. kohdan mukaan siten, että käytettävä ylituntipalkkiokerroin on 0,914.

Tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

Eräät muut määräykset

33 § Yksityisoppilaiden kuulustelu- ja valvontapalkkio

1. Kuulustelua kohti maksetaan vastaanottavalle opettajalle 44,70 € suuruisen palkkio 1.9.2024 lukien, 45,82 € suuruisen palkkio 1.7.2025 ja **46,68 €** suuruisen palkkio **1.8.2026 lukien**. Kuulustelupalkkio voi sisältää kirjallisen ja suullisen kuulustelun sekä uusintakuulustelun.

Jos saman oppiaineen samaa vuosikurssia on tutkinnossa suorittamassa useampia kuin yksi yksityisoppilas maksetaan kuulusteltavaa kohti seuraavasti:

1–3 oppilasta	täysi palkkio ja jokaisesta seuraavasta lisäksi
4–9 oppilasta	1/2 palkkiosta
10–20 oppilasta	1/4 palkkiosta
21– oppilasta	1/6 palkkiosta

2. Kirjallisen kuulustelun valvojana toimivalle opettajalle maksetaan tunnilta valvontapalkkio, joka on opettajan täysi palkka jaettuna luvulla 150.

3. Rehtorille maksetaan 1 momentissa mainittu palkkio momentin 1 tai 4 mukaista kuulusteltavaa kohti porrastusta suorittamatta.
4. Yksityisoppilaan kuulustelupalkkio maksetaan ylioppilastutkinnon korjauksesta 1 momentissa mainituin perustein kutakin koetta kohden. Vieraan kielen osalta korjaus katsotaan yhdeksi kokeeksi. Kuulustelu- ja valvontapalkkio maksetaan henkilöstä, joka
  - varsinaisen ylioppilastutkinnon jälkeen uusii hyväksytyt kokeen tai täydentää ylioppilastutkintoaan tai
  - omassa koulussa varsinaista ylioppilastutkintoa seuraavan tutkinnon jälkeen erillisessä kokeessa uusii hyväksytyt kokeen tai täydentää ylioppilastutkintoaan tai
  - osallistuu ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan erilliseen kokeeseen ylioppilastutkinnon järjestämistä koskevan lain (502/2019) 5 §:ssä 2 ja 3 kohdan mukaan.

34 § Matkakustannusten korvaukset

1. Kahdessa tai useammassa toimipaikassa opettavalle opettajalle korvataan matkakustannusten korvaukset koulujen välisiltä matkoilta. Matka asunnolta ja asunnolle korvataan siltä osin kuin matkan pituus ylittää kuusi kilometriä.
2. Mikäli opettaja opettaa samana päivänä vain yhdellä koululla, korvataan matka siltä osin, kun matkasta opettajan asunnosta pitemmällä sijaitsevalle toimipaikalle aiheutuu suurempia kustannuksia kuin matkasta opettajan asuntoa lähimmälle toimipaikalle.
3. Tuntiopettajalle korvataan vain koulujen väliset matkat.

35 § Etäopetukseen liittyvä työ

Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

36 § Kerhotyöpalkkio eräissä tapauksissa

Jos kerhoa pitää henkilö, joka ei ole koulun opettaja eikä päätoiminen tuntiopettaja, maksetaan hänelle tuntipalkkio, joka hänelle sivutoimisena tuntiopettajana ao. koulussa maksettaisiin.

Liite 2 Aikuislukio ja lukion aikuislinja

Rehtorit ja apulaisrehtorit

37 § Rehtorin peruspalkka, kokemuslisät ja opetusvelvollisuus

Peruspalkat

1. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodilla 011065.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	9 %	6 %

Opetusvelvollisuus

2. Rehtorin opetusvelvollisuus on 100–300 tuntia vuodessa.

Opetustuntimäärän ja peruspalkan määräytymisperusteet

3. Opetustuntimäärää ja peruspalkkaa vahvistettaessa alarajan ja ylärajan puitteissa otetaan huomioon mitä opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 2 §:n 3. kohdassa on sovittu.

38 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

1. Rehtorin opetusvelvollisuuteen voidaan lukea oppituntien, demonstraatio-
tuntien ja tukiopetustuntien lisäksi muitakin tehtäviä.
2. Lisäksi rehtori ja apulaisrehtori saavat lukea opetusvelvollisuuteensa ku-
ten opettaja äidinkielen harjoitusten ohjauksen sekä erityisestä syystä
ammatinvalinnan opetuksen.
3. Kesäopetus luetaan rehtorin opetustuntimäärään.

39 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Rehtorin työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaisesti. Lomanmääräytymiskaukua laskettaessa otetaan huomioon myös päätoimisena opettajana omassa oppilaitoksessa palveltu aika.

40 § Apulaisrehtorina toimivan opettajan palkkio

1. Apulaisrehtorin palkkio on tilastokoodilla 011151.
2. Apulaisrehtorina toimivan opettajan peruspalkka on 20 % korkeampi kuin muutoin. Korotusta ei oteta huomioon ylituntipalkkioperusteessa.

41 § Apulaisrehtorina toimivan opettajan huojennus

1. Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuutta huojennetaan seuraavasti: opv-kerroin 0,3–0,8.
2. Jos apulaisrehtorin opetusvelvollisuudeksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään opetusvelvollisuus puolen tunnin tarkkuudella. Jos kaksi lukua on yhtä lähellä, pyöristäminen tapahtuu pienempään lukuun.
3. Opetustuntimäärää ja peruspalkkaa vahvistettaessa otetaan huomioon mitä opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 2 §:n 3. kohdassa on sovittu.

42 § Rehtorin hallinnollisia tehtäviä hoitavan apulaisrehtorin palkkio

Jos apulaisrehtori määrätään oman tehtävänsä ohella hoitamaan rehtorin tehtävään kuuluvat hallinnolliset tehtävät rehtorin työnteon keskeytyksen aikana, maksetaan hänelle palkkio kuten opettajalle 50 §:n mukaan.

Opettajat

43 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat

Aikuislukion lehtorin peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

- 012151** a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
- 012150** b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012145** c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto
- 012139** d. Muu kuin edellä mainittu

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	6 %	7 %	8 %	6 %

44 § Sekalehtorin lisä

Lehtorille, jonka opetusvelvollisuuteen kuuluu tunteja sekä lukiossa että aikuislukiossa, maksetaan sekalehtorin lisä, joka on 3 % laskettuna 43 §:n mukaisesta peruspalkasta.

45 § Peruskouluasteen korotus

Aikuislukion ja lukion aikuislinjan opettajalle, jolla on opetusvelvollisuuteen luettavia tunteja peruskouluasteella, maksetaan lisä, joka on 4 % laskettuna 43 §:n mukaisesta peruspalkasta.

46 § Opettajan sijaisen palkkaus

1. Enintään viisi koulun työpäivää kestävänsä sijaisuuden ajalta maksetaan sijaiselle palkkio pidettyjen tuntien mukaan tuntipalkkiona sijaisen oman kelpoisuuden mukaisesti.
2. Jos sijaisuus kestää enemmän kuin viisi koulun työpäivää ja osuu ajaksi, jolloin opetettava tuntimäärä on pienempi kuin opetusvelvollisuus, maksetaan sijaiselle hänen pitämiään tunteja vastaava osuus täyden opetusvelvollisuuden mukaisesta palkasta seuraavan kaavan mukaan:

$$= \frac{\text{pidettyjen tuntien ja erityistehtävien määrä} \times \text{sijaisuusajan täysi palkka}}{\text{kyseisen tehtävän opetusvelvollisuustuntien kokonaismäärä sijaisuusaikana}}$$

3. Jos sijaisen hoitama tuntimäärä on opetusvelvollisuutta suurempi, hänelle maksetaan varsinaisen palkan lisäksi ylituntipalkkio opetusvelvollisuuden yli meneviltä tunneilta.

47 § Opetusvelvollisuus (voimassa 31.7.2026 asti)

1. Aikuislukion ja lukion aikuislinjan opettajan opetusvelvollisuus on 18,5 tuntia viikossa. A1- ja A2- ja B1 -kielessä opetusvelvollisuus on yhtä viikotuntia alempi.
2. Vuotuinen opetusvelvollisuus saadaan kertomalla viikoittainen opetusvelvollisuus luvulla 33.
3. Kutakin pakollisen, syventävän ja soveltavan oppimäärän kurssia (28 oppituntia) kohti opettaja saa lukea opetusvelvollisuuteensa opetuksesta, lukion suullisten loppukuulustelujen vastaanottamisesta ja ylioppilastutkinnon kokeiden valmistavasta tarkastamisesta vuosiviikkotunnin (33 tuntia). Muita kuin edellä mainittuja kursseja kohti kuitenkin 31 tuntia.
4. Jos kurssi on tuntimäärältään 28 oppituntia suppeampi tai laajempi, mainituista tehtävistä saadaan opetusvelvollisuuteen lukea tunteja edellä tarkoitettussa suhteessa.

5. Jos opettaja opettaa kahta tai useampaa ainetta, jossa opetusvelvollisuus on erilainen tai opettaja toimii sekalehtorina, lasketaan painotettu opetusvelvollisuus vuositunteina.

47 § Opetusvelvollisuus (voimassa 1.8.2026 alkaen)

1. Aikuislukion ja lukion aikuislinjan opettajan opetusvelvollisuus on **18** tuntia viikossa. A1- ja A2- ja B1 -kielessä opetusvelvollisuus on yhtä viikkotuntia alempi.
2. Vuotuinen opetusvelvollisuus saadaan kertomalla viikoittainen opetusvelvollisuus luvulla 33.
3. Kutakin pakollisen, syventävän ja soveltavan oppimäärän kurssia (28 oppituntia) kohti opettaja saa lukea opetusvelvollisuuteensa opetuksesta, lukion suullisten loppukuulustelujen vastaanottamisesta ja ylioppilastutkinnon kokeiden valmistavasta tarkastamisesta vuosiviikkotuntin (33 tuntia). Muita kuin edellä mainittuja kursseja kohti kuitenkin 31 tuntia.
4. Jos kurssi on tuntimäärältään 28 oppituntia suppeampi tai laajempi, mainituista tehtävistä saadaan opetusvelvollisuuteen lukea tunteja edellä tarkoitettussa suhteessa.
5. Jos opettaja opettaa kahta tai useampaa ainetta, jossa opetusvelvollisuus on erilainen tai opettaja toimii sekalehtorina, lasketaan painotettu opetusvelvollisuus vuositunteina.

48 § Opetusvelvollisuuteen lukeminen

1. Jos opettajalle ei voida osoittaa hänen opetusvelvollisuuttaan vastaavaa oppituntimäärää, luetaan 22 ja 23 §:ssä mainitut tehtävät tarpeellisin osin opetusvelvollisuuteen kuuluviksi tunneiksi.
2. Varsinaisten luokkatuntien lisäksi suoritettavasta työstä saadaan lukea opetusvelvollisuuteen seuraavien perusteiden mukaan:

Luokanvalvoja

Luokanvalvojan tehtävistä luetaan opetusvelvollisuuteen yksi viikkotunti.

Kirjaston hoito

Kirjaston hoidosta luetaan opetusvelvollisuuteen kolme viikkotuntia.

Kokoelmien hoito

Biologian sekä fysiikan ja kemian kokoelmien hoidosta luetaan kummas-takin opetusvelvollisuuteen yksi viikkotunti.

Tietoteknisten laitteiden hoito ja valvonta

Tietoteknisten laitteiden hoidosta ja valvonnasta luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen varsinaisten luokkatuntien lisäksi kaksi viikkotuntia. Jos laitteisto on peruskoulun kanssa yhteinen ja lukion opettaja on määrätty huolehtimaan yhteisestä laitteistosta, opetusvelvollisuuteen luetaan kaksi ja puoli tuntia.

Demonstraatiotuntien laskentatapa

Fysiikan ja kemian lehtorin opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden demonstraatioiden viikoittaisina valmistelutunteina viidesosa pidetyistä fysiikan ja kemian opetustunneista.

Biologiaa, maataloutta, metsätaloutta ja puutarhanhoitoa opettavan opettajan opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden opetuksessa käytettyjen demonstraatioiden viikoittaisina valmistelutunteina kymmenesosa näiden aineiden pidetyistä tunneista.

Demonstraatiotunteja laskettaessa otetaan huomioon edellä 47 §:ssä mainittu 33 ja 28 tunnin suhde.

Opinto-ohjaukseen liittyvät tehtävät

AmmatINVALINNAN yhdysopettajan luokkaopetuksen ulkopuolella suoritettavasta työstä luetaan puoli tuntia aikuislukion tai lukion aikuislinjan perusopetusryhmältä ja opinto-ohjaukseen liittyvistä ammatINVALINNAN yhdysopettajan tehtävästä puoli tuntia viikossa jokaista alkavaa 16 oppilaitseriä kohti.

Kerhopalkkio

Opettajalle maksetaan kerhotunnista oman ylituntipalkkioperusteen mukainen palkkio.

Audiovisuaalisten välineiden hoito

Audiovisuaalisten välineiden hoidosta maksetaan tehtävään määrättylle opettajalle 1-2 vuosiviikkotuntia.

Äidinkielen harjoitusten ohjaus ja valvonta

Äidinkielen harjoitusten ohjauksesta ja valvonnasta maksetaan opettajalle 7 tuntia äidinkielen kurssia (28 oppituntia) kohden.

Kesäkurssin järjestely ja valvonta

Luokattoman aikuislukion ja -linjan opettajalle, jonka tehtäväksi on määrätty kesäkurssin järjestely ja valvonta, maksetaan oman ylituntipalkkioperusteen mukainen yhden vuosiviikkotunnin suuruinen korvaus erikseen kummastakin kesäkurssijaksosta.

Oppilaskunnan ohjaaja

Oppilaskunnan ohjaajan tehtävistä maksetaan opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukainen korvaus 0,5-1,5 viikkotuntia.

Tuntimäärän pyöristäminen

3. Jos laskennalliseksi opetusvelvollisuuteen luettavaksi viikkotuntimääräksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään laskennallinen luku lähimpään kokonaislukuun. Jos kaksi kokonaislukua ovat yhtä lähellä, tapahtuu pyöristäminen ylöspäin.

49 § Erikseen korvattavat tehtävät

Ylioppilaskirjoitusten valvonta

1. Jos opettaja valvoo ylioppilaskirjoituksia aikana, jona hänelle ei ole osoitettu muita tehtäviä, maksetaan valvontatunnilta korvaus, joka saadaan jakamalla opettajan täysi palkka luvulla 150.

Kielistudion esimies

2. Kielistudion esimiehen tehtävästä maksetaan opettajalle tuntipalkkio, joka saadaan jakamalla täysi palkka luvulla 150.

Jäävin rehtorin tehtävien hoito

3. Opettajalle, joka määrätään hoitamaan rehtorin ylioppilaskirjoituksiin liittyviä tehtäviä rehtorin ollessa näihin jäävi, maksetaan kultakin tunnilta opettajan täysi palkka jaettuna luvulla 150.

Opinto-ohjaus

4. Opinto-ohjauksen osalta sovelletaan, mitä 23 §:n 11. kohdassa peruskoulun oppilaanohjauksesta on sovittu.

50 § Rehtorin hallinnollisia tehtäviä hoitavan opettajan palkkio

Jos opettaja määrätään oman tehtävänsä ohella lyhytaikaisesti, vähintään kolmen päivän ajaksi, hoitamaan rehtorin tehtävään kuuluvat hallinnolliset tehtävät rehtorin työnteon keskeytyksen ajalta, maksetaan hänelle kyseisten tehtävien vähentämättömien opetusvelvollisuuksien vällyksen keskikohdan mukaan laskettu tuntimäärien välinen erotus ylitunteina opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaisesti.

51 § Täydennyskoulutus ja suunnittelutyö (voimassa 31.7.2026 asti)

1. Opettajalla on velvollisuus osallistua työnantajan kanssa sovittuun täydennyskoulutukseen tai suunnittelutyöhön 18 tuntia lukuvuodessa. Jos koulutus- ja suunnittelutyö toteutetaan kokonaisina työpäivinä (vähintään 6 tuntia), kaksi työpäivää voidaan sijoittaa koulun työkauden ulkopuolelle välittömästi ennen tai jälkeen lukukauden ja enintään yksi voi olla lauantaityöpäivä lukuvuoden työajan aikana. Lisäksi opettaja voidaan koulun

työkauden aikana määrätä enintään kuudeksi tunniksi opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työnkykyä ja työhyvinvointia parantavaan toimintaan.

2. Opettajalle määrättyjen opetus- ja muiden tehtävien lisäksi päätoimisen opettajan tulee osallistua koulussa koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen 45-100 tuntia lukuvuodessa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen. Työajan käyttö suunnitellaan ja sitä seurataan.
3. Työnantaja voi määrätä opettajalle koulun kehittämistyötä muun siihen sopimuksessa varatun työajan lisäksi siten, että 1,5 tunnin työ määrä vastaa yhtä ylituntipalkkiota.

51 § Täydennyskoulutus ja suunnittelutyö (voimassa 1.8.2026 alkaen)

1. Opettajalla on velvollisuus osallistua työnantajan kanssa sovittuun täydennyskoulutukseen tai suunnittelutyöhön 18 tuntia lukuvuodessa. Jos koulutus- ja suunnittelutyö toteutetaan kokonaisina työpäivinä (vähintään 6 tuntia), kaksi työpäivää voidaan sijoittaa koulun työkauden ulkopuolelle välittömästi ennen tai jälkeen lukukauden ja enintään yksi voi olla lauantai-työpäivä lukuvuoden työajan aikana. Lisäksi opettaja voidaan koulun työkauden aikana määrätä enintään kuudeksi tunniksi opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työnkykyä ja työhyvinvointia parantavaan toimintaan.
2. Opettajalle määrättyjen opetus- ja muiden tehtävien lisäksi päätoimisen opettajan tulee osallistua koulussa koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen **53-108** tuntia lukuvuodessa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen. Työajan käyttö suunnitellaan ja sitä seurataan.
3. Työnantaja voi määrätä opettajalle koulun kehittämistyötä muun siihen sopimuksessa varatun työajan lisäksi siten, että 1,5 tunnin työ määrä vastaa yhtä ylituntipalkkiota.

52 § Ylitunnit

Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan opettajille ylituntipalkkio.

53 § Vajaaksi jäänyt opetusvelvollisuus

Jos vakinaisen opettajan opetusvelvollisuus tai päätoimisen tuntiopettajan päätoimisuuteen tarvittava tuntimäärä ei tule lukuvuoden aikana

täyteen, opettajalle maksetaan kuitenkin täysi peruspalkka tai vuosipalkka kokemuslisineen sekä päätoimiselle tuntiopettajalle päätoimisuusrajaa vastaava palkka koko lukuvuodelta.

Tuntiopettajat

54 § Päätoiminen tuntiopettaja

Tuntiopettajan työsuhteen ehdot ovat samat kuin opettajan, ellei tässä liitteessä ole toisin sovittu.

55 § Sivutoiminen tuntiopettaja

Sivutoimisen tuntiopettajan palkkioperuste on sama kuin vastaavan opettajan peruspalkka ja opetusvelvollisuus sama kuin opettajan opetusvelvollisuus.

Sivutoimisen tuntiopettajan palkkio määräytyy 4 luvun 16 §:n 3. kohdan mukaan siten, että käytettävä ylituntipalkkiokerroin on 0,914.

Sivutoimisen tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

56 § Eräät muut määräykset

Yksityisoppilaiden kuulustelu- ja valvontapalkkion, matkakustannusten korvausten, etäopetukseen liittyvien töiden ja kerhotyöpalkkion osalta sovelletaan lukio- ja perusopetuksen liitteen 33–36 §:iä sekä lukion opinto-ohjauksen ja erityisopettajan työaikaan voidaan soveltaa 13–13 b §:iä.

OSIO B VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS

Liite 4 Vuosityöajassa olevat kansanopistot

Rehtorit

12 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkka

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

021060 Peruspalkka

021061 Rehtori, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

Rehtorin opetusvelvollisuus on vuodessa enintään 305 tuntia.

13 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Rehtorin työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaika koskevan 4 luvun 17 §:n mukaisesti.

Apulaisrehtorit/vararehtorit

14 § Apulaisrehtorina/vararehtorina toimiva opettaja

Peruspalkka

Apulaisrehtorina / vararehtorina toimivan opettajan palkka on palkkaliitteessä tilastokoodilla **021159**.

Työaika ja vapaajaksot

Apulaisrehtorin/vararehtorin työaika ja vapaajaksot määräytyvät samalla tavoin kuin opettajilla.

Opettajat

15 § Opettajan työaika

Vuosityöaika

1. Vuosityöaika on 1612 tuntia siten, että 212–412 tunnin osalta opettaja saa valita työn ajan ja paikan.

Soveltamisohje:

Opettajan itse määrättävissä olevan työajan osuuden tulee olla suhteessa opettajan opetustunteina tekemän työn määrään kuitenkin niin, että opettaja saa valita työn ajan ja paikan enintään 412 tunnin osalta.

Työaikasuunnitelma

2. Työajan käyttö määritellään lukuvuoden, lukukauden tai työsuhteen alussa tehtävässä työaikasuunnitelmassa. Mikäli työhön käytetty aika tai tehtävät on virheellisesti arvioitu tai tehtävät muuttuvat, tulee työaikasuunnitelmaa muuttaa. Työaikasuunnitelmaa tulee tarkistaa aina vastaamaan todellisen työajan käyttöä.
3. Työaikasuunnitelma voidaan työnantaja aloitteesta tehdä enintään 1692 tunniksi, jolloin vapaajaksojen enimmäismäärä on 16 §:n mukainen.

16 § Vapaajakset

Vapaajaksojen antaminen

1. Opettajalle on annettava 2.5.–30.9. välisenä aikana vähintään 4 viikon (28 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaikaa. Vapaajaksoista 4 viikkoa on annettava yhdenjaksoisena ja muut vähintään viikon pituisissa jaksoissa. Vapaajakso annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana.
2. Edellä mainitun lisäksi opettajalle on annettava hänen vuosityöaikansa mukaisesti 1.10.–30.4. välisenä aikana enintään 8 viikon (56 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaikaa. Vapaajakset annetaan vähintään viikon pituisissa jaksoissa. Vapaajakset annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana.

Soveltamisohje:

1. ja 2. kohdan mukaisten vapaajaksojen yhteismäärä riippuu opettajan vuosityöaikansa mukaisesta tuntimäärästä. Esim. vuosityöajassa 1612 tuntia on vapaajaksoja yhteensä 12 viikkoa ja vuosityöajassa 1692 tuntia on vapaajaksoja yhteensä 10 viikkoa.

Vapaajaksoista sopiminen

3. Opettajan kanssa voidaan sopia vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksista toisinkin.

Vähennys palkattoman vapaan johdosta

4. Opettajalta, joka on ollut muulla kuin TSL 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla palkattomalla vapaalla muuna kuin hänelle vahvistetun vapaajakson aikana, vähennetään kesävapaajakson palkasta kutakin palkattomaan vapaaseen sisältynyttä työpäivää kohden 0,18 kerrottu päiväpalkka. Enintään kalenteriviikon kestäneen palkattoman vapaan osalta vähennys tehdään kuitenkin seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Soveltamisohje:

Määräyksessä työpäivillä tarkoitetaan kansanopiston työpäiviä. Työpäiviä laskettaessa kalenteriviikkoon katsotaan sisältyvän viisi kansanopiston työpäivää.

Esimerkki: Opettaja on ollut palkattomalla vapaalla 12 kansanopiston työpäivää helmikuussa, jossa on 28 kalenteripäivää. Hänen kuukausipalkkansa on 3166,20 euroa, joten päiväpalkka on 113,08 euroa. Näin ollen seuraavan vapaajakson palkasta vähennetään $0,18 \times 12 \times 113,08$ euroa eli 244,25 euroa.

Kesävapaakorvaus

5. Lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi otetun opettajan työsuhteen päättyessä maksetaan opettajalle kesävapaakorvauksena jokaista palvelussuhteen keston työpäivää kohden korvaus, joka saadaan kertomalla päiväpalkka luvulla 0,18. Jos työsuhteeseen on sisältynyt 2.5.–30.9. vahvistettuja vapaajaksoapäiviä, vähennetään ne kesävapaakorvaukseen oikeuttavien päivien lukumäärästä.

Soveltamisohje:

Kansanopiston työpäivien määrää laskettaessa katsotaan yhteen kalenteriviikkoon sisältyvän viisi työpäivää.

Oikeus kesävapaakorvaukseen on niillä, joiden työsuhde on lyhyempi kuin kansanopiston lukuvuosi (1.8.–31.7.). Kesävapaakorvauksen määrä saadaan seuraavalla kaavalla: ko. opettajan päiväpalkka $\times 0,18 \times$ (kansanopiston työpäivien lukumäärä – ko. opettajan vapaajaksoapäivien määrä). Päiväpalkan suuruus saadaan jakamalla opettajan työsuhteensa aikana ansaitsema palkka työsuhteen keston kalenteripäivien määrällä.

Esimerkki: Mikäli henkilön työsuhde on kestänyt 15.3.–16.6. ja henkilölle on vahvistettu vapaajaksoapäiviä 10.6.–16.6., lasketaan kesävapaakorvaus seuraavasti. Henkilö on ansainnut palkkaa työsuhteensa aikana 8344,53 euroa, ja työsuhteeseen sisältyy

94 kalenteripäivää. Päiväpalkan suuruus on 8344,53 euroa/94 eli 88,77 euroa. Palvelussuhteeseen sisältyy 62 kansanopiston työpäivää ja 7 vahvistettua vapaajaksopäivää.

Ko. opettajan saama kesävapaakorvauksen määrä on siis $88,77 \text{ euroa} \times 0,18 \times (62 - 7) = 878,23 \text{ euroa}$.

17 § Peruspalkat

1. Työkokemusvuosien mukaan määräytyvät peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti

022657	ylempi korkeakoulututkinto ja ylempi AMK-tutkinto
022656	korkeakoulututkinto tai vastaava opettaja
022653	muu tutkinto

Työkokemukseksi hyväksyttävä aika

2. Työkokemukseksi hyväksyttävä aika määräytyy siten, kuin opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 5 §:ssä kokeemuslisään oikeuttavan ajan kertymisestä on määrätty.

40 työviikon tai 1612 tunnin ylittävä työ

3. Mikäli työnantaja määrää opettajalle työtä useammalle kuin 40 työviikolle (1612 tuntia), tulee opettajalle maksaa kutakin ylimääräistä täyttä työviikkoa kohden yhden viikon palkka.
4. Opettajan kanssa voidaan sopia myös 1692 tuntia (42 viikkoa) ylittävän työn tekemisestä vapaajakson aikana, jolloin jokaiselta tunnilta maksetaan palkka, joka saadaan jakamalla vuosipalkka luvulla 1680.

Osa-aikatyö

5. Jos opettajan vuosityöaika on sovittu pienemmäksi kuin 1612 tuntia, palkka määräytyy vastaavassa suhteessa 1612 tuntiin.

Lomaraha

6. Tämän liitteen piiriin kuuluvalla opettajalla ei ole erikseen oikeutta lomarahaan.

18 § Luottamusmiehen työstä vapautus

Luottamusmiehenä toimivan opettajan viikoittainen työstä vapautus ja korvaus määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 20 §:n mukaisesti.

Liite 5 Kansalais- ja työväenopistot

Rehtorit

19 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

021060 Peruspalkka

021061 Rehtori, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta.

Kokemuslisä

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

Opetusvelvollisuus

Rehtorin opetusvelvollisuus on vuodessa 75–100 tuntia.

Sivutoimisen rehtorin opetusvelvollisuus on enintään 50 tuntia vuodessa.

20 § Työaika ja vuosiloma

Rehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaisesti.

Apulaisrehtori

21 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkka on palkkaliitteessä tilastokoodilla **021159**.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

Opetusvelvollisuus

Apulaisrehtorin opetusvelvollisuus on 150 tuntia työvuodessa.

22 § Epäpätevyyssalennus

Apulaisrehtorin, joka ei täytä tehtävän kelpoisuusehtoja, 21 §:n mukainen palkka-asteikon alaraja on 8 % tai erityisestä syystä 16 % alempi.

23 § Työaika ja vuosiloma

Apulaisrehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät samojen perusteiden mukaisesti kuin rehtorin työaika ja vuosiloma.

24 § Apulaisrehtorina toimivan opettajan palkkio

Mikäli kansalais- ja työväenopistossa ei ole apulaisrehtoria, maksetaan apulaisrehtorin tehtäviä hoitavalle ja kelpoisuusehdot täyttävälle päätoimiselle opettajalle lisä, joka on 8 % laskettuna 25 §:n mukaisesta peruspalkasta.

Opettajat

25 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

022650 ylempi korkeakoulututkinto

022645 soveltuva alempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto tai opistoasteen tutkinto tai erivapauden nojalla opettajan kelpoisuuden saanut

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	6 %	7 %	7 %	6 %

26 § Opetusvelvollisuus

Opettajan vuotuinen opetusvelvollisuus on:

- yhteiskunnalliset aineet, kasvatustieteelliset aineet, äidinkieli, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet sekä matemaattisluonnontieteelliset aineet 530 tuntia
- muut 580 tuntia

1. Jos opettaja opettaa useampia aineita, joiden tuntimäärät ovat erilaiset, lasketaan hänen opetustuntiansa määrä vuodessa eri aineiden mukaan painotettuna.
2. Opetusvelvollisuuteen kuuluvan opetustunnin pituus lasketaan 45 minuutin mukaan. Opetustunteina suoritettavaan työvelvollisuuteen sisältyy opetuksen valmistelu samoin kuin opetukseen kuuluvien kertausten, kokeiden ja muiden tehtävien valmistelu ja korjaus sekä osallistuminen opettajainkokouksiin.

27 § Muu työvelvollisuus

1. Opettajan muun työvelvollisuuden määrä on 350 tuntia työvuodessa. Jos opettaja eri toimipisteeseen matkustamisen johdosta matkustaa viikossa keskimäärin 200 kilometriä, luetaan matkustamiseen käytetystä ajasta enintään 75 tuntia vuodessa muuhun työvelvollisuuteen.
2. Muuhun työvelvollisuuteen kuuluvan tunnin pituus lasketaan 60 minuutin mukaan.
3. Opettajan muuhun työvelvollisuuteen kuuluvat opiston erityisluonteesta johtuen yleiset järjestelyt, opetussuunnitelman laatiminen, opetuksen kehittäminen, opiskelijan ohjaus, opistolaiskuntatoimintaan osallistuminen sekä muut samantapaiset tehtävät.

28 § Ammattitaitoa ja työkykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta

Opetusvelvollisuuden ja muun työn velvollisuuden lisäksi opettajalla on velvollisuus sopia työnantajan kanssa osallistumisesta enintään 12 tunnin verran opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työkykyä ja työnhyvinvointia parantavaan toimintaan työvuoden aikana. Luottamusmiehen kanssa neuvotellaan tämän työajan käytön yhteisistä periaatteista.

29 § Loppiaisena vaikutus opetustyövelvollisuuteen

Kansalais- ja työväenopiston päätoimisen opettajan työ- ja opetusvelvollisuutta vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi sattuvan loppiaisena johdosta laskennallisesti yhden päivän työ- ja opetusvelvollisuutta vastaavin osin.

30 § Opetusvelvollisuuden huojennukset

Apulaisrehtorin tehtävät

1. Apulaisrehtorin tehtäviä hoitavan opettajan opetustuntimäärää voidaan alentaa 400 tuntiin saakka. Jos opettaja on määrätty apulaisrehtoriksi opistoon, jossa opetustuntien määrä on alle 11 000 ja jossa päätoimisia opettajia on vähintään neljä, voidaan opettajan opetustuntien määrä alentaa 300 tuntiin saakka. Jos opistossa on yli 5 000 opiskelijaa, voidaan opettajan opetustuntimäärää alentaa 200 tuntiin saakka, jos hallinnollisten tehtävien määrä antaa alentamiseen erittäin pätevät perusteet.

Erityistehtävät

2. Jos opettajalle on määrätty erityistehtäviä, jotka rajoittavat opetustuntien pitämistä, voidaan opettajan opetustuntimäärää alentaa 400 tuntiin saakka.

Osastonjohtaja

3. Jos opettaja on määrätty osastonjohtajaksi, voidaan hänen opetustuntimääränsä alentaa 400 tuntiin saakka. Jos hallinnollisten tehtävien määrä antaa alentamiselle erittäin pätevät perusteet, voidaan opettajan opetustuntien määrä edelleen alentaa 150 tuntiin saakka.

Opetusalan johtava opettaja

4. Opetusalan johtavan opettajan opetustuntien määrä voidaan alentaa 200 tuntiin saakka, mikäli hänelle on erityisesti keskitetty opetusalaansa opetuksen ja oppimateriaalien kehittäminen sekä tuntiopettajien ohjaus ja opistossa on vähintään 11 000 opetustuntia vuodessa.

31 § Etäopetukseen liittyvä työ

Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

Liite 6 Opintokeskukset sekä kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen tuntiopettajat

31 § Kansanopistojen sekä kansalais- ja työväenopistojen tuntiopettajan tuntipalkkiot

1. Tuntiopettajien tuntipalkkiot ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:
  - a. ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja
022942 palkkio
  - b. korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja
022939 palkkio
  - c. muu tuntiopettaja
022937 palkkio

Opintokeskusten tuntiopettajan tuntipalkkiot

- d. ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja
022961 palkkio
- e. korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja
022958 palkkio
- f. muu tuntiopettaja
022956 palkkio

Taiteilijan palkkioperuste

2. Alansa opetusta antavan taiteilijan palkkioperuste määräytyy a. – c. -kohdan mukaan riippuen siitä arvostuksesta ja tunnustuksesta, minkä taiteilija työllään on ulkomailla, valtakunnallisesti tai alueellisesti saavuttanut.

Kuoron- ja orkesterinjohtaja

3. Opiston kuoron- ja orkesterinjohtajalle maksetaan tuntipalkkio vähintään b.-kohdan perusteen mukaan, ellei hänen palkkioperusteeseensa ole sovellettava a.-kohdan määräystä.

32 § Etäopetukseen liittyvä työ

Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

33 § Pedagogiset opinnot tai muu kokemus

Kansanopistot ja kansalais- ja työväenopistot

Soveltuvan ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon tai muun tutkinnon suorittaneen tuntiopettajan 31 §:n mukaista palkkiota korotetaan 9 %:lla, jos hän on suorittanut 35 opintoviikon tai 60 opintopisteen suuruiset pedagogiset opinnot.

Korotettu palkkio voidaan maksaa myös tuntiopettajalle, jolla on opetettavan aineen ammatillinen koulutus sekä työn kautta hankittu kokemus, josta on olennaista hyötyä opetustyössä

Soveltamisohje:

Työnantaja päättää siitä, milloin kokemuksesta on olennaista hyötyä opetustyössä.

Tuntiopettajan pätevyyslisällä korotetut tuntipalkkiot

- g. Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja

022946 palkkio

- h. Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja

022943 palkkio

- i. Muut tuntiopettaja

022941 palkkio

Opintokeskukset

Soveltuvan ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon tai muun tutkinnon suorittaneen tuntiopettajan 31 §:n mukaista palkkiota korotetaan 8,5 %:lla, jos hän on suorittanut 35 opintoviikon tai 60 opintopisteen suuruiset pedagogiset opinnot.

Korotettu palkkio voidaan maksaa myös tuntiopettajalle, jolla on opetettavan aineen ammatillinen koulutus sekä työn kautta hankittu kokemus, josta on olennaista hyötyä opetustyössä

Soveltamisohje:

Työnantaja päättää siitä, milloin kokemuksesta on olennaista hyötyä opetustyössä.

Opintokeskusten pätevyyslisällä korotetut tuntiopettajien tuntipalkkiot

- j. Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja

022965   palkkio

- k. Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja

022962   palkkio

- l. Muut tuntiopettaja

022960   palkkio

34 § Työsuhteen alkaminen

Työsopimus ja työsuhteen kesto

1. Tuntiopettajan työsuhteeseen perustuvat oikeudet alkavat tosiasiallisesta työn teon aloittamisesta.
2. Tuntiopettaja otetaan työkaudeksi kerrallaan tai työkautta lyhyemmäksi erikseen sovituksi määräajaksi.

35 § Tuntiopettajan tehtävät

1. Tuntiopettajan velvollisuuteen kuuluu oppitunnin valmistelu, oppitunnin pito, oppituntiin välittömästi liittyvät muut työt sekä osallistuminen opiston ohjesäännön mukaisiin opettajainkokouksiin.
2. Tuntiopettaja on tarvittaessa tilapäisesti velvollinen suorittamaan myös muita sellaisia opiston toiminta- ja opetussuunnitelmassa vahvistettuja tehtäviä, jotka kiinteästi liittyvät opiston toimintaan hänen omalla alallaan ja jotka hänen koulutuksensa ja työkokemuksensa perusteella voidaan katsoa hänelle sopiviksi. Työnantaja kirjaa työsuunnitelmaan etukäteen erikseen korvattavien tuntien määrän. Palkkio näistä tehtävistä määräytyy 31 §:n ja 32 §:n mukaan.
3. Oppitunnin pituus on 45 minuuttia ja muun työn tunnin pituus on 60 minuuttia.

36 § Työsuhteen päätyminen

Irtisanomisaika

1. Työsuhteen päättymisessä noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä, kuitenkin siten, että molemminpuolinen irtisanomisaika on 14 vuorokautta.

Määräaikainen työsopimus voidaan irtisanoa kesken sopimuskauden irtisanomisaikaa noudattaen samoilla perusteilla kuin toistaiseksi voimassa oleva työsopimus.

Irtisanomisperusteet

2. Tuntiopettaja voidaan irtisanoa kun:
  - a. opistoryhmän opiskelijamäärä on pysyvästi jäänyt alle seitsemän tai vammaisten opiskelijoiden opintoryhmän alle viiden (kansalais- ja työväenopistot).
  - b. vähintään 26 työviikoksi tarkoitetun ryhmän koko on työvuoden aikana jäänyt kuusi kertaa alle vähimmäismäärän (kansalais- ja työväenopistot).
  - c. vähintään 26 työviikoksi tarkoitetun opintoryhmän koko on kolme peräkkäistä kertaa jäänyt alle vähimmäismäärän (kansalais- ja työväenopistot).
  - d. opintoryhmään opintojen alkaessa ei ensimmäisellä kerralla tule lainkaan opiskelijoita (kansanopistot sekä kansalais- ja työväenopistot).

e. vain yhden lukukauden toimivan ryhmän koko on jäänyt kolme kertaa alle vähimmäismäärän (kansalais- ja työväenopistot).

3. Tuntiopettaja voidaan irtisanoa kunkin opintoryhmän osalta erikseen. Opintoryhmän jatkaessa toimintaansa tuntiopettaja on velvollinen opettamaan sitä irtisanomisajan. Jos opetettavaa ryhmää ei ole enää lainkaan, tuntiopettajan tulee olla tuntiensa aikana opistossa paikalla sekä suorittaa rehtorin määräämiä muita sopimuksen 33 §:n 5 momentissa tarkoitettuja tehtäviä (kansalais- ja työväenopistot).

37 § Lomakorvaus

1. Tuntiopettajan oikeus lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain 12 §:n mukaisesti.
2. Lomakorvaus maksetaan opiston työkauden päättyessä tai työsuhteen päättyessä.
3. Lomakorvauksesta on annettava tuntiopettajalle laskelma, jossa on selvitys korvauksen perusteesta.

38 § Lomaraha

Tuntiopettajalla on oikeus lomarahaan niiltä kalenterikuukausilta, joissa hänellä on vuosilomalain mukaisesti työssäolopäiviä vähintään 14.

39 § Sairausajan ja raskaus- ja vanhempainvapaan palkka

1. Keskimäärin vähintään 16 tuntia viikossa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan sairausajan palkka 3 luvun 1 §:n ja raskaus- ja vanhempainvapaan palkka 3 §:n mukaisesti.
2. Työsuhde katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos tuntiopettaja on ollut oman opistonsa palveluksessa edellisen varsinaisen työkauden loppuun asti opettaen tällöin keskimäärin 16 tuntia viikossa.
3. Muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen tuntiopettajien oikeus palkalliseen sairauslomaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

40 § Matkakustannusten korvaus (ei sovelleta opintokeskuksiin)

1. Tuntiopettajan oikeus matkakustannusten korvauksiin määräytyy työehtosopimuksen määräysten mukaan, kuitenkin seuraavin poikkeuksin:
  - Matkustamiskustannukset maksetaan opettajan asuinpaikasta tai toimipaikasta opiston työpisteeseen 15 km ylittävän yhdensuuntaisen matkan osalta. Samoin perustein korvataan matka takaisin.

Tämän sopimuskohdan tarkoittamien matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset työsopimuksen tekohetken tilanteen mukaan.

Soveltamisohje:

Matkustamiskustannusten korvaukset määräytyvät ensimmäisen työsopimuksen mukaisina, jos työsopimus on katkenut vain oppilaitoksen keskeytysaikojen vuoksi.

31.1.2018 voimassa olevissa työsuhteissa matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset 31.1.2018 olevan tilanteen mukaan.

Matkustamiskustannusten korvauksen lisäksi, jos on kysymyksessä sellainen opetusaine, johon on saatavissa vähän tunteja, mutta joka opetussuunnitelman toteuttamisen kannalta on välttämätöntä saada järjestetyksi, tulee pyrkiä palkkauksellisin keinoin työntekijää ja työnantajaa tyydyttävään ratkaisuun.

- Kun tuntiopettaja matkustaa asuinkuntansa tai toimipaikkansa sijaintikunnan ulkopuolella sijaitsevaan opiston työpisteeseen, maksetaan myös päiväraha, kun matka on yhteen suuntaan vähintään kuusi kilometriä.

41 § Palkanmaksu

1. Palkanmaksukausi on yksi kalenterikuukausi. Palkka maksetaan viimeistään seuraavan kuukauden 7. kalenteripäivänä.
2. Muilta osin noudatetaan 1 luvun 5 §:n määräyksiä.

Liite 7 Urheiluopistot

Rehtorit ja apulaisrehtorit

1 § Peruspalkat ja kokemuslisä

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodieittain seuraavasti:

031065	Rehtori
031162	Apulaisrehtori

Kokemuslisä

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

2 § Opetusvelvollisuus

Rehtorin opetusvelvollisuus on enintään 280 tuntia vuodessa.

Apulaisrehtorin opetusvelvollisuuden huojennus on 4 viikkotuntia.

3 § Työaika ja vuosiloma

Rehtorin ja apulaisrehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaisesti.

Opettajat

4 § Opettajan työaika

1. Vuosityöaika on 1600 tuntia siten, että enintään 400 tunnin osalta opettaja saa valita työn ajan ja paikan.

Pöytäkirjamerkintä:

Opettajan itse määrättävissä olevan työajan osuus tulee olla suhteessa opetustunteina resursoitavan työajan määrään.

2. 1600 tunnin lisäksi opettajalla on velvollisuus sopia työnantajan kanssa osallistumisesta enintään 12 tunnin verran opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työnkykyä ja työnhyvinvointia parantavaan toimintaan työvuoden aikana. Luottamusmiehen kanssa neuvotellaan tämän työajan käytön yhteisistä periaatteista.

5 § Työaikasuunnitelma

3. Työajan käyttö määritellään lukuvuoden, lukukauden tai työsuhteen alussa tehtävässä työaikasuunnitelmassa, jonka toteutumista seurataan.

4. Mikäli työhön käytettävä aika tai tehtävät on virheellisesti arvioitu tai tehtävät muuttuvat, tulee työaikasunnitelmaa muuttaa. Työaikasunnitelmaa tulee tarkistaa aina vastaamaan todellisen työajan käyttöä.

6 § Vapaajakset

1. Opettajalla on lukuvuoden aikana 10 viikkoa vapaajaksoja.
2. Opettajalle on annettava kohdan 1 mukaisista vapaajaksoista 2.5.-30.9. välisenä aikana 4- 8 viikon (28- 56 kalenteripäivän) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaika. Vapaajaksoista 2 viikkoa on annettava yhdenjaksoisena ja muut vähintään viikon pituisissa jaksoissa. Vapaajakso annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana. Ammatillisen koulutuksen opettajien vapaajakson yhdenjaksoisuus on kuitenkin edellä mainitun 2 viikon sijasta vähintään 4 viikkoa.
3. Opettajalle on annettava kohdan 1 mukaisista vapaajaksoista ajalla 1.10.-30.4. vähintään 2 - 6 viikon (14 - 42 kalenteripäivän) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaika. Vapaajakset tulee antaa vähintään viikon pituisina jaksoina. Vapaajakset annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana.
4. Opettajan kanssa voidaan sopia vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksista toisinkin.
5. Opettaja, joka on ollut muulla palkattomalla vapaalla kuin työsopimuslain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla vapaalla muuna kuin hänelle vahvistetun vapaajakson aikana, vähennetään seuraavan vapaajakson palkasta kutakin palkattomaan vapaa-ajaan sisältynyttä työpäivää kohden 0,18 kerrottu päiväpalkka.
6. Lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi otetun opettajan palvelussuhteen päättyessä maksetaan opettajalle kesävapaakorvauksena jokaista palvelussuhteen keston työpäivää kohden korvaus, joka saadaan kertomalla päiväpalkka luvulla 0,18. Jos työsuhteeseen on sisältynyt 2.5.-30.9. vahvistettuja kesävapaapäiviä, vähennetään ne kesävapaakorvaukseen oikeuttavien päivien lukumäärästä.

7 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Näiden peruspalkkojen edellytyksenä on opettajan kelpoisuus. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

1. a. Opettaja (liikunta-aineet 0327xx ja muut aineet 0328xx)

032757 / ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto
032857

032755 / korkeakoulututkinto
032855

032751 / muu tutkinto
032851

1. b. Opettaja (liikunta-aineet 0327xx ja muut aineet 0328xx) / Pajulahti ja Vierumäki

032758 / ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto
032858

032756 / korkeakoulututkinto
032856

032752 / muu tutkinto
032852

2. Mikäli opettajan kanssa sovitaan yli 1600 tunnin vuotuisesta työajasta, kuitenkin enintään 1680 tunnin, maksetaan hänelle kultakin 1600 tunnin ylittävältä täydeltä työviikolta yhden viikon palkka (2,5 % vuotuisesta palkasta).
3. Työkokemukseksi hyväksyttävä aika määräytyy siten, kuin opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 5 §:ssä kokemuslisään oikeuttavan ajan kertymisestä on määrätty.
4. Jos opettajan vuosityöaika on sovittu pienemmäksi kuin 1600 tuntia, palkka määräytyy vastaavassa suhteessa 1600 tuntiin.
5. Tämän sopimuksen piiriin kuuluvalla opettajalla ei ole erikseen oikeutta lomarahaan.

Tuntiopettajat

8 § Tuntiopettajan tehtävät

1. Tuntiopettajan velvollisuuteen kuuluu oppitunnin valmistelu, oppitunnin pito, oppituntiin välittömästi liittyvät muut työt sekä osallistuminen opiston ohjesäännön mukaisiin opettajankokouksiin.
2. Oppitunnin pituus on vähintään 45 minuuttia.

9 § Työsuhteen päättyminen

Molemminpuolinen irtisanomisaika on 14 vuorokautta.

10 § Tuntiopettajan tuntipalkkio

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

032943	ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja
032940	korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja
032938	muu tuntiopettaja

11 § Pedagogiset opinnot

Soveltuvan ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon tai muun tutkinnon suorittaneen tuntiopettajan 10 §:n mukaista palkkiota korotetaan 5 %:lla, jos hän on suorittanut 35 opintoviikon tai 60 opintopisteen suuruiset pedagogiset opinnot.

12 § Lomakorvaus

1. Tuntiopettajan oikeus lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain 12 §:n mukaisesti.
2. Lomakorvaus suoritetaan opiston työkauden tai työsuhteen päättyessä.
3. Lomakorvauksesta on annettava tuntiopettajalle laskelma, jossa on selvitys korvauksen perusteesta.

13 § Lomarahaa

1. Vähintään 16 tuntia viikossa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan lomarahaa. Keskimääräistä viikkotuntimäärää laskettaessa käytetään tasoitusjaksona kalenterikuukautta.
2. Lomarahan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että tuntiopettajalla vuosilomalain mukaisesti on työssäolopäiviä vähintään 14 päivää kalenterikuukaudessa.

14 § Sairausajan ja raskaus- ja vanhempainvapaan palkka

1. Vähintään 16 tuntia viikossa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan sairausajan palkka 3 luvun 1 §:n ja **raskaus- ja vanhempainvapaan** palkka 3 luvun 3 §:n mukaan.
2. Työsuhde katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos tuntiopettaja on ollut oman opistonsa palveluksessa edellisen varsinaisen työkauden loppuun asti opettaen tällöin keskimäärin 16 tuntia viikossa.
3. Muiden tuntiopettajien oikeus palkalliseen sairauslomaan määräytyy työ- sopimuslain säännösten mukaan.

15 § Matkakustannukset

Tuntiopettajan oikeus matkakustannusten korvauksiin määräytyy työehtosopimuksen määräysten mukaan, kuitenkin seuraavin poikkeuksin:

- Matkustamiskustannukset maksetaan opettajan asuinpaikasta tai toimipaikasta opiston työpisteeseen 15 km ylittävän yhdensuuntaisen matkan osalta. Samoin perustein korvataan matka takaisin.

Tämän sopimuskohdan tarkoittamien matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset työsopimuksen tekohetken tilanteen mukaan.

Soveltamisohje:

Matkustamiskustannusten korvaukset määräytyvät ensimmäisen työsopimuksen mukaisina, jos työsopimus on katkenut vain oppilaitoksen keskeytysaikojen vuoksi.

31.1.2018 voimassa olevissa työsuhteissa matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset 31.1.2018 olevan tilanteen mukaan.

- Matkustamiskustannusten korvauksen lisäksi, jos on kysymyksessä sellainen opetusaine, johon on saatavissa vähän tunteja, mutta joka opetussuunnitelman toteuttamisen kannalta on välttämätöntä saada järjestetyksi, tulee pyrkiä palkkauksellisin keinoin työntekijää ja työnantajaa tyydyttävään ratkaisuun.
- Päiväraha maksetaan tuntiopettajan matkustaessa asuinkuntansa tai toimipaikkansa sijaintikunnan ulkopuolella sijaitsevaan opiston työpisteeseen, kun matka on yhteen suuntaan vähintään kuusi kilometriä.

16 § Palkanmaksu

1. Palkanmaksukausi on yksi kalenterikuukausi. Palkka maksetaan viimeistään seuraavan kuukauden 7. kalenteripäivänä.
2. Muilta osin noudatetaan 1 luvun 5 §:n määräyksiä.

Liite 8 Musiikkioppilaitokset

Rehtorit ja apulaisrehtorit

1 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodieittain seuraavasti:

Rehtori

041061 ylempi korkeakoulututkinto

041060 muu tutkinto

Apulaisrehtori

041159 ylempi korkeakoulututkinto

041158 muu tutkinto

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %

2 § Opetustuntimäärät

Rehtori 2–10 tuntia viikossa

Apulaisrehtori 2–13 tuntia viikossa

3 § Työaika ja vuosiloma

Rehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaisesti.

Opettajat

4 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat ja opetusvelvollisuus

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodieittain seuraavasti:

Konservatorio

043152 Yliopettaja
Opetusvelvollisuus on 20 tuntia / vko

- 043249** Lehtori – ylempi korkeakoulututkinto
Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko
- 043248** Lehtori
Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko
- 043346** Yleisaineiden opettajat - Ylempi korkeakoulututkinto
- 043341** Yleisaineiden opettajat - Alempi korkeakoulututkinto
Yleisaineiden opettajien opetusvelvollisuudet (tuntia / viikossa)
- kielet ja matematiikka 20
  - liikunta 25
  - kansalaistaito sekä taide- ja ympäristökasvatus 21

Musiikin perusopetus

- 043449** Ylempi korkeakoulututkinto
Opetusvelvollisuus on 23 tuntia / vko
- 043448** Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkokutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus
Opetusvelvollisuus on 23 tuntia / vko
- 043444** Muu soveltuva tutkinto
Opetusvelvollisuus on 24 tuntia / vko

Soveltamisohje:

Opettajalla tarkoitetaan myös säestäjää.

Opetusvelvollisuus voidaan tarvittaessa määritellä myös vuotuisena.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	6 %	7 %	8 %	3 %

5 § Palkan määrittäminen

Opettajan palkkaa muutoin määrättäessä otetaan huomioon opetushenkilöstön palkkausta ja työaika koskevan 4 luvun 2 § 2 momentissa mainitut muut perusteet.

Jos musiikkioppilaitoksessa on sekä konservatorio-osasto (ammattillista koulutusta) että musiikkiopisto-osasto, maksetaan oppilaitoksen lehtorille palkka kuten konservatorion lehtorille.

6 § Pätevyyslisä

Didaktiikkaopetusta antavalle lehtorille ja opettajalle maksetaan didaktiikkalisä, joka on 3,5 % laskettuna 4 §:n mukaisesta peruspalkasta.

7 § Aineryhmävastaavan lisä

Aineryhmän vastaavana toimivalle opettajalle maksetaan aineryhmävastaavan lisä, joka on 3,5 % laskettuna 4 §:n mukaisesta peruspalkasta.

8 § Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuus ja apulaisrehtorilisä

1. Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuus on 10 - 16 tuntia viikossa.
2. Apulaisrehtorina toimivalle opettajalle maksetaan apulaisrehtorilisä, joka on 6 % laskettuna 4 §:n mukaisesta peruspalkasta.

9 § Sivutoimipisteen johtaja

Sivutoimipisteen johtajaksi määrätylle opettajalle maksetaan lisäpalkkio:

Sivutoimipisteen oppilaiden lukumäärä	Korvaus viikkotunteina
20–50	1
51–100	2
101–200	3
201–	4

10 § Yhdessä tai useammassa sivutoimipisteessä opettavan opettajan lisä

Jos opettaja opettaa yhdessä tai useammassa sivutoimipisteessä pääkoulun lisäksi, maksetaan hänelle pääkoululta tai asunnosta sivutoimipisteeseen tai –pisteisiin viikoittain kuljettavan matkan pituuden perusteella sivutoimilisiä. Sivutoimilisiä lasketaan 4 §:n mukaisesta peruspalkasta seuraavasti:

Matkakilometrit viikossa	Lisä
100–149	3,5 %
150–199	7,0 %
200 tai enemmän	10,5 %

Soveltamisohje:

Matkakilometrit lasketaan todellisilta edestakaisilta matkoilta, lyhintä käyttökelpoista matkareittiä käyttäen. Merkitystä ei ole, opettaako opettaja saman päivän aikana vain sivutoimipisteessä tai sivutoimipisteen lisäksi myös pääkoulussa.

11 § Matkakustannusten korvaaminen

Opettajalle maksetaan korvausta 1 luvun 6 §:n mukaan siirtymisestä musiikkioppilaitoksen toimipisteestä toiseen aiheutuneista matkakustannuksista.

12 § Työaika

Työviikot

1. Opetus kestää vähintään 35 työviikkoa ja muu työ enintään kolme työviikkoa. Työviikko on viisipäiväinen. Päivistä vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaksi sattuva itsenäisyyspäivä, loppipäivä ja vapunpäivä.

Muu työ

2. Muuhun työhön kuuluu opetuksen kehittäminen ja muut työnantajan määräämät vastaavan tasoiset, oppitunteihin välittömästi liittymättömät tehtävät. Muun työn viikoittainen työaika on 30 tuntia ja tunnin pituus 60 minuuttia.

Muun työn muuntaminen opetustyöksi (voimassa 31.7.2024 saakka)

3. Muun työn asemasta opettaja voidaan määrätä opettamaan yli 35 työviikkoa. Tällöin yksi opetustunti lyhentää muuta työtä kahdella tunnilla. Jos opettajalle määrätään muuta työtä yli 90 tuntia, maksetaan yhdestä muun työn tunnista yhden ylitunnin palkkio.

Muun työn ja opetustyön muuntaminen (voimaan 1.8.2024)

3. Muun työn asemasta opettaja voidaan määrätä opettamaan yli 35 työviikkoa. Tällöin yksi opetustunti lyhentää muuta työtä **1,5** tunnilla. **Enintään 45 opetustuntia voidaan muuntaa muuksi työksi. Tällöin yhden opetustunnin muuntaminen tuottaa 1,5 muun työn tuntia.**

Jos opettajalle määrätään muuta työtä yli 90 tuntia, maksetaan yhdestä muun työn tunnista yhden ylitunnin palkkio, **ellei muun työn määrän kasvu johdu opetustuntien muuntamisesta muuksi työksi.**

Esimerkki: Musiikkiopiston opettajan vuotuinen opetusvelvollisuus on 805 tuntia (23 x 35). Opetusta muunnetaan muuksi työksi 5 tuntia. Tällöin opettajalla voi olla vuotuisia opetustunteja 800, ja muuta työtä 97,5 tuntia.

Työajan järjestäminen

4. Opettajan työaika tulee pyrkiä järjestämään maanantaista perjantaihin. Jos opetuksen järjestäminen lauantaisin tai sunnuntaisin on oppilaitoksen kannalta välttämätöntä tai siitä opettajan kanssa muutoin sovitaan,

tulee opettajan vapaapäivä järjestää maanantaiksi, ellei opettajan pyynnöstä erityisesti toisin sovita.

Etäopetukseen liittyvä työ

5. Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

Ammattitaitoa ja työkykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta

6. Opetusvelvollisuuden ja muun työn velvollisuuden lisäksi opettajalla on velvollisuus sopia työnantajan kanssa osallistumisesta enintään 12 tunnin verran opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työkykyä ja työnhyvinvointia parantavaan toimintaan työvuoden aikana. Luottamusmiehen kanssa neuvotellaan tämän työajan käytön yhteisistä periaatteista.

Päätoimiset tuntiopettajat

13 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

042543	Ylempi korkeakoulututkinto Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko
042542	Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko
042539	Muu soveltuva tutkinto Opetusvelvollisuus on 24 tuntia / vko
042543	Yleisaineet – ylempi korkeakoulututkinto
042538	Yleisaineet – korkeakoulututkinto Yleisaineiden opettajien opetusvelvollisuudet (tuntia / viikossa) - kielet ja matematiikka 20 - liikunta 25 - muut aineet 21

Kokemuslisät:

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	6 %	7 %	8 %	3 %

Muu työ

Päätoimisella tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä 1 tunti lukuvuodessa. **(voimassa 31.7.2024 saakka)**

Voimassa 1.8.2024 lukien

Päätoimisella tuntiopettajalla on velvollisuus tehdä 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä 1 tunti lukuvuodessa.

Työnantaja ja päätoiminen tuntiopettaja voivat sopia, että päätoimisella tuntiopettajalla on 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä enintään 13 tuntia lukuvuodessa edellä mainitun 1 tunnin lisäksi. Sovitun muun työn tuntipalkkiot ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain.

Työnantaja ja yhteispäätoiminen tuntiopettaja (4 luku 15 §) tai sivupäätoiminen tuntiopettaja (liite 8, 15 §) voivat sopia 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä enintään 13 tuntia lukuvuodessa. Sovitun muun työn tuntipalkkiot ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain.

Muu työ voi sijoittua enintään 38 työviikon ajalle.

Sivutoimiset tuntiopettajat

14 § Peruspalkat

Peruspalkat

1. Sivutoimisen tuntiopettajan peruspalkat ovat palkkaliitteessä.
2. Epäpätevän sivutoimisen tuntiopettajan palkkaperuste on 4–25 % em. palkkioita alempi.

15 § Sivutoimisen tuntiopettajan päätoimisuus

1. Sivutoimiseen tuntiopettajaan sovelletaan päätoimisia tuntiopettajia koskevia sopimusmääräyksiä silloin, kun
  - sivutoimisen tuntiopettajan työsuhde on toistaiseksi voimassa oleva tai se on määräaikaisena tehty vähintään koko lukuvuodeksi ja
  - opettajalla ei ole kokoaikaista työsuhdetta muun työnantajan palveluksessa.
2. Edellä mainittujen edellytysten täyttyessä päätoimisia tuntiopettajia koskevia sopimusmääräyksiä sovelletaan työsuhteen alusta lukien koko sen kestoajan.
3. Tämän kohdan mukaisesta palveluksesta kertyy kokemuslisiin oikeuttavaa palvelusaikaa samassa suhteessa, kuin opetustunnit ovat suhteessa ao. oppilaitoksessa päätoimisuuteen oikeuttavaan tuntimäärään.

15 A § Sivutoimisen tuntiopettajan sairausajan palkka

Sivutoimisen tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työ-sopimuslain säännösten mukaan.

16 § Tutkintolautakunta- ja suunnittelutehtävät

Jos tuntiopettaja tekee tutkintolautakunta- tai suunnittelutehtäviä, maksetaan kultakin tunnilta oman ylituntipalkkioperusteen mukainen kertatuntipalkkio.

17 § Yhdessä tai useammassa toimipisteessä opettavan tuntiopettajan lisä

Vähintään 16 tuntia viikossa yhdessä musiikkioppilaitoksessa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan sivutoimilisa 10 §:n mukaisesti.

18 § Matkakustannusten korvaaminen

1. Tuntiopettajalle, joka yhdessä musiikkioppilaitoksessa opettaa vähintään 16 tuntia viikossa, maksetaan siirtymisestä musiikkioppilaitoksen toimipisteestä toiseen aiheutuneet matkustamiskustannukset 1 luvun 6 §:n mukaisesti.
2. Tuntiopettajalle, joka yhdessä musiikkioppilaitoksessa opettaa alle 16 tuntia viikossa, korvataan 1 momentin lisäksi matkustamiskustannukset asunnosta ensimmäiseen toimipisteeseen ja vastaavasti viimeisestä toimipisteestä asuntoon 15 km ylittävän yhdensuuntaisen matkan osalta 1 luvun 6 §:ssä periaatteiden mukaisesti.

Tämän sopimuskohdan tarkoittamien matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset työsopimuksen tekohetken tilanteen mukaan.

Soveltamisohje:

Matkustamiskustannusten korvaukset määräytyvät ensimmäisen työsopimuksen mukaisina, jos työsopimus on katkennut vain oppilaitoksen keskeytysaikojen vuoksi.

31.1.2018 voimassa olevissa työsuhteissa matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset 31.1.2018 olevan tilanteen mukaan.

Matkustamiskustannusten korvauksen lisäksi tulee esimerkiksi 20 §:n 5 kohdan soveltamisohjeessa kuvatussa tilanteessa pyrkiä palkkauksellisin keinoin työntekijää ja työnantajaa tyydyttävään ratkaisuun.

3. Jos 2 momentissa mainittu tuntiopettaja joutuu poikkeuksellisesti tai työnantajan nimenomaisesta määräyksestä työtehtävien suorittamisen takia yöpymään muualla kuin asunnossaan, maksetaan päiväraha matkustus-säännön mukaisin edellytyksin samoin kuin työmatkoista.

4. Jos 2 momentissa mainittu tuntiopettaja matkustaa työtehtävien hoitamista varten toisen kunnan alueelle vähintään 120 kilometrin päähän varsinaisesta toimipaikastaan tai asunnostaan ja matka kestää vähintään 10 tuntia, maksetaan hänelle osapäivärahan suuruisen korvaus.

Liite 9 Kuvataidekoulu sekä monitaiteellinen koulu

Rehtorit

1 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodilla **051054**.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

2 § Opetusvelvollisuus

Opetusvelvollisuus on 5–14 tuntia viikossa.

Soveltamisohje:

Opetusvelvollisuutta määrättäessä tulee ottaa huomioon mm. koulun opetuspisteiden lukumäärä ja sijainti sekä koulun muun henkilökunnan määrä.

3 § Työaika ja vuosiloma

Rehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaisesti.

Opettajat

4 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

053444 Opettajalla on perusopetuksen, kuvataiteen tai musiikin opettajan kelpoisuus, musiikkioppilaitoksen opettajan kelpoisuus tai hän on taiteilija, jolla on opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 986/1998 mukainen pedagoginen kelpoisuus.

053442 Muu opettaja

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	8 %	3 %

5 § Työvelvollisuus

Opettajan työvelvollisuus on 790 tuntia työvuodessa. Tästä tuntimäärästä on opetustunteja 578 tuntia ja muuta työnantajan määräämää työvelvollisuutta 212 tuntia.

Soveltamisohje:

Muuhun työvelvollisuuteen sisältyy opetuksen kehittäminen ja muut työnantajan määräämät vastaavan tasoiset oppituntiin välittömästi liittymättömät tehtävät.

6 § Ammattitaitoa ja työkykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta

Työvelvollisuuden lisäksi opettajalla on velvollisuus sopia työnantajan kanssa osallistumisesta enintään 12 tunnin verran opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työkykyä ja työhyvinvointia parantavaan toimintaan työvuoden aikana. Luottamusmiehen kanssa neuvotellaan tämän työajan käytön yhteisistä periaatteista.

7 § Koulunjohtajana toimiva opettaja

Koulunjohtajana toimivalle opettajalle maksetaan palkkaliitteen mukainen kuukausikorvaus. Opetustunteja huojennetaan seuraavasti:

1.9.2024 lukien

Edellisen lukuvuoden opetustuntimäärä	Kuukausikorvaus	Opetustuntien huojennus viikossa
–1000	108,86 €	1–3
1001–2000	169,30 €	2–4
2001–	229,78 €	3–4

1.8.2025 lukien

Edellisen lukuvuoden opetustuntimäärä	Kuukausikorvaus	Opetustuntien huojennus viikossa
–1000	110,77 €	1–3
1001–2000	172,26 €	2–4
2001–	233,80 €	3–4

1.7.2026 lukien

Edellisen lukuvuoden opetustuntimäärä	Kuukausikorvaus	Opetustuntien huojennus viikossa
–1000	113,02 €	1–3
1001–2000	175,76 €	2–4
2001–	238,55 €	3–4

8 § Loppiaisen työaikaa lyhentävä vaikutus

Päätoimisen opettajan työ- ja opetusvelvollisuutta vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaksi sattuvan loppiaisen johdosta laskennallisesti yhden päivän työ- ja opetusvelvollisuutta vastaavalla osalla.

9 § Etäopetukseen liittyvä työ

Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

Tuntiopettajat

9 § Tuntipalkkiot

1. Tuntiopettajien tuntipalkkiot ovat palkkaliitteessä tilastokoodilla 052999
2. Tuntiopettajalle maksetaan opetustunnilta

29,08–35,07 euron (1.9.2024 lukien), 29,59–35,68 euron (1.8.2025 lukien) ja **30,19–36,40 euron (1.7.2026 lukien)** suuruisen tuntipalkka

Tuntipalkan määrittelyssä voidaan opettajan kelpoisuuden lisäksi ottaa huomioon työn vaativuus ja vastuullisuus, tuntiopettajan taidot ja kokemus sekä hänen saamansa taiteellinen arvostus ja tunnustus.

3. Näyttelyn, esityksen tai vastaavan suunnittelusta ja järjestämisestä maksetaan 50 % kohdassa 2 mainitusta palkkiosta. Opettajan osallistuessa työnantajan määräämiin kokouksiin ja koulutuksiin maksetaan tunnilta kohdassa 2. mainitusta palkkiosta 2/3.

Soveltamisohje:

Oppitunnin pituus on 45 minuuttia ja muun kohdassa 3. mainitun työtunnin pituus on 60 minuuttia.

10 § Lomakorvaus ja lomarahaa

1. Tuntiopettaja ansaitsee lomarahaa täysiltä lomanmääräytymiskauksilta.
2. Tuntiopettajan oikeus vuosilomaan määräytyy vuosilomalain säännösten perusteella. Vuosilomapalkka ja lomakorvaus määräytyvät vuosilomalain 12 §:n mukaisesti. Lomakorvaus maksetaan koulun työkauden päätyttyä tai työsuhteen päättyessä.
3. Lomakorvauksesta on annettava tuntiopettajalle laskelma, jossa on selvitys korvauksen perusteesta.

11 § Sairausajan ja raskaus- ja vanhempainvapaan palkka

1. Keskimäärin vähintään 16 tuntia viikossa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan sairausajan palkka 3 luvun 1 §:n ja raskaus- ja vanhempainvapaan ajalta palkka 3 §:n mukaisesti
2. Työsuhteen kestoa laskettaessa katsotaan tuntiopettajan työsuhde yhdenjaksoiseksi, jos hän on ollut oman koulunsa palveluksessa edellisen työkauden loppuun asti opettaen keskimäärin 16 tuntia viikossa.
3. Muiden kuin 1. kohdassa tarkoitettujen tuntiopettajien oikeus palkalliseen sairauslomaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

12 § Tilapäinen hoitovapaa

Keskimäärin vähintään 16 tuntia viikossa opettavalla tuntiopettajalla on oikeus tilapäiseen palkalliseen poissaoloon 3 luvun 3 §:n 8 kohdan mukaisesti.

OSIO C AMMATILLISET OPPILAITOKSET

Liite 10 A Vuosityöajassa olevat ammatilliset oppilaitokset

1 § Soveltamisala

Näitä sopimusmääräyksiä sovelletaan yksityisen opetusalan työehtosopimuksen piirissä olevan ammatillisen oppilaitoksen opetushenkilöstöön.

Pöytäkirjamerkintä:

Rehtoreihin ei sovelleta työehtosopimuksen määräyksiä yksityisen opetusalan 1 luvun 1 §:n a) kohdan perusteella.

Ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia koskevan työehtosopimuksen määräyksiä voidaan soveltaa opettajaan, joka opettaa aikuisopiskelijoita ammatillisiin perustutkintoihin, ammattitutkintoihin tai erikoisammattitutkintoihin johtavassa koulutuksessa, niihin valmistavassa koulutuksessa tai sellaisessa koulutuksessa, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen (esim. ammatillista osaamista syventävässä tai täydentävässä koulutuksessa).

Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten työehtosopimuksen soveltaminen edellyttää lisäksi, että edellä mainittuja tehtäviä on yli puolet opettajan työajasta.

Pöytäkirjamerkintä:

Aikuisopiskelijalla tarkoitetaan opiskelijaa, jota ei ole valittu yhteishaun kautta.

Edellä mainittuun opetukseen rinnastetaan opettajan tekemänä myös ammatillisen koulutuksen yhteydessä toteutettava työelämän kehittäminen ja palvelutoiminta.

Liitteen osana sovelletaan opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 1 §, 2 §, 3 §, 4 §, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 9 §, 11 §, 17 § soveltuvien osin, 19 §, 20 § ja 21 §.

2 § Apulaisrehtorin työaika, vuosiloma ja palkka

Apulaisrehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opettajien palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 17 §:n mukaisesti. Apulaisrehtorin työajasta voi olla opetusta tai ohjausta enintään 570 tuntia työvuodessa.

Apulaisrehtorin palkka on vähintään tämän sopimuksen liitteenä olevan vähimmäispalkkataulukon suuruinen.

3 § Opettajan työaika

Kokoaikaisen opettajan vuosittainen työaika on 1500 tuntia siten, että vähintään 25 prosentin osalta opettaja saa itse määrätä työn tekemisen ajan ja paikan (vastuutyö). Oppilaitos määrittää 12 kuukauden ajanjakson, jonka ajalle työaika ja vapaajakso sijoitetaan (työvuosi). Kyseisen tarkastelujakson tulee olla koko oppilaitoksen henkilöstön osalta sama.

Soveltamisohje:

Vastuutyöhön osoitettavan työajan määrään vaikuttaa opettajan työtehtävien luonne.

Työnantaja voi määrätä opettajalle vuosittaista työaikaa yli 1500 tuntia 1700 tuntiin saakka. 1700 tuntia ylittävä vuosittainen työaika edellyttää sopimista opettajan kanssa.

4 § Työsuunnitelma ja työajan seuranta

Työnantaja määrittelee työajan käytön työsuunnitelmassa, joka laaditaan ennen oppilaitoksen määrittämän, vuosittaisen tarkastelujakson alkamista. Työsuunnitelma laaditaan yhteistyössä opettajan kanssa.

Työsuunnitelmassa määritellään tarkastelujaksolle sijoittuvat tehtävät, työajan jakautuminen sekä vapaajaksojen sijoittuminen.

Työsuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Työsuunnitelmaa tarkistetaan tarvittaessa virheellisen arvioinnin, tehtävien muutoksen tai muun perustellun syyn johdosta. Opettaja on velvollinen ilmoittamaan esimiehelleen hyvissä ajoin, jos hän havaitsee, että työsuunnitelmaa on tarpeen muuttaa. Työsuunnitelma tarkistetaan vastaamaan todellisen työajan käyttöä.

Pöytäkirjamerkintä:

Sopijaosapuolet valmistelevat yhteisen suosituksen työsuunnitelman laadinnassa huomioitavista pääkohdista.

5 § Opettajan palkka

Kokoaikaisen (1500 tuntia) opettajan palkka on vähintään tämän sopimuksen liitteenä olevan vähimmäispalkkataulukon suuruisen.

1501-1700 tunnin välille sijoittuvan työtunnin palkka saadaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 125.

1700 tunnin ylittävältä työtunnilta maksetaan edellä kuvattu tuntipalkka korotettuna 50 %:lla.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	15 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	4 %	4 %	5 %	5 %	5 %

6 § Työaikakorvaukset

Työnantajan sijoittaessa opettajan tehtäviä klo 18-22 väliseen aikaan tai lauantaihin maksetaan työstä työaikakorvaus, joka on 25 % 5 § 2 kohdan mukaan lasketusta palkasta. Työaikakorvauksesta voidaan opettajan kanssa sopia toisin.

Työnantajan sijoittaessa opettajan tehtäviä klo 22-07 väliseen aikaan, sunnuntaihin tai arkipyhään maksetaan työstä työaikakorvaus, joka on 50 % 5 § 2 kohdan mukaan lasketusta palkasta. Työaikakorvauksesta voidaan opettajan kanssa sopia toisin.

Samalta tunnilta ei makseta työaikalisää kuin yhdellä edellä mainituista perusteista.

7 § Erityiskorvaukset

Erityisopettajalisä

Erityisopettajan tutkinnon suorittaneelle erityisluokan opettajalle maksetaan erityisopettajalisä, joka on 19 % laskettuna opettajan peruspalkasta.

Opinto-ohjaajan lisä

Opinto-ohjaajana toimivalle opinto-ohjaajakoulutuksen saaneelle opettajalle maksetaan opinto-ohjaajan lisä, joka on 3 % laskettuna opettajan peruspalkasta.

8 § Opettajan vapaajaksot

Opettajalla on täyden työvuoden aikana 12 vapaajaksoviikkoa. Vapaajaksoista 6 – 8 viikkoa sijoitetaan ajalle 1.5. – 30.9. Näistä vähintään neljä viikkoa on annettava yhdenjaksoisena. Opettajan kanssa voidaan sopia toisin vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksesta.

Työnantajan on vahvistettava vapaajaksot alla olevan mallin mukaisesti:

1.8.-31.7. rytmissä toimiva oppilaitos

vapaajaksot 1.2.-30.4. (vahvistaminen 31.12. mennessä)

vapaajaksot 1.5.-31.7 (vahvistaminen 31.3. mennessä)

vapaajaksot 1.8.-31.1. (vahvistaminen 31.5. mennessä)

1.1.-31.12. rytmissä toimiva oppilaitos

vapaajaksot 1.1.-30.4. (vahvistaminen 30.11. mennessä)

vapaajaksot 1.5.-30.9. (vahvistaminen 31.3. mennessä)

vapaajaksot 1.10.-31.12. (vahvistaminen 31.8. mennessä)

9 § Lomaraha

Opettajalle maksettavan lomarahahan perusteena on lomarahahan maksukuukautta edeltävän kuukauden kuukausipalkka 3 luvun 14 §:n mukaisesti kerrottuna luvulla 0,8.

10 § Määräaikaisen opettajan vapaajaksokorvaus

Työvuotta lyhyemmäksi ajaksi palkatulle opettajalle maksetaan työsuhteen päättyessä vapaajaksokorvaus, jonka määrä on 26 % työsuhteen aikana työssäolon ajalta maksetusta palkasta vähennettynä työsuhteeseen sisältyneiden vapaajaksojen palkalla.

Soveltamisohje:

Työssäoloajan palkka sisältää ainoastaan työnteosta maksetun palkan. Työssäoloajan palkaksi katsotaan myös sairauspoissaoloajalta maksettu työehtosopimuksen 3 luvun 1 §:n 4 kohdan mukainen palkka ja työehtosopimuksen 3 luvun 3 §:n 2 ja 3 kohdan mukainen palkka.

Työssäoloajan palkkaa ei vähennetä tilapäisen hoitovapaan, pakkotavasta perhesyystä johtuvan poissaolon tai karanteenin johdosta.

11 § Poissaoloaikojen vaikutus vapaajaksoihin

Jos opettaja on ollut työvuoden aikana palkattomalla vapaalla, hänen seuraavan vapaajaksonsa palkkaa vähennetään vapaan keston suhteessa. Palkaton sairauspoissaolo tai TSL 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettu poissaolo ei kuitenkaan vähennä palkkaa.

Vapaajaksojen palkkaa vähentävien päivien määrä saadaan laskemalla palkattomaan vapaaseen sisältyneiden oppilaitoksen työpäivien (ma-pe) lukumäärä. Palkan vähennys lasketaan kertomalla päiväpalkka työpäivien määrällä ja kertomalla se luvulla 0,24.

Jos palkattomaan vapaaseen on sisältynyt työsuunnitelmassa sisältyneitä vapaajakson kalenteripäiviä (ma-su), ne vähennetään vapaajakson palkkaa vähentävistä päivistä.

12 § Sairausvakuutuslain päiväraha

Oikeus sairausvakuutuslain mukaisten päivärahan siirtyä työnantajalle sairauspoissaolon sekä raskaus- ja vanhempainvapaan ajalta siltä osin kuin päivärahan määrä ei ylitä työntekijän samalta ajalta saamaa

palkkaa. Päiväraha sairauspoissaolon ajalta ei kuitenkaan siirry työnantajalle kesä vapaan alusta 30 ensimmäiseltä arkipäivältä.

13 § Osa-aikainen opettaja

Opettajaa koskevia työsuhteen ehtoja noudatetaan sellaiseen osa-aikaiseen työntekijään, jonka työaika on vähintään 800 tuntia työvuoden aikana tai keskimäärin vähintään 20 tuntia viikossa, jolloin tehtävä katsotaan päätoimiseksi. Osa-aikaisen opettajan työaika ja palkka ovat samassa suhteessa alempia verrattuna kokoaikaisen opettajan työaikaan ja palkkaan.

Soveltamisohje:

Opettaja katsotaan osa-aikaiseksi, jos hänellä on aikaan tai paikkaan sidottua työaika keskimäärin vähintään 16 tuntia viikossa.

14 § Tuntiopettaja

Alle 800 tuntia työvuodessa tai keskimäärin alle 20 tuntia viikossa työkentelevä työntekijä on tuntiopettaja.

Soveltamisohje:

Tuntiopettajan työajasta sovittaessa on huomioitava valmistelun ja jälkitöiden tarve sekä muut opettajalle kuuluvat tehtävät vastaamaan todellisen työajan käyttöä.

Jos opettajan tehtäviä on keskimäärin alle 800 tuntia työvuodessa tai keskimäärin alle 20 tuntia viikossa, tuntiopettajalle maksetaan tehdyiltä tunnilta vähintään palkkahinnoittelun mukaisesti. Tuntipalkan määrittämisessä otetaan huomioon työn vaativuus ja vastuullisuus, tuntiopettajan taidot ja kokemus sekä koulutustaso ja kelpoisuus.

Tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

Vähintään keskimäärin 16 tuntia viikossa opettajan tehtäviä tekevä tuntiopettajalle maksetaan sairausajan palkka 3 luvun 1 §:n ja raskaus- ja vanhempainvapaan palkka 3 luvun 3 §:n mukaan.

Tuntiopettajan oikeus lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain 12 §:n mukaan.

Jos tuntiopettaja osallistuu reservin kertausharjoitukseen, väestönsuojelukoulutukseen tai työnantajan määräyksestä täydennyskoulutukseen, maksetaan hänelle tältä ajalta työsuunnitelman mukainen palkka.

15 § Sopimuksen seuranta ja arviointi

Sopimuksen seuranta varten perustetaan seurantaryhmä, jonka tehtävänä on raportoida sopimuksen toteutumisesta sopijaosapuolille.

Seurantaryhmässä arvioidaan erityisesti sopimuksen toimivuutta oppilaitosten muuttuneessa toimintaympäristössä ja opettajan uudessa työku-
vassa.

16 § Käyttöönotto

Vuosityöaikajärjestelmä on otettava käyttöön viimeistään 1.8.2023.

17 § Muut määräykset

Jos opettaja määrätään työnantajan sijoittaman tehtävän kanssa saman-
aikaisesti huolehtimaan toisen opettajan luokasta, maksetaan hänelle
korvaus, joka on 30 % 5 § 2 kohdan mukaan lasketusta palkasta.

Luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna toimivan työstä vapautus
viikossa on työsuunnitelmassa kaksinkertainen verrattuna opetushenki-
löstön palkkausta ja työaikaa koskevan 4 luvun 20 § ja 21§:n mukaiseen
työstä vapautukseen.

18 § Siirtymämääräykset

Siirtymämääräykset koskevat opettajaa, joka on siirtymähetkellä työsuh-
teessa opetusvelvollisuustyöajasta ja kokonaistyöajasta vuosityöaikajär-
jestelmään siirtyvään oppilaitokseen.

Opettajilla, jotka siirtyvät kauppaoppilaitosten liitteen 11 opetusvelvolli-
suustyöajasta vastuutyöajan vähimmäismäärä on:

opetusvelvollisuus 16	42 %
opetusvelvollisuus 18	35 %
opetusvelvollisuus 19	33 %

Siirtymähetken jälkeen alkavaan työsuhteeseen noudatetaan vähintään
25 %:n vastuutyön määrää vuosityöajasta.

Opettajat, jotka kuuluvat sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten liitteen 12
tai metsä- ja puutalousoppilaitoksen liitteen 13 soveltamisalan piiriin, siir-
tyvät vapaajaksojärjestelmään siten, että ensimmäisenä työvuotena va-
paajaksojen määrä on 10, toisena työvuotena 11 ja kolmantena työvu-
otena 12.

Niihin opettajiin, jotka siirtyvät vuosityöaikaan eräiden ammatillisten oppi-
laitosten liitteestä 10 sovelletaan edelleen seuraavia kokemuslisää kos-
kevia määräyksiä:

Viidentoista (15) vuoden kokemuslisän osalta kokemuslisään oikeutta-
vasta palveluksesta vähintään kymmenen (10) vuotta on oltava palve-
lusta opettajan tai rehtorin tehtävissä.

Kahdenkymmenen (20) vuoden kokemuslisän osalta kokemuslisään oikeuttavasta palveluksesta vähintään viistoista (15) vuotta on oltava palvelusta opettajan tai rehtorin tehtävästä.

Mikäli opettajalle on maksettu ammatillisten oppilaitosten eräiden ammatillisten oppilaitosten ja kauppaoppilaitosten liitteen mukaisesti palkkiotomisen apulaisrehtorin, osastonjohtajan, linjanjohtajan palkkio tai urakointityön palkkio maksetaan vastaavan suuruinen palkkio niin kauan kuin opettaja hoitaa em. tehtävää.

Opettajien lomat tai keskeytysajat korvautuvat vapaajaksojärjestelmällä, kun oppilaitos siirtyy vuosityöaikajärjestelmään. Jos opettajalla on 2 luvun 15 §:n mukaisia pitämättömiä säästövapaita, tulee vapaat sopia pidettäväksi ennen vuosityöaikajärjestelmään siirtymistä tai korvattavaksi kuten kuin 2 luvun 15 §:n 6 kohdassa on määrätty.

6 LUKU MUUT SOPIMUKSET (aiemmin 8 luku)

SOPIMUS PAIKALLISESTA SOPIMISESTA

1 § Työehtosopimuksen paikallinen soveltaminen

Tätä pykälää sovelletaan niiden määräysten osalta, joissa työehtosopimus sallii paikallisen soveltamisen työehtosopimuksessa määritellyissä rajoissa.

Osapuolet paikallisessa soveltamisessa ovat työehtosopimuksen sidottu työnantaja tai tämän edustaja sekä luottamusmies tai yksittäinen työntekijä, jollei työehtosopimuksessa ole kyseisen määräyksen osalta toisin todettu.

2 § Työehtosopimuksen määräyksistä toisin sopiminen

Paikallinen sopimus voidaan tehdä lainsäädännön säätämissä rajoissa. Osapuolet voivat sopia työehtosopimuksen määräyksistä poikkeavasti, mikäli perusteltu syy sitä edellyttää. Paikallisella sopimuksella ei voida kuitenkaan syrjäyttää koko työehtosopimusta tai ylittää säännöllisen työajan tai opetusvelvollisuuksien keskimääräisiä enimmäismääriä tai poiketa työehtosopimuksen mukaan vähintään maksettavasta peruspalkasta, vuosiloman pituudesta sekä sairaus- ja raskaus- ja vanhempainvapaaetuuksia koskevista määräyksistä.

Sopijaosapuolina ovat työehtosopimuksen sidottu työnantaja tai tämän edustaja sekä luottamusmies tai sopijajärjestöjen alainen rekisteröity työntekijöiden paikallinen yhdistys.

Ennen neuvottelun alkamista todetaan neuvotteluosapuolet.

3 § Sopimuksen muodosta ja sisällöstä

Paikallinen sopimus tehdään kirjallisesti.

Sopimuksesta tulee käydä ilmi ainakin seuraavat asiat:

- sopimuksen tarkoitus
- sopimuksen osapuolet
- kohteena oleva työehtosopimuksen määräys
- perusteet määräyksestä poikkeamiselle
- sopimuksen yksityiskohtainen sisältö
- sopimuksen voimassaolo ja irtisanomisehdot
- päiväys ja allekirjoitukset

4 § Paikallisen sopimuksen kesto ja päättyminen

Sopimus voidaan tehdä määräaikaiseksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi. Tämän sopimuksen 6 §:n mukainen selviytymissopimus voidaan tehdä enintään kahden vuoden määräajaksi.

Toistaiseksi voimassa oleva paikallinen sopimus voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisajalla.

Kestettyään vuoden tämän sopimuksen mukainen määräaikainen sopimus on irtisanottavissa kuten toistaiseksi voimassa oleva sopimus. Ennen irtisanomista osapuolten on tarkasteltava sopimuksen jatkamisen edellytyksiä ja mahdollisia muutostarpeita.

Paikallisen sopimuksen voimassaolon päätyttyä noudatetaan voimassa olevia työehtosopimuksen määräyksiä.

Selviytymissopimuksella alennetut etuudet palautetaan selviytymissopimuksen päättyessä sopimusta edeltäneelle tasolle huomioiden työehtosopimuksen mahdolliset muutokset sopimuskauden aikana.

5 § Paikallisen sopimuksen oikeusvaikutukset ja tiedoksianto

Paikallisella sopimuksella on sama oikeusvaikutus kuin työehtosopimuksella.

Tämän sopimuksen 2 ja 6 §:ien tarkoittama paikallinen sopimus on annettava tiedoksi työehtosopimuksen sopijajärjestöille.

6 § Selviytymissopimus

Työehtosopimuksen palkkaa tai muita taloudellisia etuuksia koskevista vähimmäismääräyksistä voidaan paikallisesti sopia poiketa siten, kuin tässä pykälässä on sovittu.

Sopijaosapuolina ovat työehtosopimuksen sidottu työnantaja tai tämän edustaja sekä luottamusmies tai sopijajärjestöjen alainen rekisteröity työntekijöiden paikallinen yhdistys, jota asia koskee.

Sopimisen edellytyksenä on, että työnantaja joutuu taloudellisiin vaikeuksiin, jotka voivat johtaa työvoiman käytön vähentämiseen.

Selviytymissopimus voidaan tehdä vain erittäin painavista taloudellisista syistä tilanteissa, joissa sopimus on tilapäisesti tarpeen ja välttämätön työnantajan toimintaedellytysten ja työpaikkojen turvaamiseksi.

Selviytymissopimuksen käytön peruste, toimien tarve ja mitoitus on pysyttävä yksimielisesti toteamaan neuvotteluosapuolten kesken samoin kuin toimenpiteiden arvioitu vaikutus ja työpaikan muut toimet talouden tasapainottamiseksi ja kriisistä selviytymiseksi. Selviytymissopimuksessa sovittavien toimenpiteiden on oltava kohtuullisia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Neuvotellessa tässä pykälässä tarkoitetusta sopimuksesta työnantaja noudattaa neuvottelussa tarvittavien tietojen antamisessa

yhteistoimintalakia. Tarvittaessa osapuolet voivat käyttää hyväksi asiantuntijoita. Henkilöstön edustajille annetaan ajankohtaiset tiedot oppilaitoksen taloudellisesta tilanteesta, esimerkiksi tilinpäätös, talousarvio ja tarvittavassa laajuudessa muita työnantajan taloudellista tilannetta kuvaavia asiakirjoja.

7 § Sopimuksen tulkinta ja erimielisyydet

Tämän sopimuksen ja tähän sopimukseen perustuvien paikallisten sopimusten tulkintaa koskevat erimielisyydet ratkaistaan kuten työehtosopimuksen erimielisyydet.

8 § Voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa saman ajan kuin työehtosopimus, jonka perusteella se on tehty.

Tämän sopimuksen voimassaoloaikana tehdyt paikalliset sopimukset ovat kuitenkin voimassa sen mukaan, mitä niiden voimassaolosta on sovittu.

LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

Johdanto

Luottamusmiesjärjestelmä on työehtosopimusjärjestelmän osa-alue, jonka tarkoituksena on edistää osapuolten välillä solmittujen sopimusten asianmukaista toteuttamista ja käytäntöön soveltamista. Sillä pyritään ratkaisemaan työnantajan ja työntekijöiden välille sopimusten soveltamisesta ja tulkinnasta syntyvät erimielisyydet tarkoituksenmukaisella ja nopealla tavalla. Keskeisinä asioina siihen kuuluvat myös työnantajan ja työntekijöiden välillä esiintyvien työsuhteisiin liittyvien kysymysten käsittely sekä työrauhan ylläpitäminen ja edistäminen työehtosopimusjärjestelmän edellyttämällä tavalla.

Tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja hoidettu paikallinen neuvottelumenettely vähentää paikallisia kitkatekijöitä ja voi siten huomattavasti edistää sekä työnantajan tavoitteiden saavuttamista että työntekijöiden turvallisuuden ja viihtyvyyden lisäämistä. Paikallinen neuvottelumenettely voi muodostua myös hyödylliseksi molempiin suuntiin toimivaksi informaatiokanavaksi henkilöstökysymyksissä ja siten toimia osana työpaikan informaatio- ja osallistumisjärjestelmää.

1 § Sopimuksen soveltamisala

Tämä sopimus koskee Sivistysala ry:n jäseniä sekä niiden palveluksessa olevia työntekijöitä, jotka kuuluvat jäsenenä tämän sopimuksen allekirjoittaneeseen työntekijäjärjestöön.

2 § Luottamusmiesjärjestelmä

Luottamusmies

1. Luottamusmiehellä tarkoitetaan tässä sopimuksessa kuhunkin allekirjoittajajärjestöön järjestäytyneiden työntekijöiden keskuudestaan valitsemaa ja allekirjoittajajärjestönsä nimeämää luottamusmiestä ja varaluottamusmiestä.
2. Jokaiseen oppilaitokseen on oikeus valita 1. kohdassa tarkoitettu luottamusmies.

Pääluottamusmies

3. Pääluottamusmies voidaan valita silloin, kun oppilaitoksessa on sovittu luottamusmiesorganisaatiosta, johon kuuluu useita alue-, toimipaikka- tai osastokohtaisia luottamusmiehiä.

Varaluottamusmies

4. Luottamusmiehelle voidaan valita varaluottamusmies, joka luottamusmiehen estyneenä ollessa toimii hänen sijaisenaan ja jolla on tänä aikana luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet.

Kelpoisuus

5. Luottamusmiehen tulee olla asianomaisen oppilaitoksen palveluksessa oleva työntekijä, joka kuuluu työehtosopimuksen soveltamispiiriin ja on työehtosopimukseen sidotun työntekijäjärjestön jäsen sekä perehtynyt työpaikan olosuhteisiin.
6. Työehtosopimusosapuolet voivat sopia edellä olevasta poiketen seuraavaa:

Soveltamisohje 1:

Jos saman työnantajan palveluksessa on useamman työehtosopimuksen piiriin kuuluvia työntekijöitä, jotka kuuluvat samaan järjestöön, voidaan sopia eri työehtosopimusalojen yhteisen luottamusmiehen valinnasta. Luottamusmiehen tulee työskennellä jollakin yhteisistä työehtosopimusaloista.

Soveltamisohje 2:

Jos samaa toimintaa harjoittavat samaan yhteisöön kuuluvat työnantajat ovat saman työehtosopimuksen piirissä, voidaan sopia yhteisen luottamusmiehen valinnasta.

3 § Luottamusmiesten valitseminen ja lukumäärä

Vaalit

1. Luottamusmiehen vaali voidaan suorittaa työpaikalla ja tällöin kaikille järjestäytyneille työntekijöille on varattava tilaisuus osallistua vaaliin. Vaalin järjestäminen ja toimittaminen ei kuitenkaan saa häiritä työntekoa. Työpaikalla järjestettävien vaalien vaaliajoista ja vaalipaikoista on sovittava työnantajan kanssa viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalin toimittamista. Vaalin toimittamisesta huolehtii allekirjoittajajärjestö, pääsääntöisesti kuitenkin luottamusmies tai hänen estyneenä ollessaan mahdollinen varaluottamusmies. Vaalien toimittamiseen luottamusmieheltä tai varaluottamusmieheltä kulunut välttämätön aika luetaan luottamusmiestehtäviin käytetyksi ajaksi.
2. Oppilaitoksen luottamusmiehen valitsevat oppilaitoksen palveluksessa olevat työehtosopimuksen piiriin kuuluvat allekirjoittajajärjestöön järjestäytyneet työntekijät.

3. Valitusta luottamusmiehestä ja hänen mahdollisesta varamiehestään sekä näiden eroamisesta tai erottamisesta tehtävästään ilmoittaa kirjallisesti työnantajalle asianomainen ammattiyhdistys, työhuonekunta tai vastaava tai työntekijäjärjestö.

Luottamusmiesten lukumäärä

4. Milloin paikallisen neuvottelutoiminnan ja luottamusmiesjärjestelmän kannalta on tarkoituksenmukaista, voidaan paikallisesti sopia, että suureen tai alueellisesti hajautettuun oppilaitokseen voidaan valita useampia tämän sopimuksen tarkoittamia luottamusmiehiä oppilaitoksen itsenäisiin alueellisiin tai toiminnallisiin yksiköihin. Jos luottamusmiesjärjestelmästä tai luottamusmiesten lukumäärästä ei paikallisesti päästä yksimielisyyteen, asia voidaan saattaa sopijaosapuolten neuvoteltavaksi.
5. Oppilaitoksen tai sen toimintayksikön toiminnan olennaisesti supistuessa, laajentuessa tai muuttuessa (esim. liikkeen luovutus, sulautuminen, yhtiöittäminen), muokataan luottamusmiesorganisaatio tämän sopimuksen periaatteiden mukaisesti vastaamaan muuttunutta tilannetta.

4 § Luottamusmiehen työsuhde

Velvollisuudet

1. Ellei tästä sopimuksesta muuta johdu, luottamusmies on työsuhteessaan työnantajaansa samassa asemassa kuin muutkin työntekijät. Luottamusmies on velvollinen henkilökohtaisesti noudattamaan yleisiä työehtoja, työaikoja, työnjohdon määräyksiä sekä työpaikan järjestysmääräyksiä.

Syrjintäkielto

2. Luottamusmiehen mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää luottamusmiestehtävän takia.
3. Luottamusmiehenä toimivaa työntekijää ei tätä tehtävää hoitaessaan tai sen tähden saa siirtää huonompipalkkaiseen työhön, kuin missä hän oli luottamusmieheksi valituksi tullessaan. Häntä ei saa myöskään siirtää vähemmän vaativaan työhön, jos työnantaja voi tarjota hänelle muuta hänen ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Luottamusmiestehtävän takia häntä ei saa erottaa työstä.

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

4. Jos työvoimaa vähennetään tai lomautetaan taloudellisista tai tuotannollisista syistä, luottamusmies joutuu viimeiseksi tällaisen toimenpiteen kohteeksi. Jos luottamusmiehelle ei voida tarjota hänen ammatiaan tai pätevyyttään vastaavaa työtä, tästä määräyksestä voidaan poiketa. Jos luottamusmies katsoo, että hänet on irtisanottu tai lomautettu vastoin edellä olevia määräyksiä, hänellä on oikeus vaatia asian selvittämistä järjestöjen välillä.

Yksilösuoja

5. Luottamusmiehen työsopimusta ei saa irtisanoa henkilöön liittyvillä perusteilla selvittämättä työsopimuslain 7 luvun 10 §:n 1 momentissa edellytettyä työntekijöiden enemmistön suostumusta. Suostumus selvitetään työehtosopimuksen osapuolena olevan allekirjoittajajärjestön toimesta.
6. Luottamusmiehen työsuhdetta ei saa purkaa sairauden johdosta työsopimuslain 8 luvun 1 §:n purkuperusteillakaan noudattamatta irtisanomisai-
kaa.
7. Luottamusmiehen työsopimuksen purkuperusteita arvioitaessa luottamusmiestä ei saa asettaa huonompaan asemaan muihin työntekijöihin nähden.

Jälkisuoja

8. Tämän sopimuskohdan määräyksiä työsuhdeturvasta sovelletaan myös pääluottamusmiehenä tai oppilaitoksen luottamusmiehenä toimineeseen työntekijään kuusi kuukautta hänen luottamusmiestehtävänsä päättymisen jälkeen.

Ilmoitus työsuhteen päättämisestä

9. Työsuhteen päättämisestä ilmoitetaan luottamusmiehelle vähintään kuukautta ennen työehtosopimuksen mukaisen irtisanomisajan alkamista. Luottamusmiehelle annettuun ilmoitukseen työsuhteen päättämisestä merkitään irtisanomisen syy. Luottamusmiehelle annetusta ilmoituksesta työnantaja antaa tiedon myös asianomaiselle ammattiosastolle, työhuonekunnalle tai vastaavalle taikka työntekijäjärjestölle.

Korvaukset

10. Jos luottamusmiehen työsopimus on päätetty tämän sopimuksen vastaisesti, työnantajan on suoritettava korvauksena luottamusmiehelle vähintään kolmen ja enintään 30 kuukauden palkka. Korvaus on määrättävä samojen perusteiden mukaan kuin työsopimuslain 12 luvun 2 §:ssä on säädetty. Korvausta lisäävänä tekijänä on otettava huomioon se, että tämän sopimuksen oikeuksia on loukattu. Jos tuomioistuin harkitsee, että edellytykset työsuhteen jatkamiselle tai jo päättyneen työsuhteen palauttamiselle ovat olemassa, eikä työsuhdetta siitä huolimatta jatketa, on tämä otettava erityisen painavana syynä huomioon korvauksen suuruutta määrättäessä.

5 § Luottamusmiehen tehtävät

1. Luottamusmiehen pääasiallisena tehtävänä on toimia asianomaiseen työehtosopimukseen sidottujen järjestäytyneiden työntekijöiden edustajana työehtosopimuksen soveltamista koskevista asioista.

2. Luottamusmies edustaa edellä mainittuja työntekijöitä työlainsäädännön soveltamista koskevissa asioissa ja yleensä työnantajan ja työntekijän välisiin suhteisiin ja oppilaitoksen kehittymiseen liittyvissä kysymyksissä. Luottamusmiehen tehtävänä on myös osaltaan toimia oppilaitoksen ja henkilöstön välisen neuvottelu- ja yhteistoiminnan ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

6 § Luottamusmiehen oikeus saada tietoja

1. Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijöiden palkasta tai muista työsuhteeseen liittyvistä asioista, on luottamusmiehelle annettava kaikki erimielisyyden kohteena olevan tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.
2. Luottamusmiehellä on oikeus saada ajantasaiset tiedot oppilaitoksen taloudellisesta tilasta sekä palkka- ja muista tiedoista yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 3 luvun mukaisesti.
3. Luottamusmiehellä on oikeus saada kirjallisesti tai muulla sovittavalla tavalla seuraavat tiedot edustamistaan oppilaitoksen työntekijöistä työsuhteen alkaessa ja muuttuneista tiedoista neljännesvuosittain:
  - työntekijän nimi
  - työsuhteen alkamisaika ja se, onko työsuhde kokoaikainen vai osa-aikainen
  - määräaikaisen työsuhteen peruste ja sen kesto
  - palkkaryhmä tai vastaava, johon työntekijä tai hänen suorittamansa työ kuuluu.

Luottamusmiehellä on oikeus saada työnantajan kanssa sovittavalla tavalla tieto oppilaitoksessa oppisopimuskoulutettavista ja koulutusoppimuksella olevista.

4. Luottamusmiehillä on oikeus saada kaksi kertaa vuodessa tieto oppilaitoksen koko- ja osa-aikatyöntekijöiden lukumäärästä. Tämä koskee myös puolen vuoden aikana työssä olleita erikseen työhön kutsuttavia tai muuta tilapäistä henkilöstöä.

Luottamusmiehelle annetaan hänen pyynnöstään selvitys siitä, millaisia tietoja työhönoton yhteydessä kerätään.

5. Mikäli oppilaitoksessa on edellä 2 §:n perusteella valittu useampia luottamusmiehiä, sovitaan työnantajan ja luottamusmiesten kesken niistä periaatteista, millä tiedot eri luottamusmiesten kesken jaetaan.
6. Luottamusmiehellä on sama oikeus kuin työsuojeluvaltuutetulla perehtyä hätä- ja sunnuntaityöstä, ylityöstä ja niistä maksetuista korotetusta palkasta laadittuun luetteloon.

7. Luottamusmiehen on pidettävä edellä olevan perusteella tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

7 § Luottamusmiehelle myönnettävä vapautus työstä

1. Luottamusmiehelle annetaan riittävästi vapautusta työstä luottamusmiehtehtävien hoitamista varten. Vapautuksen määrästä sovitaan työnantajan kanssa. Vapautuksen määrää arvioitaessa otetaan huomioon edustettavien työntekijöiden määrä, toimipisteiden lukumäärä ja maantieteellinen sijainti sekä henkilöstön asemaan kohdistuvat muutokset.
2. Työnantaja ja luottamusmies sopivat siitä, milloin edellä tarkoitettu työstä vapautus annetaan. Tällöin otetaan huomioon oppilaitoksen toiminnalliset edellytykset sekä mahdollisuus hoitaa luottamusmiestehtävät asianmukaisesti. Luottamusmiehelle järjestetään tehtäviensä hoitamista varten tarvittaessa tilapäisesti, säännöllisesti toistuen tai kokonaan vapautus työstä.
3. Paikallista sopimusta ja selviytymissopimusta neuvoteltaessa luottamusmies vapautetaan neuvottelujen ajaksi luottamustehtäviin 1. kohdassa tosettujen perusteiden mukaisesti.

8 § Luottamusmiehen säilytys- ja toimistotilat

1. Luottamusmiehellä on oikeus saada säilytystilaa tehtävässään tarvittaville asiakirjoille ja toimistovälineille. Oppilaitoskohtaisella ja alueellisen toimintayksikön luottamusmiehellä on oikeus tarvittaessa käyttää korvauksetta luottamusmiestehtävien hoitamiseen luottamusmiehen käyttöön luovutettavissa olevaa tarkoituksenmukaista toimistotilaa, mikäli sellaista on työnantajan hallinnassa. Luottamusmiehellä on oikeus käyttää tavanomaisia toimistovälineitä luottamusmiestehtävien hoitamiseen.
2. Luottamusmiehellä on oikeus käyttää luottamusmiestehtävänsä hoidossa tavanomaisia toimisto- yms. välineitä, mukaan lukien atk-laitteet ja niihin liittyvät ohjelmat sekä internet-yhteys (sähköposti) sekä puhelinta, jonka työnantaja on antanut työtehtävien hoitamista varten.

9 § Ansionmenetyksen korvaaminen

Ansionmenetys

1. Työnantaja korvaa sen ansion, jonka luottamusmies menettää työaikana joko paikallisissa neuvotteluissa työnantajan edustajan kanssa tai toimissaan muissa työnantajan kanssa sovitussa tehtävissä.
2. Jos luottamusmies suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan näin käytetystä ajasta säännöllisen työajan palkka ja opetusvelvollisuustyöajassa olevien opettajien osalta ylituntipalkkio.

Soveltamisohje:

Ylituntipalkkion korvauksen perustana olevaa tuntimäärää päätettäessä on otettava huomioon se, että kyseessä on muu kuin luokkaopetustyö, jolloin yhtä ylituntipalkkiota vastaava työmäärä on 1,5 tuntia.

Tarvittaessa työehtosopimusosapuolet voivat sopia korvauksen perusteista ja määrästä.

Matkakulut

3. Jos luottamusmies työnantajan kanssa sovittujen tehtävien hoitamista varten tämän määräyksestä joutuu matkustamaan, suoritetaan hänelle matkakustannusten korvausta yrityksessä sovellettavan järjestelmän mukaisesti.

10 § Luottamusmiesten koulutus

1. Koulutukseen osallistumisesta on sovittu järjestöjen välillä voimassa olevassa koulutussopimuksessa. Paikallisen sopimisen edistämiseksi työnantajille ja henkilöstön edustajille järjestetään yhteistä koulutusta.
2. Työnantajan ja luottamusmiehen on selvitettävä luottamusmiestehtävän aikana, edellyttääkö luottamusmiehen ammattitaidon ylläpitäminen entiseen tai vastaavaan työhön sellaisen ammatillisen koulutuksen antamista, jota järjestetään myös muille työntekijöille.

11 § Neuvottelujärjestys

1. Työn suorittamista ja sen teknillistä järjestelyä koskevissa kysymyksissä tulee työntekijän käännyä välittömästi työnjohdon puoleen.
2. Palkkausta ja muita työsuhteen ehtoja koskevat erimielisyydet on selvitettävä paikallisesti työnantajan tai tämän edustajan ja luottamusmiehen tai työntekijän itsensä välillä.
3. Paikalliset neuvottelut on syytä aloittaa ja käydä ilman aiheetonta viivytystä.
4. Paikallisissa neuvotteluissa on laadittava muistio, jos jompikumpi osapuolista sitä pyytää. Muistio tehdään ja allekirjoitetaan kahtena kappaleena, joista annetaan yksi kummallekin osapuolelle.
5. Ellei syntynyttä erimielisyyttä saada ratkaistuksi oppilaitoksessa paikallisissa neuvotteluissa, noudatetaan työehtosopimuksen mukaista neuvottelujärjestystä.
6. Luottamusmiehelle ilmoitetaan, ellei työnantaja itse hoida neuvotteluja luottamusmiehen kanssa, työnantajan edustaja sekä hänen

toimialueensa ja toimivaltansa, jos se on alueellisesti tai henkilöstöasioiden osalta rajattu tiettyihin asiaryhmiin.

7. Jos erimielisyys koskee tämän sopimuksen tarkoittaman luottamusmiehen työsuhteen päättämistä, on paikalliset ja järjestöjen väliset neuvottelut lisäksi käynnistettävä ja käytävä viipymättä sen jälkeen, kun lakkauttamisen peruste on riitautettu.

KOULUTUSSOPIMUS

1 § Koulutustyöryhmä

1. Sopimuksen tarkoittaman ammattiyhdistyskoulutuksen toimeenpanoa varten on liittojen välinen koulutustyöryhmä, johon nimetään tarpeellinen määrä edustajia sopijaosapuolten taholta.
2. Koulutustyöryhmä hyväksyy kurssit kalenterivuodeksi kerrallaan. Kurssit voidaan tarpeen vaatiessa hyväksyä myös kesken kalenterivuoden.
3. Koulutustyöryhmälle annetaan ennen kurssin hyväksymispäätöstä selvitys kurssin opetusohjelmasta, ajankohdasta, järjestämispaikasta, kohderyhmästä, osallistujista ja muista koulutustyöryhmän mahdollisesti pyytämistä tiedoista. Kurssin hyväksymisen edellytyksenä on yhteisesti todettu koulutustarve. Hyväksymällä kurssilla koulutustyöryhmällä on mahdollisuus seurata opetusta.
4. Liitot tiedottavat koulutustyöryhmän seuraavalle vuodelle hyväksymät kurssit viimeistään kaksi kuukautta ennen ensimmäisen kurssin alkua.

2 § Ammatillinen jatko-, täydennys- ja uudelleen koulutus

1. Työnantajan antaessa työntekijälle ammatillista koulutusta tai lähettäessä työntekijän hänen ammatteensa liittyviin koulutustilaisuuksiin, korvataan koulutuksen aiheuttamat kustannukset ja säännöllisen työajan ansionmenetys. Jos koulutus tapahtuu työajan ulkopuolella, käytettyä aikaa ei lueta työajaksi, mutta työntekijälle korvataan siitä johtuvat suoranaiset kustannukset.
2. Osapuolet toteavat, että alan henkilöstön koulutukseen suositellaan käytettäväksi valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti keskimäärin vähintään 3 päivää vuodessa ottaen huomioon mm. henkilöstön työtehtävät ja koulutus sekä työyhteisön toimintojen kehittämisvaihe.

3 § Yhteinen koulutus

Yhteistoimintasopimusten edellyttämä yhteinen koulutus annetaan yleensä työpaikkakohtaisesti. Koulutukseen osallistumisesta sovitaan työpaikkakohtaisesti yhteistyöelimessä tai ellei sellaista ole työnantajan ja luottamusmiehen kesken. Koulutukseen osallistuminen korvataan kuten 2 §:n mukainen koulutus.

4 § Ammattiyhdistyskoulutus

Työsuhteen säilyminen ja ilmoitusajat

1. Työntekijälle annetaan työsuhteen katkeamatta tilaisuus osallistua koulutustyöryhmässä hyväksytyille enintään kuukauden kestäville kurssille,

mikäli koulutuksen tarve on yhteisesti työnantajan ja kurssille hakeutuvan työntekijän välillä todettu ja kurssille osallistuminen voi tapahtua tuottamatta yritykselle tuntuva haittaa.

2. Kielteisessä tapauksessa luottamusmiehelle ilmoitetaan viimeistään 10 päivää ennen kurssin alkua syy, minkä vuoksi vapaan antaminen tuottaisi tuntuva haittaa.
3. Ilmoitus aikomuksesta osallistua kurssille on tehtävä mahdollisimman varhain. Milloin kurssi kestää enintään yhden viikon, ilmoitus on annettava vähintään kolme viikkoa ennen kurssin alkua sekä milloin on kysymys pitemmästä kurssista, vähintään kuusi viikkoa ennen kurssin alkua.
4. Työsuojelukoulutus pyritään suuntaamaan erityisesti työsuojeluvaltuutettuihin.

Varaluottamusmiesten ja varatyösuojeluvaltuutettujen ammattiyhdistyskoulutus

5. Osapuolet suosittelevat, että varaluottamusmiehille ja varatyösuojeluvaltuutetuille varataan mahdollisuus tarpeen vaatiessa osallistua ammattiyhdistyskoulutukseen ansiota menettämättä.

Varaluottamusmiehellä ja 1. varatyösuojeluvaltuutetulla, jotka edustavat vähintään 10 työntekijää, on oikeus osallistua kalenterivuoden aikana yhdelle peruskurssille, josta enintään 3 työpäivää ansiota menettämättä. Koulutukseen osallistumisen osalta tulee huolehtia siitä, ettei tehtävien hoitaminen ja oppilaitoksen toiminta kohtuuttomasti häiriinny esimerkiksi sen takia, että useampi henkilöstön edustaja haluaisi osallistua koulutukseen samaan aikaan.

Korvaukset

6. Luottamusmies, työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelutoimikunnan jäsen saavat osallistua 1. kohdassa mainituille, koulutustyöryhmän hyväksymille kursseille ilman, että heidän palkkaansa vähennetään. Ansionmenetystä ei kuitenkaan korvata kuukautta pitemmältä ajalta.

Edellytyksenä ansionmenetyksen korvaamiselle on lisäksi se, että asianomainen kurssi liittyy osanottajan yhteistyötehtäviin yrityksessä ja että kurssi on todettu sellaiseksi työnantajan ja osallistujan välillä.

7. Luottamusmiesten lisäksi ansionmenetyksen korvataan myös liiton rekisteröityjen alayhdistysten tai työpaikkaosastojen puheenjohtajille sekä yhteistoimintaelinten jäsenille, jos kurssi on sellaiseksi hyväksytty.

5 § Sosiaaliset edut

Osallistuminen 4 §:ssä mainittuun ay-koulutustilaisuuteen ei aiheuta vuosiloma-, eläke- tai muiden niihin verrattavien etuuksien vähenemistä.

YKSITYISEN OPETUSALAN PALKAT, LISÄT JA PALKKIO

YKSITYISEN OPETUSALAN PALKAT, LISÄT JA PALKKIOT
Sivistysala ry
Liitteet 1 ja 2, 1.7.2025 alkaen
Liitteet 4, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10A, 1.8.2025 alkaen
OPETUSHENKILÖSTÖ
YLEISSIVISTÄVÄ KOULU (1.7.2025 alkaen)

Tilastokoodi

LUKIO-OPETUS JA PERUSOPETUS (1.7.2025 alkaen)

Rehtorit ja johtajat		I kalleusluokka	II kalleusluokka
011064	Peruskoulun rehtori (3 §)	4 484,53 - 5 338,87	4 361,04 - 5 191,82
011065	Lukion rehtori (3 §)	4 674,57 - 5 863,01	4 545,86 - 5 701,70

		I kall.luokka	II kall.luokka
011261	Johtaja (8 §)	3 907,49	3 800,05
011259	Johtaja (10 §)	3 650,90	3 550,78
011154	Apulaisjohtaja (10 §)	3 001,66	2 919,23

Opettajat (11 §)

Sivutoimisen tuntiopettajan ylituntipalkkiokerroin on 0,914.

1. Lehtori ja opinto-ohjaaja (lukio)		I kall.luokka	II kall.luokka
012151	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 560,14	3 461,98
	Ylituntipalkkiokerroin	0,836	0,860
012150	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 422,93	3 329,06
	Ylituntipalkkiokerroin	0,847	0,871
012145	c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto	2 932,23	2 861,83
	Ylituntipalkkiokerroin	0,880	0,902
012139	d. Muu kuin edellä mainittu	2 491,21	2 434,92
	Ylituntipalkkiokerroin	0,925	0,948

2. Lehtori (peruskoulu)		I kall.luokka	II kall.luokka
012249	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus tai aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 316,50	3 227,60
	Ylituntipalkkiokerroin	0,854	0,877
012248	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi peruskoulun/lukion opettajan kelpoisuus	3 176,22	3 093,90
	Ylituntipalkkiokerroin	0,868	0,891
012244	c. Ylempi korkeakoulututkinto	2 781,83	2 715,85
	Ylituntipalkkiokerroin	0,909	0,930
012242	d. Alempi korkeakoulututkinto	2 652,85	2 590,05
	Ylituntipalkkiokerroin	0,916	0,938
012239	e. Muu kuin edellä mainittu	2 491,21	2 434,92
	Ylituntipalkkiokerroin	0,925	0,948

3. ja 4. Erityisopettaja ja erityisluokanopettaja		I kall.luokka	II kall.luokka
012349/ 012649	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 316,50	3 227,60
	Ylituntipalkkiokerroin	0,854	0,877
012348/ 012648	b. Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 176,22	3 093,90
	Ylituntipalkkiokerroin	0,868	0,891
012347/ 012647	c. Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 103,82	3 026,02
	Ylituntipalkkiokerroin	0,868	0,890

012346/			
012646	d. Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 998,43	2 924,61
	Ylituntipalkkiokerroin	0,879	0,902
012344/	e. Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään		
012644	opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot	2 781,83	2 715,85
	Ylituntipalkkiokerroin	0,917	0,939
012341/	f. Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja,		
012641	jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto	2 602,11	2 540,86
	Ylituntipalkkiokerroin	0,909	0,930
5. Luokanopettaja		I kall.luokka	II kall.luokka
012449	a. Ylempi korkeakoulututkinto, aineen opettajan kelpoisuus sekä perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 316,50	3 227,60
	Ylituntipalkkiokerroin	0,843	0,866
012448	b. Aineenopettajan kelpoisuus ja perus/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 176,22	3 093,90
	Ylituntipalkkiokerroin	0,857	0,880
012446	c. Perus/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 998,43	2 924,61
	Ylituntipalkkiokerroin	0,868	0,890
012435	d. Muu kuin edellä mainittu	2 324,80	2 273,08
	Ylituntipalkkiokerroin	0,930	0,953
6. ja 7. Opinto-ohjauksen lehtori (13 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
015156/	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-		
015256	opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 591,76	3 493,29
015155/	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, perus-/lukio-opetusta antavan opettajan		
015255	kelpoisuus	3 488,42	3 392,58
015143/			
015243	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, muu kuin edellä mainittu	2 442,28	2 386,57
Lisät ja palkkiot			
Koulukodinjohtajat ja koulunjohtajat - sidonnaisuuskorvaus (8 §)			
	arkipäivä	14,90	
	lauantai	30,07	
	sunnuntai	44,99	
Koulukohtaiset lisätehtävät (20 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
	oppilasmäärä - 200	405,85	394,96
	oppilasmäärä 201 - 400	676,89	658,30
	oppilasmäärä 401 - 600	946,41	921,62
	oppilasmäärä 601 - 800	1 217,46	1 184,94
	oppilasmäärä 801 - 1000	1 488,53	1 448,27
	oppilasmäärä 1001 -	1 623,29	1 579,94
Taito- ja taideaineiden hankinta- ja hoitotehtävät (21 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
	perusopetusryhmiä alle 9	425,45	413,83
	perusopetusryhmiä 9 tai yli	638,15	618,81
Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät lukiossa (23 §)			
	lukioressurssipalkkio	153,48	
	ryhmänohjaajan palkkio	159,63	
Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät peruskoulussa (24 §)			
	luokanvalvojan tehtävät	133,80	
	yksityisoppilaan kuulustelu ja oppivelvollisuuden edistymisen tutkiminen	40,96	
Yksityisoppilaiden kuulustelu- ja valvontapalkkio lukiossa ja aikuislukiossa (34 §)			
	kuulustelua kohti maksetaan kuulustelun vastaanottavalle opettajalle	45,82	

AIKUISLUKIO JA LUKION AIKUISLINJA (1.7.2025 alkaen)

Rehtorit (38 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
011065	Aikuislukion ja lukion aikuislinjan rehtori	4 674,57 - 5 863,01	4 545,86 - 5 701,70

Opettajat (44 §)

1. Aikuislukion lehtori		I kall.luokka	II kall.luokka
012151	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 560,14	3 461,98
	Ylituntipalkkiokerroin	0,836	0,860
012150	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 422,93	3 329,06
	Ylituntipalkkiokerroin	0,847	0,871
012145	c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto	2 932,23	2 861,83
	Ylituntipalkkiokerroin	0,880	0,902
012139	d. Muu kuin edellä mainittu	2 491,21	2 434,92
	Ylituntipalkkiokerroin	0,925	0,948

VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS (1.8.2025 alkaen)

Tilastokoodi

VUOSITYÖAJASSA OLEVAT KANSANOPISTOT (1.8.2025 alkaen)

Rehtorit (12 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
021060	Kok.työajassa olevan kansanopiston rehtori	3 749,89 - 4 189,29	3 719,95 - 4 156,24
021061	Rehtorille, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta	3 874,82 - 4 371,88	3 844,38 - 4 337,32

Apulaisrehtorit (14 §)

021159 Apulaisrehtorina/vararehtorina toimivan opettajan peruspalkka on		I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 581,27
	3 vuoden jälkeen	3 796,51
	5 vuoden jälkeen	3 986,32
	7 vuoden jälkeen	4 185,65
	10 vuoden jälkeen	4 394,92
	15 vuoden jälkeen	4 658,61

Opettajat (17 §)

022657 1) Ylempi korkeakoulututkinto ja ylempi AMK-tutkinto		I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 372,16
	3 vuoden jälkeen	3 574,79
	5 vuoden jälkeen	3 753,56
	7 vuoden jälkeen	3 941,23
	10 vuoden jälkeen	4 138,29
	15 vuoden jälkeen	4 386,62
022656 2) Korkeakoulututkinto tai vastaava opettaja		I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 295,03
	3 vuoden jälkeen	3 493,06
	5 vuoden jälkeen	3 667,72
	7 vuoden jälkeen	3 851,13
	10 vuoden jälkeen	4 043,67
	15 vuoden jälkeen	4 286,29
022653 3) Muu tutkinto		I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	2 866,76
	3 vuoden jälkeen	3 039,03
	5 vuoden jälkeen	3 190,97
	7 vuoden jälkeen	3 350,51
	10 vuoden jälkeen	3 518,05
	15 vuoden jälkeen	3 729,12

KANSALAI- JA TYÖVÄENOPISTOT (1.8.2025 alkaen)

Rehtorit (19 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
021060	Kansalais- ja työväenopiston rehtori	3 625,33 - 4 050,12	3 525,22 - 3 938,64
021061	Rehtori, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta	3 746,14 - 4 226,66	3 643,12 - 4 110,26
021159	Kokonaispalkkauksessa oleva apulaisrehtori	3 589,68 - 3 699,57	3 491,24 - 3 597,40

Opettajat (25 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
022650	1) Ylempi korkeakoulututkinto	2 861,01	2 782,56
022645	2) Toimeen soveltuva alempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto tai opistoasteen tutkinto tai erivapauden nojalla opettajan toimeen kelpoisuus	2 475,70	2 416,31

TUNTIOPETTAJAT (kansanopistot, kansalais- ja työväenopistot sekä opintokeskukset) (1.8.2025 alkaen)

Tuntiopettajan tuntipalkkiot (31 §):		I kall.luokka	II kall.luokka
022942	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylempi AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	31,19	30,45
022939	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	29,60	28,89
022937	Muu tuntiopettaja	28,71	28,07

Opintokeskusten tuntiopettajien tuntipalkkiot (31 §):		I kall.luokka	II kall.luokka
022961	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	30,64	29,88
022958	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	29,16	28,48
022956	Muu tuntiopettaja	28,38	27,75

Tuntiopettajan pätevyysisällä korotetut tuntipalkkiot (33 §):		I kall.luokka	II kall.luokka
022946	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylempi AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	34,00	33,19
022943	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	32,26	31,49
022941	Muu tuntiopettaja	31,29	30,60

Opintokeskusten pätevyysisällä korotetut tuntiopettajien tuntipalkkiot (33 §):		I kall.luokka	II kall.luokka
022965	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	33,24	32,42
022962	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	31,64	30,90
022960	Muu tuntiopettaja	30,79	30,11

URHEILUOPISTOT (1.8.2025 alkaen)**Rehtorit ja apulaisrehtorit (1 §)**

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
031065	Rehtori	4 422,48 - 5 050,96	4 300,71 - 4 911,81
031162	Apulaisrehtori	3 837,05 - 4 343,38	3 731,71 - 4 223,78

1a. Opettaja (liikunta-aineet ja muut aineet) (7 §)

032757/

032857 a. Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto		I kalleusluokka	II kalleusluokka
alkupalkka		3 762,97 - 4 132,97	3 658,97 - 4 019,40
3 vuoden jälkeen		3 987,74 - 4 379,96	3 877,50 - 4 259,58
5 vuoden jälkeen		4 185,97 - 4 597,81	4 070,23 - 4 471,42
8 vuoden jälkeen		4 394,14 - 4 826,57	4 272,60 - 4 693,86
13 vuoden jälkeen		4 656,41 - 5 114,82	4 527,58 - 4 974,10
20 vuoden jälkeen		4 887,64 - 5 368,91	4 752,40 - 5 221,21

032755/

032855 b. Korkeakoulututkinto		I kalleusluokka	II kalleusluokka
alkupalkka		3 591,33 - 3 875,73	3 493,30 - 3 769,52
3 vuoden jälkeen		3 805,78 - 4 107,26	3 701,88 - 3 994,69
5 vuoden jälkeen		3 994,92 - 4 311,49	3 885,83 - 4 193,28
8 vuoden jälkeen		4 193,52 - 4 525,92	4 078,98 - 4 401,83
13 vuoden jälkeen		4 443,76 - 4 796,13	4 322,35 - 4 664,55
20 vuoden jälkeen		4 664,38 - 5 034,33	4 536,90 - 4 896,18

032751/

032851 c. Muu tutkinto		I kalleusluokka	II kalleusluokka
alkupalkka		3 036,56 - 3 285,28	2 953,48 - 3 195,73
3 vuoden jälkeen		3 217,67 - 3 481,34	3 129,62 - 3 386,42
5 vuoden jälkeen		3 377,43 - 3 654,29	3 284,92 - 3 554,60
8 vuoden jälkeen		3 545,14 - 3 835,86	3 448,04 - 3 731,19
13 vuoden jälkeen		3 756,50 - 4 064,63	3 653,58 - 3 953,68
20 vuoden jälkeen		3 942,80 - 4 266,34	3 834,74 - 4 149,86

1b. Opettaja (liikunta-aineet ja muut aineet) / Pajulahti ja Vierumäki

032758/

032858 a. Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto		I kalleusluokka	II kalleusluokka
alkupalkka		3 875,73 - 4 198,90	3 769,52 - 4 084,07
3 vuoden jälkeen		4 107,26 - 4 449,86	3 994,69 - 4 328,15
5 vuoden jälkeen		4 311,49 - 4 671,18	4 193,28 - 4 543,39
8 vuoden jälkeen		4 525,92 - 4 903,62	4 401,83 - 4 769,44
13 vuoden jälkeen		4 796,13 - 5 196,44	4 664,55 - 5 054,23
20 vuoden jälkeen		5 034,33 - 5 454,65	4 896,18 - 5 305,30

032756/

032856 b. Korkeakoulututkinto		I kalleusluokka	II kalleusluokka
alkupalkka		3 673,84 - 3 990,99	3 573,77 - 3 882,16
3 vuoden jälkeen		3 893,27 - 4 229,45	3 787,17 - 4 114,11
5 vuoden jälkeen		4 086,78 - 4 439,81	3 975,38 - 4 318,66
8 vuoden jälkeen		4 289,98 - 4 660,64	4 173,00 - 4 533,45
13 vuoden jälkeen		4 546,01 - 4 938,90	4 422,00 - 4 804,09
20 vuoden jälkeen		4 771,73 - 5 184,25	4 641,54 - 5 042,69

032752/

032852 c. Muu tutkinto		I kalleusluokka	II kalleusluokka
alkupalkka		3 112,92 - 3 591,33	3 027,78 - 3 493,30
3 vuoden jälkeen		3 298,63 - 3 805,78	3 208,38 - 3 701,88
5 vuoden jälkeen		3 462,44 - 3 994,92	3 367,63 - 3 885,83
8 vuoden jälkeen		3 634,39 - 4 193,52	3 534,88 - 4 078,98
13 vuoden jälkeen		3 851,08 - 4 443,76	3 745,62 - 4 322,35
20 vuoden jälkeen		4 042,11 - 4 664,38	3 931,39 - 4 536,90

Tuntiopettajien opetustuntipalkkiot (10 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
032943	Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	32,15	31,40
032940	Korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	30,43	29,72
032938	Muu tuntiopettaja	29,48	28,81

Tuntiopettajien pätevyylisällä korotetut opetustuntipalkkiot (11 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
032947	Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	33,76	32,97
032944	Korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	31,95	31,21
032942	Muu tuntiopettaja	30,95	30,25

MUSIIKKIOPPILAITOKSET (1.8.2025 alkaen)

Rehtorit (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
041061	a. Ylempi korkeakoulututkinto	4 014,51 - 4 918,89	3 904,13 - 4 783,08
041060	b. Muu tutkinto	3 885,08 - 4 721,43	3 777,78 - 4 591,43

Apulaisrehtorit (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
041159	a. Ylempi korkeakoulututkinto	3 683,82 - 4 262,68	3 582,81 - 4 145,34
041158	b. Muu tutkinto	3 576,80 - 4 096,43	3 478,23 - 3 983,99

Opettajat (4 §)

Konservatorio		I kalleusluokka	II kalleusluokka
043152	a. Yliopettaja	3 086,25 - 3 292,49	3 001,19 - 3 202,11
043249	b. Lehtori - ylempi korkeakoulututkinto	2 846,00 - 3 015,72	2 769,70 - 2 932,56
043248	c. Lehtori	2 648,99 - 2 911,55	2 580,30 - 2 861,55
	d. Yleisaineiden opettajat		
043346	- ylempi korkeakoulututkinto	2 527,11 - 2 648,99	2 464,87 - 2 580,30
043341	- alempi korkeakoulututkinto	2 289,29 - 2 374,16	2 237,31 - 2 319,98

Musiikin perusopetus

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
043449	a. Ylempi korkeakoulututkinto	2 846,00 - 3 015,72	2 769,70 - 2 932,56
043448	b. Soveltuva AMK-tutkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	2 648,99 - 2 911,55	2 580,30 - 2 831,75
043444	c. Muu soveltuva tutkinto	2 421,73 - 2 527,11	2 364,66 - 2 464,87

Päätoimiset tuntiopettajat (13 §)

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
042543	a. Ylempi korkeakoulututkinto	2 430,94 - 2 532,74	2 375,47 - 2 471,99
042542	b. Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	2 366,68 - 2 459,59	2 312,67 - 2 401,68
042539	c. Muu soveltuva tutkinto	2 248,58 - 2 324,14	2 197,89 - 2 271,40
	d. Yleisaineet		
042540	- ylempi korkeakoulututkinto	2 430,94 - 2 532,74	2 375,47 - 2 471,99
042538	- korkeakoulututkinto	2 217,32 - 2 286,54	2 167,57 - 2 234,51

Päätoimisen tuntiopettajan muun työn tuntipalkkiot

		I kall.luokka	II kall.luokka
042543	a. Ylempi korkeakoulututkinto	25,26	24,68
042542	b. Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	24,59	24,03
042539	c. Muu soveltuva tutkinto	21,42	20,93
	d. Yleisaineet		
042540	- ylempi korkeakoulututkinto	26,46	25,86
042538	- korkeakoulututkinto	24,13	23,59

Sivutoimiset tuntiopettajat (15 §)		per tunti	kk-palkkio
a. Ylempi korkeakoulututkinto		31,56	92,12
b. Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus		31,00	90,44
c. Muu soveltuva tutkinto		27,07	78,96
Yleisaineet		per tunti	kk-palkkio
a. Ylempi korkeakoulututkinto			
- opv 20 t/vko - kielet, matematiikka		34,77	101,31
- opv 25 t/vko - liikunta		27,80	81,05
- opv 21 t/vko - muut aineet		33,10	96,48
b. Korkeakoulututkinto			
- opv 20 t/vko - kielet, matematiikka		32,00	93,37
- opv 25 t/vko - liikunta		25,60	74,67
- opv 21 t/vko - muut aineet		30,47	88,88

KUVATAIDEKOULU SEKÄ MONITAITEELLINEN KOULU (1.8.2025 alkaen)

Rehtorit (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
051054	Rehtori	3 007,24 - 3 788,55	2 924,69 - 3 683,92

Opettajat (4 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
053442	1) Opettaja	2 319,24 - 2 637,63	2 266,24 - 2 569,29
053444	2) Perusopetuksen, kuvataiteen tai musiikin opettajan kelpoisuus, musiikkioppilaitoksen opettajan kelpoisuus tai asetuksen 948/1998 mukainen pedagoginen kelpoisuus	2 411,38 - 2 776,90	2 354,20 - 2 700,80

Koulunjohtajana toimiva opettaja (7 §)

-1000 edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	110,77
1001 - 2000 edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	172,26
2001- edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	233,80

Tuntiopettajat (9 §)

052999	Palkkio opetustunnilta	29,59 - 35,68
--------	------------------------	---------------

AMMATILLISET OPPILAITOKSET (1.8.2025 alkaen)

Tilastokoodi

AMMATILLISET OPPILAITOKSET - VUOSITYÖAIKA (1.8.2025 alkaen)

Apulaisrehtorit (2 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
061460	Apulaisrehtori	3 773,98	3 670,24

Opettajat (5 §)

Lehtori		I kall.luokka	II kall.luokka
068758 /			
068858	Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	3 621,16	3 530,63
068756 /			
068856	Soveltuva muu korkeakoulukoulututkinto, insinööri, rakennusarkkitehti	3 286,62	3 204,43
068754 /			
068854	Soveltuva opistoasteen tutkinto	2 979,28	2 904,80
068752 /			
068852	Soveltuva muu tutkinto tai koulutus	2 638,86	2 572,88

Tuntiopettajat (14 §)

Tuntiopettajan palkkio		I kall.luokka	II kall.luokka
067938	Tuntiopettajan palkkio	21,11	20,58

OPETUSHENKILÖSTÖN LISÄT JA PALKKIOT (6 LUKU) (1.8.2025 alkaen)**Kiellisiä (7 §)**

- hyvä suullinen taito	21,43
- hyvä suullinen ja kirjallinen taito	27,49
- molempien kotimaisten kielten täydellinen hallinta	42,80

Kielitaitolisä (8 §)

- perustaso	21,43
- keskitaso	42,80
- ylin taso	83,25

Tentinjärjestämispalkkio (12 §)

palkkio yksityisopiskelijasta (täysi)	35,12
---------------------------------------	-------

Luottamusmieskorvaus (20 §)

-19 edustettavaa	74,08
20 - 59 edustettavaa	93,17
60 - 129 edustettavaa	108,73
130 - 159 edustettavaa	108,73
160- edustettavaa	121,85

Työsuojeluvaltuutetun palkkio (21 §)

10 - 100 edustettavaa	39,42
101 - 200 edustettavaa	51,36
201- edustettavaa	70,49

YKSITYISEN OPETUSALAN PALKAT, LISÄT JA PALKKIOT
Sivistysala ry

Liitteet 1 ja 2, 1.8.2026 alkaen
Liitteet 4, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10A, 1.7.2026 alkaen

OPETUSHENKILÖSTÖ

YLEISSIVISTÄVÄ KOULU (1.8.2026 alkaen)

Tilastokoodi

LUKIO-OPETUS JA PERUSOPETUS (1.8.2026 alkaen)

Rehtorit ja johtajat		I kalleusluokka	II kalleusluokka
011064	Peruskoulun rehtori (3 §)	4 614,58 - 5 493,70	4 487,51 - 5 342,38
011065	Lukion rehtori (3 §)	4 810,13 - 6 033,04	4 677,69 - 5 867,05
		I kall.luokka	II kall.luokka
011261	Johtaja (8 §)	4 020,81	3 910,25
011259	Johtaja (10 §)	3 756,78	3 653,75
011154	Apulaisjohtaja (10 §)	3 088,71	3 003,89

Opettajat (11 §)

Sivutoimisen tuntiopettajan ylituntipalkkiokerroin on 0,914.

1. Lehtori ja opinto-ohjaaja (lukio)		I kall.luokka	II kall.luokka
012151	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 626,71	3 526,72
	Ylituntipalkkiokerroin	0,836	0,860
012150	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 486,94	3 391,31
	Ylituntipalkkiokerroin	0,847	0,871
012145	c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto	2 987,06	2 915,35
	Ylituntipalkkiokerroin	0,880	0,902
012139	d. Muu kuin edellä mainittu	2 537,80	2 480,45
	Ylituntipalkkiokerroin	0,925	0,948
2. Lehtori (peruskoulu)		I kall.luokka	II kall.luokka
012249	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus tai aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 378,52	3 287,96
	Ylituntipalkkiokerroin	0,854	0,877
012248	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi peruskoulun/lukion opettajan kelpoisuus	3 235,62	3 151,76
	Ylituntipalkkiokerroin	0,868	0,891
012244	c. Ylempi korkeakoulututkinto	2 833,85	2 766,64
	Ylituntipalkkiokerroin	0,909	0,930
012242	d. Alempi korkeakoulututkinto	2 702,46	2 638,48
	Ylituntipalkkiokerroin	0,916	0,938
012239	e. Muu kuin edellä mainittu	2 537,80	2 480,45
	Ylituntipalkkiokerroin	0,925	0,948

3. ja 4. Erityisopettaja ja erityisluokanopettaja		I kall.luokka	II kall.luokka
012349/ 012649	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 378,52	3 287,96
	Ylituntipalkkiokerroin	0,854	0,877
012348/ 012648	b. Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 235,62	3 151,76
	Ylituntipalkkiokerroin	0,868	0,891
012347/ 012647	c. Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 161,86	3 082,61
	Ylituntipalkkiokerroin	0,868	0,890
012346/ 012646	d. Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 054,50	2 979,30
	Ylituntipalkkiokerroin	0,879	0,902
012344/ 012644	e. Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot	2 833,85	2 766,64
	Ylituntipalkkiokerroin	0,917	0,939
012341/ 012641	f. Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto	2 650,77	2 588,37
	Ylituntipalkkiokerroin	0,909	0,930
5. Luokanopettaja		I kall.luokka	II kall.luokka
012449	a. Ylempi korkeakoulututkinto, aineen opettajan kelpoisuus sekä perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 378,52	3 287,96
	Ylituntipalkkiokerroin	0,843	0,866
012448	b. Aineenopettajan kelpoisuus ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 235,62	3 151,76
	Ylituntipalkkiokerroin	0,857	0,880
012446	c. Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 054,50	2 979,30
	Ylituntipalkkiokerroin	0,868	0,890
012435	d. Muu kuin edellä mainittu	2 368,27	2 315,59
	Ylituntipalkkiokerroin	0,930	0,953
6. ja 7. Opinto-ohjauksen lehtori (13 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
015156/ 015256	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 695,92	3 594,60
015155/ 015255	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 589,58	3 490,96
015143/ 015243	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, muu kuin edellä mainittu	2 513,11	2 455,78
8. ja 9. Erityisopettaja ja erityisluokanopettaja (13b §)		I kall.luokka	II kall.luokka
015349/ 015449	Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 412,68	3 321,20
015348/ 015448	Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 268,33	3 183,62
015347/ 015447	Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 193,83	3 113,77
015346/ 015446	Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 085,38	3 009,42
015344/ 015444	Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon	2 862,50	2 794,61
015341/ 015441	Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto	2 677,57	2 614,54

Lisät ja palkkiot**Koulukodinjohtajat ja koulunjohtajat - sidonnaisuuskorvaus (8 §)**

arkipäivä	15,33
lauantai	30,94
sunnuntai	46,29

Koulukohtaiset lisätehtävät (20 §)

	I kall.luokka	II kall.luokka
oppilasmäärä - 200	413,44	402,35
oppilasmäärä 201 - 400	689,55	670,61
oppilasmäärä 401 - 600	964,11	938,85
oppilasmäärä 601 - 800	1 240,23	1 207,10
oppilasmäärä 801 - 1000	1 516,37	1 475,35
oppilasmäärä 1001 -	1 653,65	1 609,48

Taito- ja taideaineiden hankinta- ja hoitotehtävät (21 §)

	I kall.luokka	II kall.luokka
perusopetusryhmiä alle 9	433,41	421,57
perusopetusryhmiä 9 tai yli	650,08	630,38

Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät lukiossa (23 §)

lukioressurssipalkkio	156,35
ryhmänohjaajan palkkio	162,62

Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät peruskoulussa (24 §)

luokanvalvojan tehtävät	136,30
yksityisoppilaan kuulustelu ja oppivelvollisuuden edistymisen tutkiminen	41,73

Yksityisoppilaiden kuulustelu- ja valvontapalkkio lukiossa ja aikuislukiossa (33 §)

kuulustelua kohti maksetaan kuulustelun vastaanottavalle opettajalle	46,68
--	-------

AIKUISLUKIO JA LUKION AIKUISLINJA (1.8.2026 alkaen)**Rehtorit (37 §)**

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
011065	Aikuislukion ja lukion aikuislinjan rehtori	4 761,98 - 5 972,65	4 630,87 - 5 808,32

Opettajat (43 §)**1. Aikuislukion lehtori**

		I kall.luokka	II kall.luokka
012151	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 626,71	3 526,72
	Ylituntipalkkiokerroin	0,836	0,860
012150	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 486,94	3 391,31
	Ylituntipalkkiokerroin	0,847	0,871
012145	c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto	2 987,06	2 915,35
	Ylituntipalkkiokerroin	0,880	0,902
012139	d. Muu kuin edellä mainittu	2 537,80	2 480,45
	Ylituntipalkkiokerroin	0,925	0,948

VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS (1.7.2026 alkaen)

Tilastokoodi

VUOSITYÖAJASSA OLEVAT KANSANOPISTOT (1.7.2026 alkaen)

Rehtorit (12 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
021060	Kok.työajassa olevan kansanopiston rehtori	3 826,01 - 4 274,33	3 795,46 - 4 240,61
021061	Rehtorille, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta	3 953,48 - 4 460,63	3 922,42 - 4 425,37

Apulaisrehtorit (14 §)

021159	Apulaisrehtorina/vararehtorina toimivan opettajan peruspalkka on	I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 653,97
	3 vuoden jälkeen	3 873,58
	5 vuoden jälkeen	4 067,24
	7 vuoden jälkeen	4 270,62
	10 vuoden jälkeen	4 484,14
	15 vuoden jälkeen	4 753,18

Opettajat (17 §)

022657	1) Ylempi korkeakoulututkinto ja ylempi AMK-tutkinto	I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 440,61
	3 vuoden jälkeen	3 647,36
	5 vuoden jälkeen	3 829,76
	7 vuoden jälkeen	4 021,24
	10 vuoden jälkeen	4 222,30
	15 vuoden jälkeen	4 475,67
022656	2) Korkeakoulututkinto tai vastaava opettaja	I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 361,92
	3 vuoden jälkeen	3 563,97
	5 vuoden jälkeen	3 742,17
	7 vuoden jälkeen	3 929,31
	10 vuoden jälkeen	4 125,76
	15 vuoden jälkeen	4 373,30
022653	3) Muu tutkinto	I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	2 924,96
	3 vuoden jälkeen	3 100,72
	5 vuoden jälkeen	3 255,75
	7 vuoden jälkeen	3 418,53
	10 vuoden jälkeen	3 589,47
	15 vuoden jälkeen	3 804,82

KANSALAIIS- JA TYÖVÄENOPISTOT (1.7.2026 alkaen)

Rehtorit (19 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
021060	Kansalais- ja työväenopiston rehtori	3 698,92 - 4 132,34	3 596,78 - 4 018,59
021061	Rehtori, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta	3 822,19 - 4 312,46	3 717,08 - 4 193,70
021159	Kokonaispalkkauksessa oleva apulaisrehtori	3 662,55 - 3 774,67	3 562,11 - 3 670,43

Opettajat (25 §)

022650	1) Ylempi korkeakoulututkinto	I kall.luokka	II kall.luokka
		2 919,09	2 839,05
022645	2) Toimeen soveltuva alempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto tai opistoasteen tutkinto tai erivapauden nojalla opettajan toimeen kelpoisuus	2 525,96	2 465,36

TUNTIOPETTAJAT (kansanopistot, kansalais- ja työväenopistot sekä opintokeskukset) (1.7.2026 alkaen)

Tuntiopettajan tuntipalkkiot (31 §):		I kall.luokka	II kall.luokka
022942	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylempi AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	31,82	31,07
022939	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	30,20	29,48
022937	Muu tuntiopettaja	29,29	28,64

Opintokeskusten tuntiopettajien tuntipalkkiot (31 §):		I kall.luokka	II kall.luokka
022961	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	31,26	30,49
022958	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	29,75	29,06
022956	Muu tuntiopettaja	28,96	28,31

Tuntiopettajan pätevyyslisällä korotetut tuntipalkkiot (33 §):		I kall.luokka	II kall.luokka
022946	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylempi AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	34,68	33,87
022943	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	32,92	32,13
022941	Muu tuntiopettaja	31,93	31,22

Opintokeskusten pätevyyslisällä korotetut tuntiopettajien tuntipalkkiot (33 §):		I kall.luokka	II kall.luokka
022965	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	33,92	33,08
022962	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	32,28	31,53
022960	Muu tuntiopettaja	31,42	30,72

URHEILUOPISTOT (1.7.2026 alkaen)

Rehtorit ja apulaisrehtorit (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
031065	Rehtori	4 512,26 - 5 153,49	4 388,01 - 5 011,52
031162	Apulaisrehtori	3 914,94 - 4 431,55	3 807,46 - 4 309,52

1a. Opettaja (liikunta-aineet ja muut aineet) (7 §)

032757/		I kalleusluokka	II kalleusluokka
032857	a. Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto		
	alkupalkka	3 839,36 - 4 216,87	3 733,25 - 4 100,99
	3 vuoden jälkeen	4 068,69 - 4 468,87	3 956,21 - 4 346,05
	5 vuoden jälkeen	4 270,95 - 4 691,15	4 152,86 - 4 562,19
	8 vuoden jälkeen	4 483,34 - 4 924,55	4 359,33 - 4 789,15
	13 vuoden jälkeen	4 750,94 - 5 218,65	4 619,49 - 5 075,07
	20 vuoden jälkeen	4 986,86 - 5 477,90	4 848,87 - 5 327,20
032755/		I kalleusluokka	II kalleusluokka
032855	b. Korkeakoulututkinto		
	alkupalkka	3 664,23 - 3 954,41	3 564,21 - 3 846,04
	3 vuoden jälkeen	3 883,04 - 4 190,64	3 777,03 - 4 075,78
	5 vuoden jälkeen	4 076,02 - 4 399,01	3 964,71 - 4 278,40
	8 vuoden jälkeen	4 278,65 - 4 617,80	4 161,78 - 4 491,19
	13 vuoden jälkeen	4 533,97 - 4 893,49	4 410,09 - 4 759,24
	20 vuoden jälkeen	4 759,07 - 5 136,53	4 629,00 - 4 995,57

032751/ 032851	c. Muu tutkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	3 098,20 - 3 351,97	3 013,44 - 3 260,60
	3 vuoden jälkeen	3 282,99 - 3 552,01	3 193,15 - 3 455,16
	5 vuoden jälkeen	3 445,99 - 3 728,47	3 351,60 - 3 626,76
	8 vuoden jälkeen	3 617,11 - 3 913,73	3 518,04 - 3 806,93
	13 vuoden jälkeen	3 832,76 - 4 147,14	3 727,75 - 4 033,94
	20 vuoden jälkeen	4 022,84 - 4 352,95	3 912,59 - 4 234,10

1b. Opettaja (liikunta-aineet ja muut aineet) / Pajulahti ja Vierumäki

032758/ 032858	a. Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	3 954,41 - 4 284,14	3 846,04 - 4 166,98
	3 vuoden jälkeen	4 190,64 - 4 540,19	4 075,78 - 4 416,01
	5 vuoden jälkeen	4 399,01 - 4 766,00	4 278,40 - 4 635,62
	8 vuoden jälkeen	4 617,80 - 5 003,16	4 491,19 - 4 866,26
	13 vuoden jälkeen	4 893,49 - 5 301,93	4 759,24 - 5 156,83
	20 vuoden jälkeen	5 136,53 - 5 565,38	4 995,57 - 5 413,00
032756/ 032856	b. Korkeakoulututkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	3 748,42 - 4 072,01	3 646,32 - 3 960,97
	3 vuoden jälkeen	3 972,30 - 4 315,31	3 864,05 - 4 197,63
	5 vuoden jälkeen	4 169,74 - 4 529,94	4 056,08 - 4 406,33
	8 vuoden jälkeen	4 377,07 - 4 755,25	4 257,71 - 4 625,48
	13 vuoden jälkeen	4 638,29 - 5 039,16	4 511,77 - 4 901,61
	20 vuoden jälkeen	4 868,60 - 5 289,49	4 735,76 - 5 145,06
032752/ 032852	c. Muu tutkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	3 176,11 - 3 664,23	3 089,24 - 3 564,21
	3 vuoden jälkeen	3 365,59 - 3 883,04	3 273,51 - 3 777,03
	5 vuoden jälkeen	3 532,73 - 4 076,02	3 435,99 - 3 964,71
	8 vuoden jälkeen	3 708,17 - 4 278,65	3 606,64 - 4 161,78
	13 vuoden jälkeen	3 929,26 - 4 533,97	3 821,66 - 4 410,09
	20 vuoden jälkeen	4 124,16 - 4 759,07	4 011,20 - 4 629,00

Tuntiopettajien opetustuntipalkkiot (10 §)

		I kall.luokka	II kall.luokka
032943	Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	32,80	32,04
032940	Korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	31,05	30,32
032938	Muu tuntiopettaja	30,08	29,39

Tuntiopettajien pätevyysisällä korotetut opetustuntipalkkiot (11 §)

		I kall.luokka	II kall.luokka
032947	Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	34,44	33,64
032944	Korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	32,60	31,84
032942	Muu tuntiopettaja	31,58	30,86

MUSIIKKIOPPILAITOKSET (1.7.2026 alkaen)

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
041061	a. Ylempi korkeakoulututkinto	4 096,00 - 5 018,74	3 983,38 - 4 880,18
041060	b. Muu tutkinto	3 963,95 - 4 817,28	3 854,47 - 4 684,64

Apulaisrehtorit (1 §)

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
041159	a. Ylempi korkeakoulututkinto	3 758,60 - 4 349,21	3 655,54 - 4 229,49
041158	b. Muu tutkinto	3 649,41 - 4 179,59	3 548,84 - 4 064,86

Opettajat (4 §)

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
043152	a. Yliopettaja	3 148,90 - 3 359,33	3 062,11 - 3 267,11
043249	b. Lehtori - ylempi korkeakoulututkinto	2 903,77 - 3 076,94	2 825,92 - 2 992,09
043248	c. Lehtori	2 702,76 - 2 970,65	2 632,68 - 2 919,64
	d. Yleisaineiden opettajat		
043346	- ylempi korkeakoulututkinto	2 578,41 - 2 702,76	2 514,91 - 2 632,68

043341	- alempi korkeakoulututkinto	2 335,76 - 2 422,36	2 282,73 - 2 367,08
--------	------------------------------	---------------------	---------------------

---

Musiikin perusopetus		I kalleusluokka	II kalleusluokka
043449	a. Ylempi korkeakoulututkinto	2 903,77 - 3 076,94	2 825,92 - 2 992,09
043448	b. Soveltuva AMK-tutkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	2 702,76 - 2 970,65	2 632,68 - 2 889,23
043444	c. Muu soveltuva tutkinto	2 470,89 - 2 578,41	2 412,66 - 2 514,91

Päätoimiset tuntiopettajat (13 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
042543	a. Ylempi korkeakoulututkinto	2 480,29 - 2 584,15	2 423,69 - 2 522,17
042542	b. Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	2 414,72 - 2 509,52	2 359,62 - 2 450,43
042539	c. Muu soveltuva tutkinto	2 294,23 - 2 371,32	2 242,51 - 2 317,51
	d. Yleisaineet		
042540	- ylempi korkeakoulututkinto	2 480,29 - 2 584,15	2 423,69 - 2 522,17
042538	- korkeakoulututkinto	2 262,33 - 2 332,96	2 211,57 - 2 279,87

Päätoimisen tuntiopettajan muun työn tuntipalkkiot		I kall.luokka	II kall.luokka
042543	a. Ylempi korkeakoulututkinto	25,77	25,18
042542	b. Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	25,09	24,52
042539	c. Muu soveltuva tutkinto	21,85	21,36
	d. Yleisaineet		
042540	- ylempi korkeakoulututkinto	27,00	26,38
042538	- korkeakoulututkinto	24,62	24,07

Sivutoimiset tuntiopettajat (15 §)		per tunti	kk-palkkio
	a. Ylempi korkeakoulututkinto	32,20	93,99
	b. Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	31,63	92,28
	c. Muu soveltuva tutkinto	27,62	80,56
	Yleisaineet	per tunti	kk-palkkio
	a. Ylempi korkeakoulututkinto		
	- opv 20 t/vko - kielet, matematiikka	35,48	103,37
	- opv 25 t/vko - liikunta	28,36	82,70
	- opv 21 t/vko - muut aineet	33,77	98,44
	b. Korkeakoulututkinto		
	- opv 20 t/vko - kielet, matematiikka	32,65	95,27
	- opv 25 t/vko - liikunta	26,12	76,19
	- opv 21 t/vko - muut aineet	31,09	90,68

KUVATAIDEKOULU SEKÄ MONITAITEELLINEN KOULU (1.7.2026 alkaen)

Rehtorit (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
051054	Rehtori	3 068,29 - 3 865,46	2 984,06 - 3 758,70

Opettajat (4 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
053442	1) Opettaja	2 366,32 - 2 691,17	2 312,24 - 2 621,45
053444	2) Perusopetuksen, kuvataiteen tai musiikin opettajan kelpoisuus, musiikkioppilaitoksen opettajan kelpoisuus tai asetuksen 948/1998 mukainen pedagoginen kelpoisuus	2 460,33 - 2 833,27	2 401,99 - 2 755,63

Koulunjohtajana toimiva opettaja (7 §)		
	-1000 edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	113,02
	1001 - 2000 edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	175,76
	2001- edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	238,55

Tuntiopettajat (9 §)		
052999	Palkkio opetustunnilta	30,19 - 36,40

AMMATILLISET OPPILAITOKSET (1.7.2026 alkaen)

Tilastokoodi

AMMATILLISET OPPILAITOKSET - VUOSITYÖAIKA (1.7.2026 alkaen)

Apulaisrehtorit (2 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
061460	Apulaisrehtori	3 850,59	3 744,75

Opettajat (5 §)

Lehtori		I kall.luokka	II kall.luokka
068758 /			
068858	Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	3 694,67	3 602,30
068756 /			
068856	Soveltuva muu korkeakoulututkinto, insinööri, rakennusarkkitehti	3 353,34	3 269,48
068754 /			
068854	Soveltuva opistoasteen tutkinto	3 039,76	2 963,77
068752 /			
068852	Soveltuva muu tutkinto tai koulutus	2 692,43	2 625,11

Tuntiopettajat (14 §)

Tuntiopettajan palkkio		I kall.luokka	II kall.luokka
067938	Tuntiopettajan palkkio	21,54	21,00

OPETUSHENKILÖSTÖN LISÄT JA PALKKIOT (6 LUKU) (1.7.2026 alkaen)**Kiellisiä (7 §)**

- hyvä suullinen taito	21,87
- hyvä suullinen ja kirjallinen taito	28,05
- molempien kotimaisten kielten täydellinen hallinta	43,67

Kielitaitolisä (8 §)

- perustaso	21,87
- keskitaso	43,67
- ylin taso	84,94

Tentinjärjestämispalkkio (12 §)

palkkio yksityisopiskelijasta (täysi)	35,83
---------------------------------------	-------

Luottamusmieskorvaus (20 §)

-19 edustettavaa	76,23
20 - 59 edustettavaa	95,87
60 - 129 edustettavaa	111,88
130 - 159 edustettavaa	111,88
160- edustettavaa	125,38

Työsuojeluvaltuutetun palkkio (21 §)

10 - 100 edustettavaa	40,56
101 - 200 edustettavaa	52,85
201- edustettavaa	72,53

Sivistysala ry • Eteläranta 10, 00130 Helsinki
p. 09 1728 5700 • www.sivista.fi